

Ф.А.ИСАЕВА, Х.Қ.МУЪМИНОВ

ЗАБОНИ АРАБӢ

اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ

Китоби дарсӣ барои синфҳои
5 ва 6-и муассисаҳои таҳсилоти умумӣ

Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон ба чоп тавсия кардааст

ДУШАНБЕ
МАОРИФ
2016

ББК 74.26 Я72
И - 42

И - 42. Исаева Ф.А., Муъминов Х.Қ. **Забони арабӣ** (китоби дарсӣ барои синфҳои 5-ум ва 6-ум). – Душанбе: Маориф, 2016. 224 саҳ.

Муҳаррири масъул **Сулаймонов С.**

Ҷадвали истифодаи китоб

№	Ному насаби хонанда	Синф	Соли таҳсил	Ҳолати китоб (баҳои китобдор)	
				Аввали соли таҳсил	Охири соли таҳсил
1					
2					
3					
4					
5					

ISBN 978-99947-1-279-3

© Маориф, 2016
Моликияти давлат

СИНФИ ПАНЧУМ

ДАРСИ 1

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

بدايةُ السَّنَةِ الدَّرَاسِيَّةِ
اليَوْمَ الأوَّلُ مِنْ سِبْتَمْبَرِ (أَيْلُول). اليَوْمَ بِدَايَةَ السَّنَةِ
الدَّرَاسِيَّةِ. يَذْهَبُ التَّلَامِيذَةُ وَالتَّلْمِيذَاتُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.

(أنا) أَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ أَيْضًا. هَذَا هُوَ صَدِيقِي. إِسْمُهُ
أَحْمَدُ. أَقُولُ لَهُ:

- نَهَارُكَ سَعِيدٌ يَا أَحْمَدُ!

وَيَقُولُ أَحْمَدُ:

- نَهَارُكَ مُبَارَكٌ، يَا فِيرُوزَ!

هَذَا صَفْنَا. نَدْخُلُ الصَّفَّ وَنَجْلِسُ وَرَاءَ الْمَقَاعِدِ. يَدْخُلُ
الْمُعَلِّمُ الصَّفَّ. (نَحْنُ) نَقُومُ وَنُسَلِّمُ عَلَيْهِ.

Машқи 2. Ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

بَدَايَةُ السَّنَةِ الدِّرَاسِيَّةِ ОҒОЗИ СОЛИ ТАҲСИЛ

Рӯзатон бахайр! - نَهَارُكَ سَعِيدٌ! - نَهَارُكَ مُبَارَكٌ!

Рӯз муборак!

Машқи 3. Дар расмҳо чӣ ифода ёфтааст, нақл кунед.

ДАРСИ 2

Машқи 1. Номи моҳҳоро ба дафтарадон кӯчонед ва онҳоро аз ёд кунед:

يُنَايِرُ، فَبْرَايِرُ، مَارْسُ، أَبْرِيْلُ، مَائِيو، يُونِيو،
يُولِيو، أَغْسُطُسُ، سِبْتَمْبَرُ، أُكْتُوبَرُ، نُوفَمْبَرُ، دِسْمَبَرُ

Машки 2. *Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

مَا هُوَ تَارِيخُ الْيَوْمِ؟
الْيَوْمَ هُوَ الْأَوَّلُ
مِنْ سِبْتَمْبَرٍ.
فِي أَيِّ يَوْمٍ نَحْنُ؟
نَحْنُ فِي يَوْمِ الْاِثْنَيْنِ.

ДАРСИ 3

Машки 1. *Рӯзҳои ҳафтара ба ёд оред:*

يَوْمُ الْاِثْنَيْنِ	душанбе
يَوْمُ الْاِثْنَاءِ	сешанбе
يَوْمُ الْارْبَعَاءِ	чоршанбе
يَوْمُ الْخَمِيسِ	панҷшанбе
يَوْمُ الْجُمُعَةِ	ҷумъа
يَوْمُ السَّبْتِ	шанбе
يَوْمُ الْاِحْدِ	якшанбе

Машки 2. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ الْاِثْنَيْنِ؟
مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ الْاِثْنَاءِ؟

مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ الْأَرْبَعَاءِ؟
 مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ الْخَمِيسِ؟
 مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ الْجُمُعَةِ؟
 مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ السَّبْتِ؟
 مَاذَا تَعْمَلُ فِي يَوْمِ الْأَحَدِ؟

ДАРСИ 4

Машқи 1. Ҳарфҳои алифбои арабиро ба ёд оред.

Машқи 2. Овозҳои зеринро дуруст талаффуз кунед:

ز ذ ظ ض ث س ص ت ط خ ح ه ع غ

Машқи 3. Садонокҳои кӯтоҳро номбар кунед. Ифодаи хаттии онҳоро нависед ва мисолҳо биёред.

Машқи 4. Садонокҳои дарозро номбар кунед. Ифодаи хаттии онҳоро нависед ва мисолҳо биёред.

Машқи 5. Калимаҳои зеринро саҳеҳ талаффуз карда хонед ва ба дафтарадон нависед:

تَلْمِيذٌ، تَلْمِيذَةٌ، مُعَلِّمٌ، مُعَلِّمَةٌ، دَرَسٌ، مَدْرَسَةٌ، غُرْفَةٌ،
 مَقْعَدٌ، كُرْسِيٌّ، كِتَابٌ، لَوْحٌ، دَفْتَرٌ، قَلَمٌ، مِسْطَرَةٌ

ДАРСИ 5

Машки 1. Дар расм чӣ ифода ёфтааст, нақл кунед.

Машки 2. Ҷумлаҳои зеринро хонед:

ما هَذِهِ؟ هَذِهِ مَدْرَسَةٌ. مَنْ هُوَ؟ هُوَ تَلْمِيذٌ.
ما اسْمُهُ؟ اسْمُهُ فَيْرُوزٌ. وَهَذَا أَحْمَدُ. يَقُولُ أَحْمَدُ
لِفَيْرُوزَ:

– نَهَارُكَ سَعِيدٌ! يَقُولُ فَيْرُوزُ:

– نَهَارُكَ مُبَارَكٌ، يَا أَحْمَدُ!

Машки 3. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

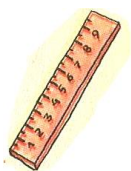
يَقُولُ вай (м.) мегӯяд

الْيَوْمَ имрӯз

غَدًا пагоҳ, фардо

أَمْسٍ дирӯз

ДАРСИ 6

Машқи 1. Қонишинҳои шахсино номбар кунед.

Машқи 2. Қумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

مَا هَذَا؟ هَذَا كِتَابٌ. الْكِتَابُ مُفِيدٌ.
مَا هَذِهِ؟ هَذِهِ مَجَلَّةٌ. الْمَجَلَّةُ جَدِيدَةٌ.
مَا هَذَا؟ هَذَا قَلَمٌ. الْقَلَمُ أَحْمَرٌ.
مَا هَذِهِ؟ هَذِهِ مِسْطَرَةٌ. الْمِسْطَرَةُ طَوِيلَةٌ.
مَنْ هُوَ؟ هُوَ تَلْمِيزٌ.
مَا اسْمُهُ؟ اسْمُهُ سَلِيمٌ.
مَنْ هِيَ؟ هِيَ تَلْمِيزَةٌ.
مَا اسْمُهَا؟ اسْمُهَا مَرِيَمٌ.
مَنْ أَنْتَ؟ أَنَا تَلْمِيزٌ.
مَا اسْمُكَ؟ اسْمِي بَهْرَامٌ.
مَنْ أَنْتِ؟ أَنَا تَلْمِيزَةٌ.

ما أَسْمُكَ؟ إِسْمِي نَادِرَةٌ.
 من أَنْتُمْ؟ نَحْنُ تَلَامِيذُ.
 مَنْ هُمْ؟ هُمْ تَلَامِيذُ أَيضًا.
 مَنْ هُنَّ؟ هُنَّ تَلْمِيذَاتٌ.

ДАРСИ 7

Машки 1. Калимаҳоеро ба ёд оред, ки ҳарфҳои зерин доранд:

ه خ ح ع غ ق

Машки 2. Калимаҳои зеринро дуруст талаффуз карда хонед:

نُفَاحٌ، حَقْلٌ، حَدِيقَةٌ، جَرِيدَةٌ، خَرِيْطَةٌ، قَلَمٌ،
 غُرْفَةٌ، لُغَةٌ، عَامِلٌ، سَاعَةٌ، صَدِيقٌ، أَرْضٌ، أَنَا، أَيْنَ،
 أَنْتَ، أَبٌ، أُمٌّ، هَذَا، هَذِهِ، هُوَ، هِيَ، مَقْعَدٌ، مَقَاعِدُ،
 طَاوِلَةٌ، تَلْمِيذٌ، تَلَامِيذٌ، تَلْمِيذَةٌ، تَلْمِيذَاتٌ

Машки 3. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед ва ба дафтаратон нависед:

Ин талаба аст. Номаш Маҳмуд аст. Маҳмуд чӣ кор мекунад? Маҳмуд китоб мехонад. Ин толиба аст. Номаш Зебо аст. Зебо чӣ кор мекунад? Зебо расм мекашад. Ин кӯдак аст. Кӯдак бозӣ мекунад.

يَكْتُبُ مُحَمَّدٌ

تَرَسُمُ زِيَا

تَلْعَبُ الطِّفْلَةُ

يَلْعَبُ الطِّفْلُ

ДАРСИ 8

Машқи 1. Тасрифи феъли **ذَهَبَ** (рафтан) –ро дар замони ҳозира-оянда ба дафтаратон нависед ва аз ёд кунед:

Шаҳс, ҷинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) أَذْهَبُ ман меравам	(نَحْنُ) نَذْهَبُ мо меравем
II ҷ.м.	(أَنْتَ) تَذْهَبُ ту меравӣ	(أَنْتُمْ) تَذْهَبُونَ шумо меравед

II қ.з.	أَنْتِ تَذْهَبِينَ ту меравӣ	أَنْتُمْ تَذْهَبُونَ шумо меравед
III қ.м.	هُوَ يَذْهَبُ вай меравад	هُمْ يَذْهَبُونَ онҳо мераванд
III қ.з.	هِيَ تَذْهَبُ вай меравад	هُنَّ يَذْهَبْنَ онҳо мераванд

Машқи 2. *Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

- هل (أَنْتِ) تَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
- نَعَمْ (أَنَا) أَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ .
- هل (أَنْتُمْ) تَذْهَبُونَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
- نَعَمْ (نَحْنُ) نَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
- هل يَذْهَبُ التِّلْمِيذُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
- نَعَمْ يَذْهَبُ التِّلْمِيذُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
- هل تَذْهَبُ التِّلْمِيذَةُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ؟
- نَعَمْ تَذْهَبُ التِّلْمِيذَةُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ .
- (نَحْنُ) نَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ

ДАРСИ 9

Машқи 1. Калимаҳои зеринро хонед ва ба дафтаратон нависед. Аз онҳо истифода бурда ҷумлаҳо соzed:

حَدِيقَةٌ، مَخْزَنٌ، مَلْعَبٌ، حَقْلٌ، مَصْنَعٌ، مَسْرَحٌ

Машқи 2. Ҷумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:

Мо ба китобхона меравем. Оё ту имрӯз ба китобхона меравӣ? Оре, имрӯз ман ба китобхона меравам. Оё Аҳмад ба китобхона меравад? Оре, Аҳмад ба китобхона меравад. Оё Нодира ба китобхона меравад? Оре, Нодира ба китобхона меравад. Ту ба кучо меравӣ? Ман ба хона меравам. Вай (ҷ.м.) ба кучо меравад? Вай ба майдони варзиш меравад. Вай (ҷ.з.) ба кучо меравад? Вай ба мактаб меравад. Оё шумо ба боғ меравед? Оре, мо ба боғ меравем.

ДАРСҲОИ 10-11

فُصُولُ السَّنَةِ

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

فِي السَّنَةِ أَرْبَعَةَ فُصُولٍ: الصَّيْفُ وَالْحَرِيفُ وَالشِّتَاءُ
 وَالرَّبِيعُ . فِي الصَّيْفِ تَكُونُ عِنْدَنَا عَطْلَةٌ صَيْفِيَّةٌ .
 الطَّقْسُ فِي الصَّيْفِ حَارٌّ . كُنَّا فِي الصَّيْفِ فِي مَعْسَكِرِ
 الْأَطْفَالِ الطَّلَائِعِ . هَذَا الْمَعْسَكِرُ وَاقَعُ فِي الْجِبَالِ . هُنَاكَ
 نَهْرٌ كَبِيرٌ . سَبَحْنَا فِي النَّهْرِ وَلَعِبْنَا بِالْعَابِ رِيَاضِيَّةٍ مُخْتَلِفَةٍ .

Машки 2. *Калимаҳои зеринро хонед ва онҳоро аз ёд кунед:*

كُرَةُ الْقَدَمِ футбол

كُرَةُ السَّلَّةِ баскетбол

الْكُرَةُ الطَّائِرَةُ волейбол

خَرِيفٌ тирамоҳ

شِتَاءٌ зимистон

رَبِيعٌ баҳор

صَيْفٌ тобистон

عَطْلَةٌ таътил

مَعْسَكِرُ الْأَطْفَالِ фароғатгоҳи хонандагон

الطَّقْسُ обу ҳаво

رَكَضَ давидан

قَفَزَ чахидан

أَلْعَابُ رِيَاضِيَّةٌ бозиҳои варзишӣ

ДАРСИ 12

Машқи 1. *Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

-Тобистон ту дар кучо будӣ?

-Тобистон ман дар фароғатгоҳи хонандагон будам.

-Ин фароғатгоҳи хонандагон дар кучо воқеъ гардидааст?

- Фароғатгоҳ дар соҳили дарё воқеъ гардидааст.

-Тобистон шумо бо кадом навъҳои варзиш машғул будед?

-Тобистон мо шиноварӣ кардем, давидем, чахидем, футболбозӣ кардем.

Машқи 2. *Тасрифи феъли كان (будан) –ро дар замони гузашта ба дафтаратон нависед ва онро аз ёд кунед:*

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	أَنَا كُنْتُ ман будам	نَحْنُ كُنَّا мо будем
II ҷ.м.	أَنْتَ كُنْتَ ту будӣ	أَنْتُمْ كُنْتُمْ шумо будед

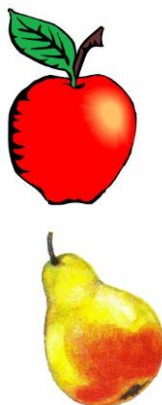
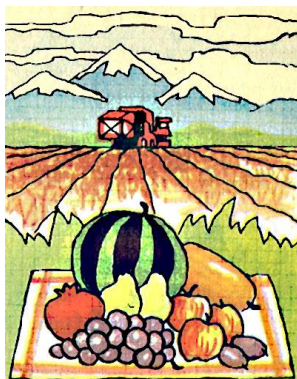
II қ.з.	(أَنْتِ) كُنْتِ ту будӣ	(أَنْتِ) كُنْتِ шумо будед
III қ.м.	(هُوَ) كَانَ вай буд	(هُم) كَانُوا онҳо буданд
III қ.з.	(هِيَ) كَانَتْ вай буд	(هُنَّ) كُنَّ онҳо буданд

ДАРСИ 13

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтарадон нависед:

الْخَرِيفُ

الآن خَرِيفٌ. فِي الْخَرِيفِ نَحْنُ نَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
الْجَوْ فِي الْخَرِيفِ مُعْتَدِلٌ. الْخَرِيفُ هُوَ مَوْسِمُ الْفَوَاكِهِ. فِي
تَاجِيكِيْسْتَانَ كَثِيرٌ مِنَ الْفَوَاكِهِ: التُّفَّاحُ وَالرَّمَّانُ وَالْعِنْبُ وَ
الْكُمَثْرَى وَالْبَطِيخُ وَالشَّمَامُ

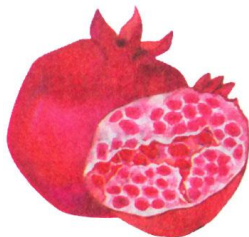

Машқи 2. Калимаҳо ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

كُمَثْرَى нок

بَطِيخٌ тарбуз

شَمَامٌ харбуза

مَوْسِمُ الْفَوَاكِهِ мавсими мева

كَثِيرٌ مِنَ الْفَوَاكِهِ меваҳои бисёр

كَثِيرٌ مِنَ الْكُتُبِ китобҳои бисёр

كَثِيرٌ مِنَ التَّلَامِيذِ талабаҳои бисёр

Машқи 3. Дар бораи фасли тирамоҳи шаҳратон (деҳатон) нақл кунед.

ДАРСИ 14

Машқи 1. Шумораҳои миқдории аз 1 то 10-ро номбар кунед.

Машқи 2. Рақамҳои арабиро ба дафтратон нависед ва аз ёд кунед:

۱ - 1, ۲ - 2, ۳ - 3, ۴ - 4, ۵ - 5, ۶ - 6, ۷ - 7,
 ۸ - 8, ۹ - 9, ۱۰ - 10

Машки 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

كَمْ فَصْلًا فِي السَّنَةِ؟
 كَمْ يَوْمًا فِي الْأُسْبُوعِ؟
 هَلْ تَعْرِفُ أَشْهَرَ الْخَرِيفِ؟
 تَحَدَّثْ عَنِ الْخَرِيفِ فِي قَرْيَتِكَ

ДАРСИ 15

Тасрифи феъли **دَخَلَ** (y) – (даромадан) дар замони
 ҳозира-оянда

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	أَنَا أَدْخُلُ ман медароям	نَحْنُ نَدْخُلُ мо медароём
II ҷ.м.	أَنْتَ تَدْخُلُ ту медарой	أَنْتُمْ تَدْخُلُونَ шумо медароед
II ҷ.з.	أَنْتِ تَدْخُلِينَ ту медарой	أَنْتُنَّ تَدْخُلْنَ шумо медароед

III қ.м.	هُوَ يَدْخُلُ вай медарояд	هُمْ يَدْخُلُونَ онҳо медароянд
III қ.з.	هِيَ تَدْخُلُ вай медарояд	هُنَّ يَدْخُلْنَ онҳо медароянд

Тасрифи феъли **جَلَسَ** (u) –(нишастан) дар
замони ҳозира-оянда:

Шахс, чинс	Танҳо	Чамъ
I	أَنَا أَجْلِسُ ман мешинам	نَحْنُ نَجْلِسُ мо мешинем
II қ.м.	أَنْتَ تَجْلِسُ ту мешинӣ	أَنْتُمْ تَجْلِسُونَ шумо мешинед
II қ.з.	أَنْتِ تَجْلِسِينَ ту мешинӣ	أَنْتُنَّ تَجْلِسْنَ шумо мешинед
III қ.м.	هُوَ يَجْلِسُ вай мешинад	هُمْ يَجْلِسُونَ онҳо мешинанд
III қ.з.	هِيَ تَجْلِسُ вай мешинад	هُنَّ يَجْلِسْنَ онҳо мешинанд

ДАРСИ 16

Машки 1. *Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

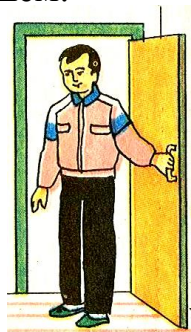
يَدْخُلُ أَحْمَدُ الْعُرْفَةَ. (نَحْنُ) نَدْخُلُ حُجْرَةَ الدِّرَاسَةِ.
يَدْخُلُ الْمُعَلِّمُ حُجْرَةَ الدِّرَاسَةِ. تَدْخُلُ زَيْنَبُ الْعُرْفَةَ. (أَنَا)
أَجْلِسُ فِي الْعُرْفَةِ. يَجْلِسُ مُحَمَّدٌ مَعَ رُسْتَمَ. يَجْلِسُ
التِّلْمِيزُ فِي الْعُرْفَةِ. (أَنَا) أَكْتُبُ جُمْلَةً عَرَبِيَّةً. يَكْتُبُ
التِّلْمِيزُ كَلِمَةً "السَّلَامُ" عَلَى اللَّوْحِ. تَكْتُبُ التِّلْمِيزَةُ كَلِمَةً
"السَّلَامُ" عَلَى اللَّوْحِ.

Машки 2. *Чумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:*

Ин талаба аст. Номи ӯ Аҳмад аст. Аҳмад менависад. Ин толиба аст. Номаш Лола аст. Лола расм мекашад. Ман китоб мехонам. Дар мактаб мо мехонем, менависем, расм мекашем.

(هِيَ) تَدْخُلُ

(هُوَ) يَدْخُلُ

ДАРСИ 17

Машқи 1. *Аз калимаҳои зерин ҷумлаҳо тартиб диҳед. Онҳоро ба дафтарадон нависед:*

مَدْرَسَةٌ، يَذْهَبُ، جُمْلَةٌ، تَلْمِيذٌ، يَكْتُبُ، يَدْخُلُ

Машқи 2. *Тасрифи феъли كَتَبَ -ро (навиштан)-ро дар замони гузашта ба дафтарадон нависед ва аз ёд кунед.*

Шахс, ҷинс	Танҳо	Ҷамъ
I	أَنَا كَتَبْتُ ман навиштам	نَحْنُ كَتَبْنَا мо навиштем
II ҷ.м.	أَنْتَ كَتَبْتَ ту навишти	أَنْتُمْ كَتَبْتُمْ шумо навиштед
II ҷ.з.	أَنْتِ كَتَبْتِ ту навишти	أَنْتُنَّ كَتَبْتُنَّ шумо навиштед
III ҷ.м.	هُوَ كَتَبَ вай навишт	هُمْ كَتَبُوا онҳо навиштанд
III ҷ.з.	هِيَ كَتَبَتْ вай навишт	هُنَّ كَتَبْنَ онҳо навиштанд

ДАРСИ 18

Машқи 1. *Тасрифи феъли كَتَبَ (y)-ро дар замони ҳозира-оянда ба дафтарадон нависед:*

Шахс, чинс	Танҳо	Чамъ
I	(أَنَا) أَكْتُبُ ман менависам	(نَحْنُ) نَكْتُبُ мо менависем
II ч.м.	(أَنْتِ) تَكْتُبُ ту менависӣ	(أَنْتُمْ) تَكْتُبُونَ шумо менависед
II ч.з.	(أَنْتِ) تَكْتُبِينَ ту менависӣ	(أَنْتُنَّ) تَكْتُبِينَ шумо менависед
III ч.м.	(هُوَ) يَكْتُبُ вай менависад	(هُمْ) يَكْتُبُونَ онҳо менависанд
III ч.з.	(هِيَ) تَكْتُبُ вай менависад	(هُنَّ) يَكْتُبْنَ онҳо менависанд

Машқи 2. *Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Имрӯз ман ба театр меравам. Оё ту ҳамроҳи ман ба кино меравӣ? Не, ман ба кино намеравам, ман имрӯз кор дорам. Ман ба майдони варзиш меравам. Аҳмад ба хона меравад. Фирӯза ба мағоза меравад. Дехқон ба пахтазор меравад. Имрӯз ман ба бародарам хат менависам. Мо ҷумлаи арабиро менависем. Оё ту ба рафиқат хат навиштӣ? Оре, ман ба рафиқам хат навиштам. Аҳмад калимаи навро навишт.

ДАРСИ 19

Машқи 1. Тасрифи феъли **قَالَ** (يَقُولُ) – ро (гуфтан) – ро дар замонҳои гузашта ва ҳозира-оянда ба дафтаратон нависед:

Тасрифи феъли **قَالَ** дар замони гузашта

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	أَنَا قُلْتُ ман гуфтам	نَحْنُ قُلْنَا мо гуфтем
II қ.м.	أَنْتَ قُلْتَ ту гуфтӣ	أَنْتُمْ قُلْتُمْ шумо гуфтед
II қ.з.	أَنْتِ قُلْتِ ту гуфтӣ	أَنْتُنَّ قُلْتُنَّ шумо гуфтед
III қ.м.	هُوَ قَالَ вай гуфт	هُمْ قَالُوا онҳо гуфтанд
III қ.з.	هِيَ قَالَتْ вай гуфт	هُنَّ قُلْنَ онҳо гуфтанд

Тасрифи феъли **قَالَ** дар замони ҳозира-оянда

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	أَنَا أَقُولُ ман мегӯям	نَحْنُ نَقُولُ мо мегӯем
II қ.м.	أَنْتَ تَقُولُ ту мегӯӣ	أَنْتُمْ تَقُولُونَ шумо мегӯед
II қ.з.	أَنْتِ تَقُولِينَ ту мегӯӣ	أَنْتُنَّ تَقُلْنَ шумо мегӯед
III қ.м.	هُوَ يَقُولُ вай мегӯяд	هُمْ يَقُولُونَ онҳо мегӯянд
III қ.з.	هِيَ تَقُولُ вай мегӯяд	هُنَّ يَقُلْنَ онҳо мегӯянд

Машки 2. *Ҷумлаҳои зеринро ба тоҷикӣ тарҷума кунед:*

يَجْلِسُ التَّلْمِيذُ. تَجْلِسُ التَّلْمِيذَةُ. كَتَبَ بَهْرَامُ جُمْلَةً.
يَكْتُبُ بَهْرَامُ جُمْلَةً. كَتَبَتْ زَيْنَبُ جُمْلَةً. تَكْتُبُ زَيْنَبُ
جُمْلَةً. مَاذَا قَالَ الْمُعَلِّمُ؟ مَاذَا قَالَتِ الْمُعَلِّمَةُ؟ مَاذَا يَقُولُ
الْمُعَلِّمُ؟ مَاذَا تَقُولُ الْمُعَلِّمَةُ؟

ДАРСИ 20

Машки 1. *Феълҳои зеринро дар замони ҳозира-оянда тасриф кунед:*

عَمِلَ (a) кор кардан

قَرَأَ (a) хондан

رَسَمَ (y) расм кашидан

سَاعَدَ (يُسَاعِدُ) ёрї расондан

Машқи 2. *Чумлаҳои зеринро тарҷума кунед:*

- Фотима, ту баъди нисфирӯзи чї кор мекуни?
- Ман дарс тайёр мекунам, китоб меҳонам, менависам, масъала ҳал мекунам, расм мекашам.
- Оё ту ба падару модарат ёрї мерасони?
- Оре, ман ба онҳо ёрї мерасонам.
- Оё ту китоб меҳони?
- Оре, ман китоб меҳонам.
- Оё хоҳарат китоб меҳонад?
- Оре, хоҳарам китоб меҳонад.

ДАРСИ 21

ШУМОРАИ ДУТОГӢ

قَلَمٌ

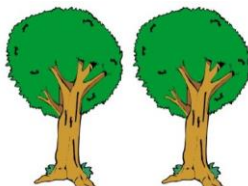
كِتَابٌ

شَجَرَةٌ

كِتَابَانِ

شَجَرَتَانِ

قَلَمَانِ

تَلْمِيذَةٌ

تَلْمِيذَتَانِ

تَلْمِيذٌ

تَلْمِيذَانِ

Шумораи дутоғӣ ба воситаи илова кардани анҷомаи **انِ** - (дар эъроби рафъ) ва **ينِ** - (дар эъроби ҷар ва насб) сохта мешавад. Дар исмҳои ҷинси занона **ة** ба **ت** табдил меёбад:

كِتَابٌ ← كِتَابَانِ ← كِتَابَيْنِ،
كُرَّةٌ ← كُرَّتَانِ ← كُرَّتَيْنِ

ДАРСИ 22

Машки 1. Шумораи дутоғии исмҳои зеринро созад:

غُرْفَةٌ، بَيْتٌ، وَرْدَةٌ، شَجَرَةٌ، دَفْتَرٌ، نَافِذَةٌ، مِحْفَظَةٌ

Машки 2. Калимаҳои зеринро тасриф кунед:

نافذة ← نافذتان، قلم ← قلمان

Машқи 3. *Чумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:*

Ман ду китоб дорам. Рустам ду қалам дорад.
Ман дуто китоб хондам. Ман дуто қалам харидам.

Ман ду қалам дорам. Ман ду дона гул кандам.

Дар ин ҷо дуто хона ҳаст. Дар ин ҷо дуто ҷевон ҳаст.

Дар девор ду харита ҳаст. Дар боғ ду бех дарахт ҳаст.

Ман ду хоҳар дорам.

ДАРСИ 23

ЧАМӢИ ШИКАСТА (جَمْعُ التَّكْسِيرِ)

Чамӣи шикастаи исмҳо бо роҳи тағйирёбии сохти дохилии калима сохта мешавад:

بَيْت хона → بِيوت хонаҳо

كِتَاب китоб → كُتُب китобҳо

رِصْوَة расм → رِصَوَات расмҳо

كُرْسِي курсӣ → كُرَاسِي курсиҳо

دَفْتَر дафтар → دَفَاتِر дафтарҳо

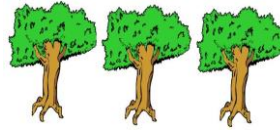
خَرِيْطَة харита → خَرَائِط харитаҳо

تَلْمِيذ талаба → تَلَامِيذ талабаҳо

قَلَم қалам → أَقْلَام қаламҳо

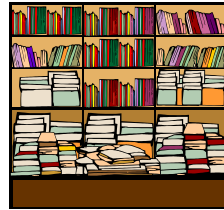
شَجَرَةٌ

أَشْجَارٌ

كِتَابٌ

كُتُبٌ

ДАРСИ 24

ЧАМЪИ СОЛИМ (الْجَمْعُ السَّالِمُ)

Чамъи мардонаи солим ба воситаи ба асоси исмилова кардани анчомаи

ـونَ (дар эъроби рафъ) ва ـينَ (дар эъроби ҷар ва насб) сохта мешавад:

مُعَلِّمٌ ← مُعَلِّمُونَ، فَلَاحٌ ← فَلَاحُونَ،

رَسَامٌ ← رَسَامُونَ

Чамъи занонаи солим ба воситаи ба асоси исмилова кардани анчомаи ـاتَ (дар эъроби рафъ) ва

анчомаи ـاتِ (дар эъроби ҷар ва насб) сохта мешавад:

مُعَلِّمَةٌ ← مُعَلِّمَاتٌ، فَلَاحَةٌ ← فَلَاحَاتٌ،
رِسَامَةٌ ← رِسَامَاتٌ

ДАРСИ 25

Машқи 1. Ба ҷойи нуқтаҳо шумораи дутогӣ ва ҷамъи калимаҳои зеринро гузаред:

قَلَمٌ ← قَلَمَانِ ← أَقْلَامٌ
كِتَابٌ ← ... ← ...
دَفْتَرٌ ← ... ← ...
شَجَرَةٌ ← ... ← ...
تَلْمِيذَةٌ ← ... ← ...
تَلْمِيذٌ ← ... ← ...
مُعَلِّمٌ ← ... ← ...

Машқи 2. Шумораи дутогии калимаҳои зеринро гузаред:

بَابٌ، مَدْرَسَةٌ، مَحَلَّةٌ، نَافِذَةٌ، تُفَاحَةٌ،
وَلَدٌ، بِنْتُ، شَارِعٌ، حَدِيقَةٌ، تَلْمِيذَةٌ

Машқи 3. Шакли танҳои калимаҳои зеринро гузаред:

قَلَمَانِ، دَفَاتِرٌ، كُتُبٌ، جِبَالٌ، جُدْرَانٌ، جَرِيدَتَانِ،
مُعَلِّمَتَانِ، مِسْطَرَتَانِ

ДАРСИ 26

Машки 1. Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

عَلَى الشَّجَرَةِ بُلْبُلٌ وَاحِدٌ.
عَلَى الْحَائِطِ صُورَتَانِ جَمِيلَتَانِ.
حَفِظْتُ قَصِيدَةً وَاحِدَةً الْيَوْمَ.
عَلَى الرَّفِّ كِتَابٌ وَاحِدٌ.
لِي كِتَابَانِ اِثْنَانِ.
عَلَى الشَّجَرَةِ سَبْعَةٌ طُيُورٌ.
عَلَى الطَّاوِلَةِ أَرْبَعَةٌ أَقْلَامٌ.
عِنْدِي خَمْسَةٌ كُتُبٌ.
سَافَرْتُ بِالطَّائِرَةِ ثَمَانِي مَرَّاتٍ.
فِي الْمِحْفَظَةِ ثَلَاثَةٌ كُتُبٌ وَثَلَاثُ مَجَلَّاتٍ.
فِي الْمِقْلَمَةِ أَرْبَعَةٌ أَقْلَامٌ.
عَلَى الطَّاوِلَةِ خَمْسَةٌ دَفَاتِرَ.
أَرْبَعُ صُورٍ. عَشْرَةٌ تَلَامِيذَ.

ДАРСҲОИ 27-28

Машқи 1. Дар ибораҳои зерин шумораҳои ба тарзи хаттӣ нависед:

۵ أَقْلَامٍ . ۸ مِسْطَرَاتٍ . ۶ غُرْفٍ . ۳ بَنَاتٍ .
۷ بُيُوتٍ . ۵ بَحَارٍ . ۹ سُفُنٍ . ۷ أَشْجَارٍ . ۶ مَدُنٍ . ۳
سَيَّارَاتٍ . ۹ أَقْفَالٍ . ۷ بَقَرَاتٍ . ۴ تَلَامِيذٍ . ۴
تَلْمِيذَاتٍ .

Машқи 2. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الْحَوَاسُ الْخَمْسُ

حَوَاسُ الْإِنْسَانِ خَمْسٌ: الْبَصَرُ وَالسَّمْعُ وَالشَّمُّ
وَالذَّوْقُ وَاللَّمْسُ. أَنَا أَنْظِرُ الْأَشْيَاءَ بَعَيْنِيَّ وَأَسْمَعُ الْكَلَامَ
بِأُذُنِيَّ وَأَشُمُّ الْهَوَاءَ بِأَنْفِيَّ وَأَذُوقُ الطَّعَامَ بِلِسَانِيَّ وَالْمَسَّ
بِأَشْيَاءِ يَدَيَّ.

Машқи 3. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

الْإِنْسَانِ حَوَاسُ الْخَمْسُ

الْبَصَرُ хисси биной, чашм, басар

السَّمْعُ хисси шунавой, сомеа

الشَّمُّ хисси шомма

الذَّوْقُ хисси зоиқа

اللَّمْسُ хисси палмосӣ, ломиса

شَيْءٌ (أَشْيَاءٌ) чиз

نَظَرَ (يَنْظُرُ) дидан, нигоҳ кардан

كَلَامٌ калом, сухан

ذَاقَ (يَذُوقُ) мазаро чашидан

شَمَّ (يَشُمُّ) бӯй кашидан

ДАРСИ 29

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

المَدِينَةُ وَالْقَرْيَةُ

المَدِينَةُ كَبِيرَةٌ، بِيُوتُهَا عَالِيَةٌ وَشَوَارِعُهَا
وَاسِعَةٌ، فِيهَا أَشْجَارٌ عَلَى جَانِبَيْنِ وَتَمْشِي بِهَا الْعَرَبَاتُ
وَالسَّيَّارَاتُ، وَفِيهَا الْمَعَامِلُ وَالْمَدَارِسُ وَالْحَدَائِقُ الْجَمِيلَةُ.
وَالْقَرْيَةُ قَلِيلَةُ الْمَنَازِلِ، وَشَوَارِعُهَا ضَيِّقَةٌ وَبِيُوتُهَا
صَغِيرَةٌ وَيَسْكُنُهَا الْفَلَاحُونَ وَحَوْلَهَا الْمَزَارِعُ وَالْحُقُولُ.

Машқи 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед:

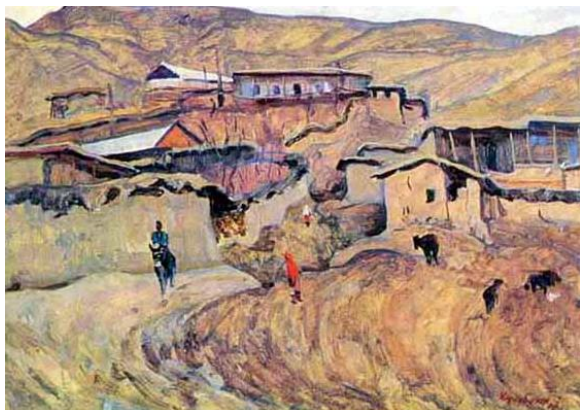
عَرَبَاتٌ (ч. عَرَبَاتٌ) мошин, ароба

مَزَارِعٌ (ч. مَزَارِعٌ) киштзор

ضَيْقٌ танг

حَقُولٌ (حَقْلٌ) сахро, киштзор

Машқи 3. Калимаҳои дар шумораи ҷамъ омадаро ба дафтартон нависед. Шумораи танҳои онҳоро гӯед.

الْقَرْيَةُ

ДАРСИ 30

ПАЙВАНДАКҲОИ وَأَوْ، ثُمَّ، فَ، وَ

Пайвандакҳо барои пайваст кардани калима ва ё ҷумлаҳо хизмат мекунанд:

جَاءَ الْمُعَلِّمُ وَالتَّلَامِيذُ

Муаллим ва талабаҳо омаданд.

دَقُّ الْجَرَسِ فَاصْطَفَّ التَّلَامِيذُ

Занг зада шуд ва талабаҳо саф кашиданд.

غَسَلَتْ وَجْهِي ثُمَّ تَنَاوَلْتُ فُطُورِي

Ман рӯямро шустам, пас нонушта кардам.

Машқи 1. *Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

خُذْ بُرْتُقَالَهٗ أَوْ تُفَاحَةً.

يَقْرَأُ التَّلْمِيذَ الدَّرْسَ وَيَكْتُبُ الْوَاجِبَ.

Машқи 2. *Ба ҷойи нуқтаҳо пайвандакҳои мувофиқро гузored:*

وَقَفَ الْقِطَارُ... نَزَلَ الْمَسَافِرُونَ

اَكْتُبْ صَفْحَةً... صَفْحَتَيْنِ

اسْتَرِحْ قَلِيلاً... حَضِرْ دُرُوسَكَ لِلْيَوْمِ الْآتِي

ДАРСИ 31

ШУМОРАҲОИ МИҚДОРӢ АЗ 11 ТО 19

إِحْدَى عَشْرَةَ (11) أَحَدَ عَشَرَ *ёздаҳ*

إِثْنَتَا عَشْرَةَ (12) اثْنَا عَشَرَ *дувоздаҳ*

ثَلَاثَ عَشْرَةَ	(۱۳)	ثَلَاثَةَ عَشَرَ	сездаҳ
أَرْبَعَةَ عَشْرَةَ	(۱۴)	أَرْبَعَةَ عَشَرَ	чордаҳ
خَمْسَةَ عَشْرَةَ	(۱۵)	خَمْسَةَ عَشَرَ	понздаҳ
سِتَّ عَشْرَةَ	(۱۶)	سِتَّةَ عَشَرَ	шонздаҳ
سَبْعَ عَشْرَةَ	(۱۷)	سَبْعَةَ عَشَرَ	ҳабдаҳ
ثَمَانِيَةَ عَشْرَةَ	(۱۸)	ثَمَانِيَةَ عَشَرَ	ҳаждаҳ
تِسْعَ عَشْرَةَ	(۱۹)	تِسْعَةَ عَشَرَ	нуздаҳ

Баъд аз шумораҳои миқдории аз 11 то 99 чизи шумурдашуда аломати насб гирифта, дар шумораи танҳои номуайян меояд. Чинси шумора (ба ғайр аз шумораҳои 11 ва 12) баръакси чинси исми шумурдашуда меояд:

أَحَدَ عَشَرَ تَلْمِيذًا (ёздаҳ талаба)

إِحْدَى عَشْرَةَ تَلْمِيذَةً (ёздаҳ толиба)

ثَلَاثَةَ عَشَرَ دَفْتَرًا (сездаҳ дафтар)

ثَلَاثَ عَشْرَةَ كَلِمَةً (сездаҳ калима)

Машқи 1. Шумораҳои асли аз 11 то 19 -ро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед.

ДАРСИ 32

Машқи 1. Шумораҳои дар байни қавс ҷойгир-бударо хаттӣ нависед:

لِلْعُرْفَةِ بَابَانَ (۲) وَ شُبَّاكَانِ (۲). فِي السَّنَةِ (۱۲) شَهْرًا
وَ فِي كُلِّ سَنَةٍ (۴) فُصُولٍ. عُمُرُ أَخِي (۱۴) سَنَةً.

Машқи 2. Ҷумлаҳои зеринро ба забони тоҷикӣ тарҷума кунед:

فِي الْعُرْفَةِ اثْنَا عَشَرَ كُرْسِيًّا.
جَاءَ أَحَدَ عَشَرَ تَلْمِيذًا.
عُمُرِي ثَلَاثَ عَشْرَةَ سَنَةً .
زُرْتُ أَرْبَعَ عَشْرَةَ مَدِينَةً.
فِي الْأَصْفِّ خَمْسَ عَشْرَةَ تَلْمِيذَةً
فِي حَدِيقَتِنَا سِتَّ عَشْرَةَ شَجْرَةً.
رَسَمَ مُحَمَّدٌ ثَمَانِيَةَ عَشْرَةَ صُورَةً .
فِي أَلْسِنَةِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا.

ДАРСИ 33

Машқи 1. Шумораҳои даҳиро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

(۲۰) – عِشْرُونَ – бист

(۳۰) – ثَلَاثُونَ – сӣ

- (۴۰) - أَرْبَعُونَ - чил
- (۵۰) - خَمْسُونَ - панҷох
- (۶۰) - سِتُّونَ - шаст
- (۷۰) - سَبْعُونَ - ҳафтод
- (۸۰) - ثَمَانُونَ - ҳаштод
- (۹۰) - تِسْعُونَ - навад

Машки 2. *Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Дар синф 17 (нафар) толиба ва 13 (нафар) талаба ҳаст. Маҳмуд 3 қалам дорад. Дар боғ 16 дарахт ҳаст. Дар хона 6 курсӣ ҳаст. Ман 4 китоб дорам. Меҳрӣ 6 қалам дорад. Ин моҳ 30 рӯз дорад. Бародари ман 10-сола аст. Дар шаҳри мо 3 майдон ҳаст. Ман дар деҳа 7 рӯз мондам.

ДАРСИ 34

ҶУМЛАИ ФЕЪЛӢ (الْجُمْلَةُ الْفِعْلِيَّةُ)

Дар ҷумлаи феълӣ феъл пеш аз иҷроқунандаи амал дар шакли танҳо меояд: **جاءَ التَّلَامِيذُ** Талабаҳо омаданд.

Машки 1. *Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онҳоро ба дафтартон нависед:*

حَفِظَ التَّلْمِيذَ النَّشِيدَ.
حَفِظَ التَّلْمِيذَانَ النَّشِيدَ.
حَفِظَ التَّلْمِيذُ النَّشِيدَ.
حَفِظَتِ التَّلْمِيذَةُ النَّشِيدَ.
حَفِظَتِ التَّلْمِيذَتَانِ النَّشِيدَ.
حَفِظَتِ التَّلْمِيذَاتُ النَّشِيدَ.
دَخَلَ الْمُعَلِّمُ الْعُرْفَةَ.
دَخَلَ الْمُعَلِّمُ وَالتَّلْمِيذُ الْعُرْفَةَ.

Машқи 2. Тасрифи феъли **كَتَبَ** (навиштан) - ро дар замонҳои гузашта ва ҳозира-оянда такрор кунед.

Машқи 3. Ҷумлаҳои зеринро тарҷума кунед:

Талаба ба рафиқаш хат навишт.

Талабаҳо диктант навиштанд.

Толиба диктант навишт.

Толибаҳо диктант навиштанд.

ДАРСИ 35

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед.

الشتاءُ

الجوُّ في الشِّتاءِ باردٌ. وأحياناً ينزلُ الثلجُ على
الأرض. ونلبسُ في الشِّتاءِ الملابسَ المُدفئةَ. النهارُ في
الشِّتاءِ قصيرٌ. في يناير تكونُ العطلةُ الشِّتويةُ. يقومُ
التلاميذُ برحلاتٍ مُمتعةٍ ويسافرونَ إلى ضواحي المدينةِ
ويزورونَ المتاحفَ والحدائقَ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

ينزلُ الثلجُ барф меборад

العطلةُ الشِّتويةُ таътили зимистона

الملابسُ المُدفئةُ либосҳои гарм

ضواحي المدينةِ атрофи шаҳр

ДАРСИ 36

Машқи 1. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

كَمْ شَهْرًا فِي الشِّتَاءِ؟
هَلْ الْجَوُّ فِي الشِّتَاءِ بَارِدٌ؟
هَلْ يَنْزِلُ الثَّلْجُ فِي الشِّتَاءِ فِي مَدِينَةِ دُوشَنْبِه؟
مَاذَا تَلْبَسُونَ فِي الشِّتَاءِ؟
هَلْ يَقُومُ التَّلَامِيذَةُ بِرِحَالٍ مُمْتَعَةٍ فِي الشِّتَاءِ؟
هَلْ سَافِرَ التَّلَامِيذُ إِلَى ضَوَاحِي الْمَدِينَةِ؟

Машқи 2. Дар бораи фасли зимистони шаҳратон (деҳаатон) нақл кунед:

ДАРСҲОИ 37-38

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтратон нависед:

رَأْسُ السَّنَةِ
اليَوْمَ فِي مَدْرَسَتِنَا حَفْلَةٌ رَأْسِ السَّنَةِ. فِي الْقَاعَةِ
الْكَبِيرَةِ شَجَرَةٌ رَأْسِ السَّنَةِ. هَذِهِ الشَّجَرَةُ خَضْرَاءُ. وَعَلَى

الشَّجَرَةَ لُعْبٌ مُلَوَّنَةٌ مُخْتَلِفَةٌ مِنَ الزُّجَاجِ . وَحَوْلَ الشَّجَرَةِ
 أَطْفَالٌ فِي لِبَاسٍ جَمِيلَةٍ . وَهُمْ يَلْعَبُونَ وَيَرْقُصُونَ وَيَغْنُونَ .
 وَدَخَلَ الْقَاعَةَ بَابَا مِيلَادٍ . وَلَهُ كَيْسٌ كَبِيرٌ . وَفِي الْكَيْسِ
 هَدَايَا لِلْأَطْفَالِ .

Машки 2. *Калима ва ибораҳои зеринро ба дафтартон нависед ва аз ёд кунед:*

السَّنَةِ حَفْلَةٌ رَأْسُ الشَّجَرَةِ чашни Соли нав

القَاعَةُ толор

الشَّجَرَةَ رَأْسُ الشَّجَرَةِ арчаи солинавӣ

لُعْبٌ مُلَوَّنَةٌ бозичаҳои хархела

يَلْعَبُونَ бозӣ мекунанд

يَرْقُصُونَ рақс мекунанд

يَغْنُونَ суруд меҳонанд

بَابَا مِيلَادٍ бобои барфӣ

كَيْسٌ халта

هَدَايَا (هَدِيَّةٌ) ҳадя, тухфа

ДАРСИ 39

Машқи 1. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

أَيُّ حَفْلَةٍ الْيَوْمَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟

أَيْنَ شَجَرَةَ رَأْسِ السَّنَةِ؟

مَا هُوَ لَوْنُ شَجَرَةِ رَأْسِ السَّنَةِ؟ هَلْ عَلَى شَجَرَةِ رَأْسِ

السَّنَةِ لُعْبٌ مِنَ الزُّجَاجِ؟

هَلِ الْأَطْفَالُ حَوْلَ شَجَرَةِ رَأْسِ السَّنَةِ؟

وَمَاذَا يَعْمَلُ الْأَطْفَالُ؟

وَمَاذَا يُوجَدُ فِي كَيْسِ بَابَا مِيلَادِ؟

Машқи 2. Дар бораи Соли нав нақл кунед.

ДАРСИ 40

Машқи 1. Дар бораи синфхонаи худатон нақл кунед.

Машки 2. *Матнро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтратон нависед.*

صَفْنَا

هَذِهِ حُجْرَةُ الدِّرَاسَةِ. هِيَ وَاسِعَةٌ. لَهَا نَوَافِذُ كَبِيرَةٌ.
فِي حُجْرَةِ الدِّرَاسَةِ مَقَاعِدُ خَشَبِيَّةٌ. وَعَلَى الْحَائِطِ الْأَمَامِيِّ
سَبُّورَةٌ (لَوْحٌ). عَلَى الْجُدْرَانِ خَرَائِطٌ.
هَذَا صَفْنًا. فِي الصَّفِّ مُعَلِّمٌ وَتَلَامِيذَةٌ. هَذَا دَرَسُ
اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. أَمَامَ اللُّوْحِ بَهْرَامٌ. كَتَبَ بَهْرَامٌ كَلِمَةَ
"السَّلْم" عَلَى اللُّوْحِ. كَتَبَ التَّلَامِيذَةُ كَلِمَةَ "السَّلْم" فِي
الدَّفَاتِرِ.

Машки 3. *Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Дар синф муаллима, талабаҳо ва толибаҳо ҳузур доранд. Дарси забони арабӣ душвор аст. Ман дар дафтарам калимаи «сулҳ»-ро навиштам.

ДАРСИ 41

Машки 1. *Шумораҳои тартибии аз 1 то 10-ро ба ёд оред. Онҳоро ба дафтратон нависед:*

أَوَّلٌ	أُولَى	якум
ثَانٍ	ثَانِيَةٌ	дујум
ثَالِثٌ	ثَالِثَةٌ	сејум

رَابِعَةٌ	رَابِع	чорум
خَامِسَةٌ	خَامِس	панчум
سَادِسَةٌ	سَادِس	шашум
سَابِعَةٌ	سَابِع	ҳафтум
ثَامِنَةٌ	ثَامِن	ҳаштум
تَاسِعَةٌ	تَاسِع	нуҳум
عَاشِرَةٌ	عَاشِر	дахум

Машиқи 2. *Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

هَذَا دَرَسٌ أَوَّلٌ. هَذَا دَرَسٌ أَلَلُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. الدَّرْسُ الْأَوَّلُ هُوَ دَرَسُ أَلَلُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. أَنَا تَلْمِيذُ الْصَّفِّ الْخَامِسِ. وَأَحْمَدُ تَلْمِيذُ الْصَّفِّ الْخَامِسِ أَيْضًا. هَلْ هَذَا دَرَسٌ أَوَّلٌ؟ نَعَمْ، هَذَا دَرَسٌ أَوَّلٌ. لَا، هَذَا دَرَسٌ رَابِعٌ. هَلِ الدَّرْسُ الرَّابِعُ هُوَ دَرَسُ أَلَلُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟ نَعَمْ، الدَّرْسُ الرَّابِعُ هُوَ دَرَسُ أَلَلُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. هَلْ أَنْتَ تَلْمِيذُ الْصَّفِّ الْخَامِسِ؟ نَعَمْ، أَنَا تَلْمِيذُ الْصَّفِّ الْخَامِسِ. زَيْنَبُ تَلْمِيذَةُ الْصَّفِّ الْخَامِسِ أَيْضًا.

ДАРСИ 42

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтартон нависед ва ҳаракот гузored.

الموادُّ الْمَدْرَسِيَّةُ

نَدْرُسُ فِي الْمَدْرَسَةِ الْمَوَادَّ الْمَدْرَسِيَّةَ الْمُخْتَلِفَةَ. وَبَيْنَهَا
اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ وَاللُّغَةُ الرُّوسِيَّةُ وَالْأَدَبُ وَالتَّارِيخُ وَعِلْمُ
الْحِسَابِ وَغَيْرُهَا. أَحَبُّ جَدًّا دَرَسَ التَّارِيخَ وَأَحْصَلَ عَلَى
دَرَجَةٍ جَيِّدَةٍ دَائِمًا. أَحَبُّ كَذَلِكَ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ.

Машки 2. Ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

دَرَسُ التَّارِيخِ дарси таърих

دَرَسُ الْجُغْرَافِيَا дарси ҷуғрофия

دَرَسُ الْحِسَابِ дарси математика

دَرَسُ الرِّيَاضَةِ الْبَدَنِيَّةِ дарси тарбияи ҷисмонӣ

دَرَسُ اللُّغَةِ الرُّوسِيَّةِ дарси забони русӣ

دَرَسُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ дарси забони арабӣ

دَرَسُ اللُّغَةِ التَّاجِيكِيَّةِ дарси забони тоҷикӣ

أَحَبُّ ман нағз мебинам, дӯст медорам

ДАРСИ 43

Машқи 1. Феъли *دَرَسَ* -ро дар замони ҳозира-оянда тасриф кунед.

Машқи 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

أَيَّةَ مَوَادِّ مَدْرَسِيَّةٍ تَدْرُسُونَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ فِي الْمَدْرَسَةِ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ؟

هَلْ تُحِبُّ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ التَّارِيخَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ الْأَدَبَ الْعَرَبِيَّ فِي الْمَدْرَسَةِ؟

هَلْ تَدْرُسُونَ الْحِسَابَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟

ДАРСҲОИ 44-45

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

دَرْسُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ

هَذَا دَرْسُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. فِي دَرْسِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ نَقْرَأُ

الْقِصَصَ الْمُمْتَعَةَ وَنَنْقُلُهَا وَنَكْتُبُ الْكَلِمَاتِ وَالْجُمْلَةَ الْعَرَبِيَّةَ

وَنُتَرَجِّمُهَا وَنَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي مَوْضُوعَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ.

وَنَكْتُبُ غَدًا الْإِمْلَاءَ. اَللُّغَةُ اَلْعَرَبِيَّةُ صَعْبَةٌ جَدًّا لَكِنِّي اَبْذِلُّ
كُلَّ جُهُودِي وَسَأَتَكَلِّمُ فِي اَلْقَرِيبِ بِاَللُّغَةِ اَلْعَرَبِيَّةِ جَيِّدًا.

Машки 2. *Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:*

نُتْرَجِمُ мо тарҷума мекунем

قِصَصٌ مُّمْتَعَةٌ ҳикояҳои шавқовар

مُخْتَلَفَةٌ гуногун

إِمْلَاءٌ диктант

سَأَتَكَلِّمُ дар оянда гап хоҳам зад, ман сухан

хоҳам гуфт

سَهْلٌ осон

صَعْبٌ душвор

أَبْذِلُّ كُلَّ جُهُودِي бисёр кӯшиш мекунам

Машки 3. *Дар бораи дарсҳои мактабиатон нақл кунед.*

Машки 4. *Ибораҳои зеринро ба арабӣ гӯед:*

Хонаи якум, синфи якум, дарси якум, китоби якум, китоби дуум, дарси сеум, хонаи чорум, тирезаи чорум, рӯзи панҷум, рӯзи шашум

Машқи 5. Зарбулмасали зеринро тарҷума ва аз ёд кунед:

مَنْ جَدَّ وَجَدَّ

ДАРСИ 46

Машқи 1. Тасрифи феъли **تَكَلَّمَ** -ро дар замони ҳозира-оянда ба дафтаратон нависед ва онро аз ёд кунед.

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) أَتَكَلَّمُ ман гап мезанам	(نَحْنُ) نَتَكَلَّمُ мо гап мезанем
II қ.м.	(أَنْتِ) تَتَكَلَّمُ ту гап мезанӣ	(أَنْتُمْ) تَتَكَلَّمُونَ шумо гап мезанед
II қ.з.	(أَنْتِ) تَتَكَلَّمِينَ ту гап мезанӣ	(أَنْتُمْ) تَتَكَلَّمُونَ шумо гап мезанед
III қ.м.	(هُوَ) يَتَكَلَّمُ вай гап мезанад	(هُمْ) يَتَكَلَّمُونَ онҳо гап мезананд
III қ.з.	(هِيَ) تَتَكَلَّمُ вай гап мезанад	(هُنَّ) يَتَكَلَّمْنَ онҳо гап мезананд

Машки 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

هل هذا دَرَسُ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟
مَاذَا تَعْمَلُونَ فِي دَرَسِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟
هل تَقْرَأُونَ (تَقْرَأُونَ) الْقِصَصَ الْمُتَمَعَّةَ فِي دَرَسِ اللُّغَةِ
الْعَرَبِيَّةِ؟

هل تَتَكَلَّمُونَ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ جَيِّدًا؟
هل تَكْتُبُونَ الْإِمْلَاءَ غَدًا؟
هل اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ صَعْبَةٌ أَوْ سَهْلَةٌ؟
هل تُحِبُّ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ؟

ДАРСИ 47

Машки 1. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

(أنا) أَدْرُسُ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ
(أنتَ) تَدْرُسُ اللُّغَةَ الرُّوسِيَّةَ
(أنتِ) تَدْرُسِينَ التَّارِيخَ
(هُوَ) يَدْرُسُ اللُّغَةَ التَّاجِيكِيَّةَ
(هِيَ) تَدْرُسُ عِلْمَ الْحِسَابِ

Машқи 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

هَلْ تَدْرُسُونَ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟
هَلْ تَدْرُسُونَ اللُّغَةَ الرُّوسِيَّةَ فِي الْمَدْرَسَةِ؟
هَلْ تَعْرِفُ الْكِتَابَةَ وَالْقِرَاءَةَ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟
كَيْفَ تَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الرُّوسِيَّةِ؟
أَيَّةَ لُغَةٍ أَجْنَبِيَّةٍ تَدْرُسُ فِي الْمَدْرَسَةِ؟
هَلْ تَتَكَلَّمُونَ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ جَيِّدًا؟
كَيْفَ تَتَكَلَّمُونَ بِالْعَرَبِيَّةِ؟

ДАРСИ 48

Машқи 1. Феъли **قَرَأَ** - ро дар замонҳои гузашта ва ҳозира-оянда тасриф кунед.

Машқи 2. Ҷумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:

Ман китоб мехонам. Оё ту ин ҳикояро хондаӣ? Оре, ман ин ҳикояро хондаам. Талабаҳо ҳикояи навро мехонанд. Фотима китоб мехонад. Аҳмад маҷалла мехонад. Ту дар кадом синф мехонӣ? Мо дар мактаб забони арабиро меомӯзем.

Мо ба забони арабӣ нағз гап мезанем.

Мо ҳикояҳои шавқоварро мехонем.

Дар дарси арабӣ мо имло менависем.

Машқи 3. Зарбулмасалҳои зеринро тарҷума ва аз ёд кунед:

لا تُؤَخِّرْ عَمَلَ الْيَوْمِ إِلَى الْغَدِ
 الْإِجْتِهَادُ خَيْرٌ بِضَاعَةٍ

ДАРСИ 49

Машки 1. Матнро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед.

الرَّيْبُ

الرَّيْبُ أَجْمَلُ فُصُولِ السَّنَةِ. فِي الرَّيْبِ تَنْهَضُ الطَّبِيعَةُ
 مِنْ نَوْمِهَا الشَّتَوِيِّ. فِي السُّهُولِ وَالْجِبَالِ كَثِيرٌ مِنْ
 الْأَزْهَارِ. النَّهَارُ فِي الرَّيْبِ طَوِيلٌ وَاللَّيْلُ قَصِيرٌ. يَعْمَلُ
 التَّلَامِذَةُ فِي حَدِيقَةِ الْمَدْرَسَةِ

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

أَجْمَلُ فُصُولِ السَّنَةِ зэботарин фасли сол

تَنْهَضُ مِنْ نَوْمِهَا аз хобаш бедор мешавад

طَبِيعَةٌ табиат

نَهَارٌ рӯз

Машқи 3. Дар бораи фасли баҳори шаҳратон (деҳаатон) нақл кунед.

ДАРСИ 50

ИФОДАИ ВАҚТ

Барои ифодаи вақт шумораҳои тартибӣ истифода мешавад:

كَمْ السَّاعَةُ؟ - السَّاعَةُ كَمْ؟
السَّاعَةُ التَّاسِعَةُ صَبَاحًا
السَّاعَةُ الْحَادِيَةَ عَشْرَةَ قَبْلَ الظُّهْرِ.
السَّاعَةُ الثَّانِيَةَ عَشْرَةَ ظُهْرًا.
السَّاعَةُ الثَّانِيَةَ بَعْدَ الظُّهْرِ.
السَّاعَةُ السَّادِسَةَ مَسَاءً .
السَّاعَةُ الثَّانِيَةَ وَالنِّصْفُ .
السَّاعَةُ الثَّلَاثَةَ وَالرُّبْعُ .
السَّاعَةُ الرَّابِعَةَ وَالثَّلَاثُ .
السَّاعَةُ الْخَامِسَةَ إِلَّا ثَلَاثًا .
السَّاعَةُ الثَّمَانَةَ إِلَّا رُبْعًا .

Машқи 1. Вақти дар соатҳо нишон додашударо ба арабӣ гӯед:

ДАРСИ 51

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

فِي يَوْمِ الرَّاحَةِ

أَنْهَضُ مِنَ النَّوْمِ فِي يَوْمِ الرَّاحَةِ فِي السَّاعَةِ التَّاسِعَةِ
صَبَاحًا. بَعْدَ الْفُطُورِ أَقْرَأُ الْكُتُبَ أَوْ أَذْهَبُ إِلَى رَفِيقِي
وَنَلْعَبُ مَعَهُ بِالْعَابِ مُخْتَلِفَةٍ. يَسْكُنُ رَفِيقِي هَذَا فِي بَيْتِنَا فِي
الطَّبَقَةِ الثَّانِيَةِ. أَحْيَانًا نَذْهَبُ مَعَ رَفِيقِي إِلَى الْمَتْحَفِ أَوْ
حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ

Машқи 2. Дар бораи рӯзи истироҳатон нақл кунед.

ДАРСҲОИ 52-53

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед ва ҳаракот гузored:

عائلتنا

هَذِهِ صُورَةُ عَائِلَتِنَا. عَائِلَتُنَا كَبِيرَةٌ. هَذَا أَبِي وَهَذِهِ
أُمِّي. وَهَذَا جَدِّي وَهَذِهِ جَدَّتِي. لِي أَخَوَانِ. أَخِي الْكَبِيرُ
عَنِ الْيَسَارِ مِنْ جَدَّتِي. إِسْمُهُ رُسْتَمٌ. عُمُرُهُ ١٥ سَنَةً.
وَهَذَا أَخِي الصَّغِيرُ. إِسْمُهُ بَهْرَامٌ. عُمُرُهُ ٧ سَنَاتٍ.
هَذِهِ أُخْتِي الصَّغِيرَةُ. عُمُرُهَا ٣ سَنَاتٍ. إِسْمُهَا دِلَارَا.
وَهِيَ جَنَبَ أُمِّي وَأَنَا عَنِ الْيَسَارِ مِنْ أَبِي. عُمُرِي ١١
سَنَةً. إِسْمِي فَرُوحٌ. أَنَا تَلْمِيذُ الصَّفِّ الْخَامِسِ. نَسْكُنُ فِي
مَدِينَةِ دُوشَنبَه

Машки 2. Дар бораи ойилаи худ нақл кунед.

ДАРСҲОИ 54-55

Машки 1. Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

- Номи ту чист?
- Номи ман-Карим
- Ту чандсолай?
- Ман ёздаҳсолаам.
- Ту дар синфи чандум мехонӣ?
- Ман дар синфи панҷум мехонам.
- Оё оилаи шумо калон аст?
- Оилаи мо иборат аз шаш нафар аст: падарам, модарам, хоҳарам, ду бародараму ман.

ДАРСИ 56

Машқи 1. Тасрифи феъли **ذَهَبَ** (a) -ро дар замони ҳозира-оянда ба ёд оред.

Машқи 2. Ибораҳои зеринро истифода бурда ҷумлаҳо созад:

إِلَى الْمَكْتَبَةِ ба китобхона

إِلَى الْمَدْرَسَةِ ба мактаб

إِلَى السِّيْنَمَا ба кино

إِلَى الْحَدِيقَةِ ба боғ

إِلَى الْمَسْرَحِ ба театр

إِلَى الْمَتْحَفِ ба осорхона

Машқи 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

ما أَسْمُكَ؟ كَمْ سَنَةً عُمُرُكَ؟ هَلْ أَنْتَ تَاجِيكِيٌّ؟ أَيْنَ
وُلِدْتَ؟ هَلْ تَسْكُنُ فِي الْمَدِينَةِ أَوْ فِي الْقَرْيَةِ؟ فِي أَيِّ
شَارِعٍ تَسْكُنُ؟ فِي أَيِّ صَفٍّ تَدْرُسُ؟ هَلْ أَنْتَ تَلْمِذٌ
طَلِيعِيٌّ؟

ДАРСИ 57

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

لِي صَدِيقٌ قَدِيمٌ. إِسْمُهُ فَرْهَادٌ. عُمُرُهُ ١٣ سَنَةً.
 يَدْرُسُ صَدِيقِي فِي الصَّفِّ الْخَامِسِ. هُوَ رِيَاظِيٌّ حَسَنٌ
 وَيُحْسِنُ السَّبَّاحَةَ. يَسْكُنُ فَرْهَادَ فِي بَيْتٍ جَدِيدٍ فِي
 شَارِعٍ وَاسِعٍ وَجَمِيلٍ. أَبُوهُ مُهَنْدِسٌ وَأُمُّهُ مُعَلِّمَةٌ. أُخْتُهُ
 فَاطِمَةٌ تَلْمِيزَةٌ الصَّفِّ الرَّابِعِ. تَعْرِفُ فَاطِمَةُ عَلَى
 الْكَمَانَ حَسَنًا جَدًّا.

Машки 2. Ибора ва ҷумлаҳои зеринро аз ёд кунед:

رِيَاظِيٌّ جَيِّدٌ варзишгари хуб
 يُحْسِنُ السَّبَّاحَةَ вай хуб шиноварӣ мекунад
 تَعْرِفُ عَلَى الْكَمَانَ вай ғижак менавозад

Машки 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

هَلْ لَكَ صَدِيقٌ؟ هَلْ هُوَ رِيَاظِيٌّ؟ هَلْ لَهُ أُخْتٌ؟
 مَا أَسْمُ أُخْتِهِ؟ هَلْ تَعْرِفُ أُخْتَهُ عَلَى الْكَمَانَ؟ هَلْ
 تَعْرِفُ (أَنْتَ) عَلَى الْكَمَانَ؟ هَلْ أَنْتَ رِيَاظِيٌّ؟ هَلْ
 تُحْسِنُ السَّبَّاحَةَ؟ هَلْ تَلْعَبُ بِكُرَةِ الْقَدَمِ؟

Машки 4. Зарбулмасалии зеринро тарҷума ва аз ёд кунед:

شَرُّ الْبِلَادِ مَكَانٌ لَا صَدِيقَ بِهِ.

ДАРСИ 58

مَلَابِسٌ

هَذَا فُسْتَانٌ

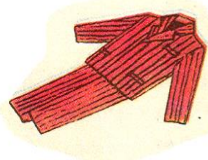
هَذَا بَنْطَلُونٌ

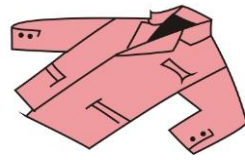
دُرَاعَةٌ

هَذَا قَمِيصٌ

هَذِهِ بِيْجَامَةٌ

هَذِهِ جَاكِيتَةٌ

بُلُوزَة

خُفٌّ صَيْفِيٌّ

جُوبٌ

مِعْطَفٌ

قُبْعَةٌ

بُنْطَلُونٌ قَاصِرٌ

Машки 1. Номҳои либосҳоро аз ёд кунед.

ДАРСИ 59

Машки 1. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

هَذَا فُسْتَانٌ. هَذَا فُسْتَانٌ جَمِيلٌ. هَذِهِ دُرَاعَةٌ. هَذِهِ دُرَاعَةٌ
جَمَشِيدٌ. هَذِهِ قُبْعَةٌ. هَذِهِ قُبْعَةٌ بَهْرَامٌ.

هَذَا جُوبٌ. هَذَا جُوبٌ زَيْنَبَ. هَذِهِ بُلُوزَةٌ. هَذِهِ بُلُوزَةٌ
مَرِيَمَ

Машқи 2. Тасрифи феъли **لَبَسَ** (либос пӯшидан)

- ро дар замони гузашта ба дафтаратон нависед ва онро аз ёд кунед:

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) لَبَسْتُ ман пӯшидам	(نَحْنُ) لَبَسْنَا мо пӯшидем
II қ.м.	(أَنْتَ) لَبَسْتَ ту пӯшиди	(أَنْتُمْ) لَبَسْتُمْ шумо пӯшидед
II қ.з.	(أَنْتِ) لَبَسْتِ ту пӯшиди	(أَنْتُنَّ) لَبَسْتُنَّ шумо пӯшидед
III қ.м.	(هُوَ) لَبَسَ вай пӯшид	(هُمْ) لَبَسُوا онҳо пӯшиданд
III қ. з.	(هِيَ) لَبَسَتْ вай пӯшид	(هُنَّ) لَبَسْنَ онҳо пӯшиданд

Тасрифи феъли **لَبَسَ** - ро дар замони ҳозира-оянда ба дафтаратон нависед ва онро аз ёд кунед:

Шахс, цинс	Танҳо	Чамъ
I	أَنَا أَلْبَسُ ман мепӯшам	نَحْنُ نَلْبَسُ мо мепӯшем
II ч.м.	أَنْتَ تَلْبَسُ ту мепӯши	أَنْتُمْ تَلْبَسُونَ шумо мепӯшед
II ч.з.	أَنْتِ تَلْبَسِينَ ту мепӯши	أَنْتُنَّ تَلْبَسْنَ шумо мепӯшед
III ч.м.	هُوَ يَلْبَسُ вай мепӯшад	هُمْ يَلْبَسُونَ онҳо мепӯшанд
III ч. з.	هِيَ تَلْبَسُ вай мепӯшад	هُنَّ يَلْبَسْنَ онҳо мепӯшанд

ДАРСҲОИ 60-61

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

فِي الصَّيْفِ أَلْبَسُ الْمَلَابِسَ الْخَفِيفَةَ الْبَيْضَاءَ
 الْمَصْنُوعَةَ مِنَ الْقُطْنِ. وَفِي الشِّتَاءِ أَلْبَسُ الْمَلَابِسَ الْمُدْفِئَةَ
 الْمَصْنُوعَةَ مِنَ الصُّوفِ لِأَنَّهَا تَحْفَظُ حَرَارَةَ الْجِسْمِ.
 مَلَابِسِي دَائِمًا نَظِيفَةٌ سَلِيمَةٌ. أَنَا أَعْنِي كَثِيرًا بِتَرْتِيبِ

مَلَابِسِي. بَعْدَ رُجُوعِي مِنَ الْمَدْرَسَةِ أَضَعُهَا فِي صِوَانِ
الْمَلَابِسِ وَأَجْعَلُ كُلَّ شَيْءٍ مِنْهَا فِي مَوْضِعٍ خَاصٍّ.

Машқи 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

مَلَابِسٌ مُدْفِئَةٌ либосҳои гарм

مَلَابِسٌ خَفِيفَةٌ либосҳои сабук

قَطْنٌ пахта

مَصْنُوعٌ истеҳсолшуда

صُوفٌ пашм

أَعْنِي بِتَرْتِيبِ مَلَابِسِي ба тартиби либосҳоям риоя мекунам

صِوَانُ الْمَلَابِسِ ҷевони либос

أَضَعُهَا онҳоро мегузорам

أَحْفَظُهَا онҳоро муҳофизат мекунам, нигоҳ медорам

مَوْضِعٌ خَاصٌّ ҷойи махсус

أَجْعَلُهَا онҳоро мегузорам

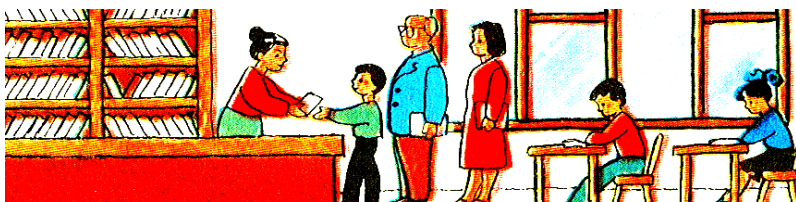
Машки 3. *Џумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Фирӯз куртаи сафед пӯшид. Ин куртаи Зайнаб аст. Ин куртаи кабуд аст. Куртаи Зайнаб кабуд аст. Ин шими Фирӯз аст. Ин палтои Лайло аст.

Ин костюми Рустам аст. Костюми Рустам сиёҳ аст.

Машки 4. *Ҳар нагоҳӣ шумо чӣ менӯшед, номбар кунед.*

ДАРСИ 62

Машки 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

كِتَابِي
أَبِي اشْتَرَى لِي كِتَابًا جَدِيدًا. بِهِ دُرُوسٌ مُفِيدَةٌ
وَحِكَايَاتٌ لَطِيفَةٌ وَصُورٌ جَمِيلَةٌ. كِتَابِي شَكْلُهُ حَسَنٌ
وَوَرَقُهُ أَيْضٌ وَخَطُّهُ جَمِيلٌ.
أَنَا أَقْرَأُ كِتَابِي كُلَّ يَوْمٍ

Машки 2. *Калимаҳои зеринро ба дафтарадон нависед. Онҳоро аз ёд кунед.*

اِشْتَرَى (يَشْتَرِي) харид

مُفِيدٌ фойданок

خَطَّ خАТ

كُلَّ يَوْمٍ ХАР РҮЗ

خَيْرُ الْجَالِسِ ХАМНИШИНИ БЕҲТАРИН

شَرُّ الْأَصْحَابِ БАДТАРИН ДҮСТ

جَهْلٌ НОДОНӢ

Машқи 3. Зарбулмасалҳои зеринро тарҷума ва аз ёд кунед:

خَيْرُ الْجَالِسِ فِي الزَّمَانِ كِتَابٌ.
الْجَهْلُ شَرُّ الْأَصْحَابِ

ДАРСИ 63

Машқи 1. Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед:

نَشِيدُ الْكِتَابِ

رَوْضَةٌ فِيهَا أَثْمَارٌ	يَا كِتَابِي أَنْتَ عِنْدِي
بِاعْتِنَاءٍ وَأَصْطِبَارٍ	أَقْطِفُ الْأَزْهَارَ مِنْهَا
بَيْنَ بَحْثٍ وَاعْتِبَارٍ	وَأَمْضِي الْوَقْتَ فِيهَا
وَصَدِيقِي بِالنَّهَارِ	أَنْتَ بِاللَّيْلِ سَمِيرِي
لِلْمَعَانِي وَالْفَخَارِ	يَا كِتَابِي أَنْتَ بَابٌ

Машки 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

رَوْضَةٌ (رياض) боғ

ثَمَرٌ (ثَمَارٌ، أَثْمَارٌ) мева

قَطْفٌ кандан (мева ё гулро)

بَاعْتَنَاءٌ бодикқат

بِاصْطِبَارٍ босабр

أَمْضَى الْوَقْتِ вақтро мегузаронам

بَحْثٌ وَاعْتِبَارٌ баҳс ва андеша

فَخَارٌ фахр

مَعْنَى (مَعَانٍ) маъно, идея

سَمِيرٌ ҳамсуҳбат

Машки 3. *Дар бораи китоб нақл кунед.*

ДАРСИ 64

ИСМҲОИ ҚИНСИ МАРДОНА ВА ЗАНОНА

(такрор)

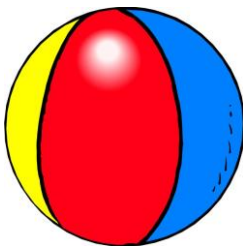
Машқи 1. *Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

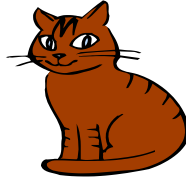
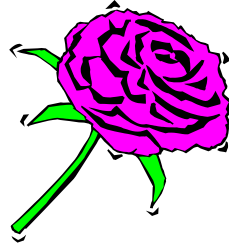
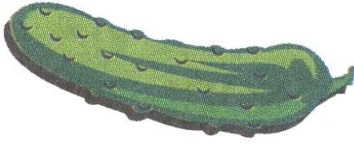
أَحْمَدُ تَلْمِيذٌ مُّجْتَهِدٌ. هَذَا دَرَسٌ صَعْبٌ. هَذَا بَيْتٌ
كَبِيرٌ. هَذِهِ غُرْفَةٌ كَبِيرَةٌ. هَذَا مَصْنَعٌ كَبِيرٌ. هَذِهِ بِنَايَةٌ
جَدِيدَةٌ. هَذَا كِتَابٌ عَرَبِيٌّ. هَذِهِ مَجَلَّةٌ عَرَبِيَّةٌ. التَّفَاحُ
فَاكِهَةٌ لَذِيذَةٌ. هُنَاكَ حَدِيقَةٌ كَبِيرَةٌ. لِي هَرٌّ جَمِيلٌ. عَلَى
الْحَائِطِ صُورَتَانِ جَمِيلَتَانِ.

Машқи 2. *Ибора ва ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

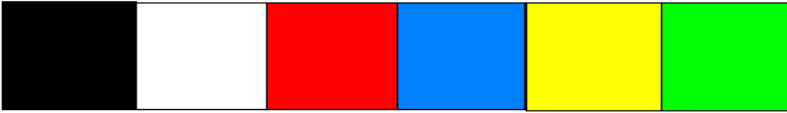
Китоби калон. Гули зебо. Себи сурх. Кӯчаи дароз. Майдони васеъ. Ин хона калон аст. Дар чевон китоби арабӣ ҳаст. Дар портфел қалами нав ҳаст. Ман қалами сурх дорам.

ДАРСИ 65

Машки 1. Номи рангҳоро ба ёд оред. Онҳоро истифода бурда ҷумлаҳо созад:

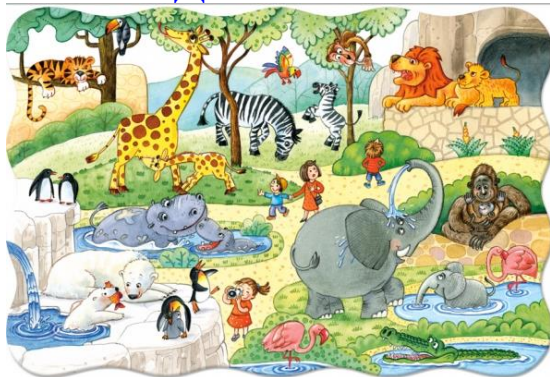
Машки 2. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

لِي قَلَمٌ أَحْمَرٌ. لَكَ دَفْتَرٌ أَزْرَقٌ. هَذَا فُسْتَانٌ أَصْفَرٌ.
 هَذِهِ مِحْفَظَةٌ زَرْقَاءُ. هَذِهِ وَرَقَةٌ صَفْرَاءُ. هَذِهِ وَرْدَةٌ حَمْرَاءُ.
 هَذِهِ شَجَرَةٌ خَضْرَاءُ. هَذِهِ كُرَّةٌ حَمْرَاءُ. هَذِهِ كُرَّةٌ خَضْرَاءُ.

Машки 3. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Ин портфели сурх аст. Ин қалами кабуд аст. Ин қоғази сафед аст. Ман себи сурх дорам. Дари хона сафед аст.

ДАРСИ 66

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ

كُنْتُ فِي يَوْمِ الرَّاحَةِ فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ. تَقَعُ
حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ قُرْبَ النَّهْرِ. هُنَاكَ كَثِيرٌ مِنْ
الْحَيَوَانَاتِ وَالطُّيُورِ الْمُخْتَلِفَةِ: النَّمْرُ وَالْأَسَدُ وَالْقِرْدُ
وَالْفِيلُ وَالشَّعَلْبُ وَالذَّبُّ وَالْأَرْتَبُ وَالْتَمْسَاحُ وَالْبَبْغَاءُ
وَالطَّائِفُوسُ وَالنَّعَامَةُ وَغَيْرُهَا مِنَ الْحَيَوَانَاتِ وَالطُّيُورِ.

Машқи 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

يَوْمِ الرَّاحَةِ рӯзи истироҳат

حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ боғи ҳайвонот

تَقَعُ воқеъ аст

قِرْدٌ مایمون

فیل фил

ثَعْلَبٌ рӯбоҳ

تِمْسَاحٌ тимсоҳ

نَعَامَةٌ шутурмурғ

بَيْغَاءٌ тўти

طُيُورٌ парандаҳо

يُوجَدُ (تُوجَدُ) ҳаст, мавҷуд аст

ДАРСИ 67

Машқи 1. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

هَلْ كُنْتَ فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ؟

أَيْنَ تَقَعُ حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ؟

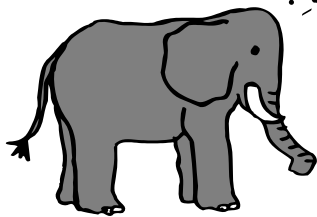
هَلْ هُنَاكَ كَثِيرٌ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ الْمَخْتَلِفَةِ؟

هَلْ رَأَيْتَ الْفِيلَ هُنَاكَ؟

هَلِ الْفِيلُ كَبِيرٌ؟

هَلْ يُوجَدُ التَّمْسَاحُ فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ؟

هَلْ تُوجَدُ الطُّيُورُ فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ؟

ДАРСИ 68

Машқи 1. Шеъри зеринро аз ёд кунед:

وَدَاعَاً يَا مَدْرَسَتِي
غَدَاً عَطْلَةَ الصَّيْفِ
وَدَاعَاً يَا مَدْرَسَتِي
فِيكَ تَعَلَّمْتُ الْقِرَاءَةَ وَالْحِسَابَ
وَنَجَحْتُ إِلَى الصَّفِّ السَّادِسِ
وَدَاعَاً يَا مُعَلِّمِي
أَنَا فِي الْعَطْلَةِ أَلْعَبُ
وَأُسَاعِدُ أَبَا وَمَامَا

Машқи 2. Калимаҳо ва ибораҳои зеринро ба дафтарадон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

وَدَاعَاً хайр, алвидоъ

نَجَحَ (يُنَجِّحُ) муваффақият ба даст овардан

سَاعَدَ (يُسَاعِدُ) ёрӣ расондан

СИНФИ ШАШУМ

ДАРСҲОИ 1-3

Машиқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

فِي الْعُطْلَةِ الصَّيْفِيَّةِ

لَقَدْ مَرَّتِ الْأَيَّامُ بِسُرْعَةٍ وَأَنْتَهتِ الْعُطْلَةُ الصَّيْفِيَّةُ.

وَبَدَأَ الْعَامُ الدَّرَاسِيَّ الْجَدِيدُ. اجْتَمَعَ التَّلَامِيذُ حَوْلَ

مَدْرَسَتِهِمْ. التَّلَامِيذُ مَسْرُورُونَ بِالْعَامِ الْجَدِيدِ. جَمِيعُهُمْ

يَتَبَادَلُونَ التَّحِيَّةَ وَالتَّهْنِئَةَ بِالْعَامِ الْجَدِيدِ. ثُمَّ دَخَلَ التَّلَامِيذُ

غُرْفَةَ التَّدْرِيسِ وَجَلَسُوا عَلَى الْمَقَاعِدِ فِي مَكَانِهِمْ. وَبَعْدَ

قَلِيلٍ دَخَلَ الْمُعَلِّمُ الْفَصْلَ وَقَالَ بِصَوْتٍ عَالٍ:

كُلَّ عَامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ!

قال التلاميذُ

- كلَّ عامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ، يا مُعَلِّمَنَا!

قال المُعَلِّمُ:

كَيْفَ قَضَيْتُمْ وَقْتًا فِي عُطْلَةِ الصَّيْفِ؟

رَفَعَ يَدَهُ أَحْمَدُ وَقَالَ:

أنا سافرتُ مَعَ أَبِي إِلَى مَدِينَةِ حُجَنْدِ.

قال المُعَلِّمُ:

ماذا رَأَيْتَ هُنَاكَ؟

قال أَحْمَدُ:

- هِيَ مَدِينَةٌ كَبِيرَةٌ وَجَمِيلَةٌ. وَهُنَاكَ آثَارٌ قَدِيمَةٌ وَمَبَانٍ
كَبِيرَةٌ وَمَصَانِعُ كَثِيرَةٌ. وَبَقِينَا فِي حُجَنْدِ أُسْبُوعًا كَامِلًا.

ثُمَّ رَفَعَ يَدَهُ تَلْمِيزٌ آخَرُ، إِسْمُهُ رُسْتَمُ وَقَالَ:

- أنا سافرتُ مَعَ أَبِي إِلَى الْقَرْيَةِ. يَسْكُنُ هُنَاكَ جَدِّي
وَجَدَّتِي. وَقَضَيْنَا هُنَاكَ أُسْبُوعًا بَيْنَ الْخُضْرَةِ وَالْأَشْجَارِ

الْمُثْمِرَةِ وَأَهْوَاءِ النَّقِيِّ وَالْفَضَاءِ الْوَاسِعِ وَالْجَوِّ الْهَادِي!

Машқи 2. Калима ва ибораҳои зеринро ба дафратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

مَرَّ гузаштан

انتهت ба охир расид

اجتمع (يجتمع) чамъ шудан

حول дар атрофи...

تبادل (يتبادل) бо ҳамдигар мубодила кардан, (дар матни болоӣ ба маънои бо ҳамдигар салому алек кардан аст).

تحية салом

تهنئة табрик

مقاعد (مقاعد) нишастгоҳ

عال بصوت баланд

كل عام وانتم بخير! Соли нав муборак!

قضى (يقضى) гузаронидан

رفع (يرفع) бардоштан

سافر (يسافر) сафар кардан

آثار осор, ёдгориҳои таърихӣ

مبنى (مبان) иморатҳо

مَصْنَعُ (مَصَانِعُ) корхона (завод)

بَقِيَّ (بِقْيَ) истодан

حُضْرَةٌ кабудӣ

أَشْجَارٌ مُثْمِرَةٌ дарахтҳои мевадор

الهَوَاءُ النَّقِيُّ ҳавои тоза

الْفَضَاءُ الْوَاسِعُ фазои васеъ

هادئٌ ором

رَكِبَ (يَرْكَبُ) савор шудан

يُسَاعِدُ ёрӣ мерасонад

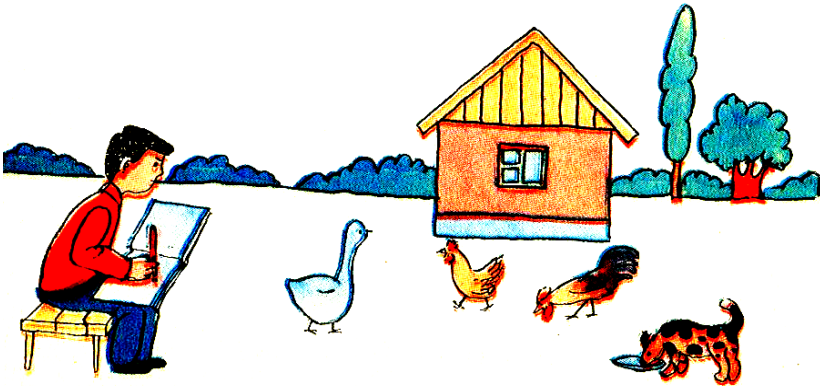

ДАРСИ 4

Машки 1. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

كَيْفَ قَضَيْتَ عُطْلَةَ الصَّيْفِ؟
إِلَى أَيْنَ سَافَرْتُمْ فِي عُطْلَةِ الصَّيْفِ؟
مَعَ مَنْ سَافَرْتُمْ إِلَى الْقَرْيَةِ؟
هَلْ أَعْجَبَتْكُمْ الرِّحْلَةُ؟
مَاذَا عَمَلْتُمْ فِي الْقَرْيَةِ؟
هَلْ عَمَلْتُمْ فِي الْمَزْرَعَةِ؟
هَلْ سَاعَدْتُمْ جَدَّكَ وَجَدَّتْكَ فِي الْعَمَلِ

Машки 2. Дар бораи таътили тобистона нақл кунед.

ДАРСҲОИ 5-6

Машқи 1. Тасрифи феъли **سَافَرَ** -ро дар замони гузаита ба дафтарадон нависед.

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	سَافَرْتُ (أَنَا)ман сафар кардам	سَافَرْنَا (نَحْنُ)мо сафар кардем
II қ.м.	سَافَرْتِ (أَنْتِ)ту ту сафар кардӣ	سَافَرْتُمْ (أَنْتُمْ) шумо сафар кардед
II қ.з.	سَافَرْتِ (أَنْتِ)ту сафар кардӣ	سَافَرْتُنَّ (أَنْتُنَّ)шумо сафар кардед
III қ.м.	سَافَرَ (هُوَ)вай сафар кард	سَافَرُوا (هُمْ)онҳо сафар карданд
III қ.з.	سَافَرَتْ (هِيَ)вай вай сафар кард	سَافَرْنَ (هُنَّ)онҳо сафар карданд

Машқи 2. Тасрифи феъли **سَافَرَ** -ро дар замони ҳозира-оянда аз ёд кунед:

Шахс чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	سَافِرُ (أَنَا) ман сафар мекунам	سَافِرُونَ (نَحْنُ) мо сафар мекунем

II қ.м.	أَنْتِ تَسَافِرِينَ (أَنْتِ) ту сафар мекуни	أَنْتُمْ تَسَافِرُونَ (أَنْتُمْ) шумо сафар мекунед
II қ.з.	أَنْتِ تَسَافِرِينَ (أَنْتِ) ту сафар мекуни	أَنْتَنَّ تَسَافِرِينَ (أَنْتَنَّ) шумо сафар мекунед
III қ.м.	هُوَ يَسَافِرُ (هُوَ) вай сафар мекунад	هُمَّ يُسَافِرُونَ (هُمَّ) онҳо сафар мекунанд
III қ.з.	هِيَ تَسَافِرُ (هِيَ) вай сафар мекунад	هِنَّ يُسَافِرْنَ (هِنَّ) онҳо сафар мекунанд

Машқи 3. *Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Тобистон ман ба деҳа ба назди бобоям ва бибиям (модаркалонам) сафар кардам. Бобои ман дар деҳаи назди шаҳр зиндагӣ мекунад. Ман ба он ҷо бо автобус рафтам. Хонаи бобоям дар соҳили дарё ҷойгир мебошад. Мо ҳар рӯз оббозӣ мекардем.

Бобои ман боғи калон дорад. Ман ба корҳои бобоям ва модаркалонам ёрӣ расондам.

ДАРСИ 7

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

يَعِيشُ الْفَلَّاحُ فِي الْقَرْيَةِ فَيَزْرَعُ الْأَرْضَ وَيُرَبِّي الْحَيَّوَانَ
وَيُسَاعِدُهُ امْرَأَتُهُ. فَتَحْلِبُ اللَّبَنَ وَتَسْتَخْرِجُ الْجُبْنَ وَالزُّبْدَ.
كَذَلِكَ تُرَبِّي الطُّيُورَ لِتَبِيعَهَا أَوْ تَأْكُلَ لَحْمَهَا وَيَبِيضَهَا.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

يَعِيشُ зиндагӣ мекунад

تُرَبِّي الْحَيَّوَانَ وَالطُّيُورَ ҳайвону парандаҳоро

парвариш мекунад

امْرَأَتُهُ завҷааш

تَحْلِبُ اللَّبَنَ шир мечӯшад

تَسْتَخْرِجُ الْجُبْنَ وَالزُّبْدَ панир ва равғани маска

мегирад

لَحْمٌ гӯшт

Машқи 3. *Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:*

مَاذَا يَعْمَلُ الْفَلَّاحُ؟

مِنْ أَيِّ شَيْءٍ يُسْتَخْرِجُ الزُّبْدُ؟

لِمَاذَا تُرَبِّي الْفَلَّاحَةُ الطُّيُورَ؟

ДАРСИ 8

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الأسرة

لي أبٌ وأمٌّ وأخٌ وأختٌ. أخي يُحِبُّني وأُحِبُّه.
وأُحِبُّني تُحِبُّني وأُحِبُّها. أُطِيعُ أبي وأمِّي وأُحِبُّهُمَا. لَنَا بَيْتٌ
جَمِيلٌ. أَمَامَ بَيْتِنَا حَدِيقَةٌ كَبِيرَةٌ. أَنَا وَأَخِي وَأُحِبُّنَا نَحِبُّ
الْجُلُوسَ فِي الْحَدِيقَةِ تَحْتَ ظِلِّ الْأَشْجَارِ. فِي الْحَدِيقَةِ
أَزْهَارٌ كَثِيرَةٌ وَأَشْجَارٌ عَالِيَةٌ.

Машки 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

هَلْ تُحِبُّ أَخَاكَ وَأُخْتِكَ؟

هَلْ تُطِيعُ أَبَاكَ وَأُمَّكَ؟

مَاذَا تَنْبُتُ فِي الْحَدِيقَةِ؟

هَلْ تَجْلِسُونَ فِي الْحَدِيقَةِ؟

هَلْ تُحِبُّ الْأَزْهَارَ؟

هَلْ أَشْجَارُ الْحَدِيقَةِ عَالِيَةٌ؟

Машқи 3. Тасрифи феъли **أَحَبَّ** -ро дар замони ҳозира –оянда ба дафтаратон нависед:

Шахс, чинс	Танҳо (муфрад)	Чамъ
I	أَنَا) أَحَبُّ) ман дӯст медорам	نَحْنُ) نُحِبُّ) шумо мо дӯст медорем
II қ.м.	أَنْتِ) تُحِبُّ) ту дӯст медорӣ	أَنْتُمْ) تُحِبُّونَ) шумо дӯст медоред
II қ.з.	أَنْتِ) تُحِبِّينَ) ту дӯст медорӣ	أَنْتُنَّ) تُحِبِّينَ) шумо дӯст медоред
III қ.м.	هُوَ) يُحِبُّ) вай дӯст медорад	هُمْ) يُحِبُّونَ) онҳо дӯст медоранд
III қ.з.	هِيَ) تُحِبُّ) вай дӯст медорад	هُنَّ) يُحِبِّينَ) онҳо дӯст медоранд

ДАРСИ 9

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

ذَهَبْتُ أَنَا وَعَادِلٌ وَصَابِرٌ إِلَى حَوْضِ تَرْبِيَةِ
الْأَسْمَاكِ بِالْمَدِينَةِ. وَهُنَاكَ شَاهَدْنَا السَّمَكَ الْمَلُونَ. نَحْنُ

غَيْرِنَا مَاءَ الْحَوْضِ وَوَضَعْنَا غِذَاءً لِلْأَسْمَاكِ وَأَضْفْنَا إِلَيْهِ
السَّمَكِ الْجَدِيدَ الَّذِي اشْتَرَيْنَاهُ مِنْ سُوقِ لَبَّيْعِ الْأَسْمَاكِ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

سَمَكٌ (أَسْمَاكٌ) моҳӣ

حَوْضٌ تَرْبِيَّةِ الْأَسْمَاكِ хавзи моҳипарварӣ

مُلَوَّنٌ ранга

غَيْرِنَا مَاءَ الْحَوْضِ оби хавзро иваз кардем

وَضَعْنَا غِذَاءً хӯрок гузоштем

أَضْفْنَا илова кардем

الَّذِي кадоме ки

سُوقِ لَبَّيْعِ الْأَسْمَاكِ бозори моҳӣ

Машки 3. Феъли شاهد -ро дар замони гузашта ва ҳозира-оянда тасриф кунед.

Машки 4. Ҷонишинҳои шахсиро такрор кунед.

ДАРСИ 10

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

بَيْنَ الصَّدِيقَتَيْنِ

سَاءٌ وَصَفَاءٌ تَلْمِذَتَانِ صَدِيقَتَانِ وَفِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ

قَالَتْ سَاءٌ:

- كَيْفَ تَقْضِينَ وَقَتَكَ يَا عَزِيزَتِي؟

قَالَتْ صَفَاءٌ:

- أَعُودُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ إِلَى الْمَنْزِلِ فَأَتَنَاوَلُ الْغَدَاءَ وَأَسْتَرِيحُ قَلِيلًا ثُمَّ أُرَاجِعُ دُرُوسِي لِلْيَوْمِ التَّالِي. وَعِنْدَ الْمَسَاءِ أَتَنَاوَلُ الْعِشَاءَ وَأَعُودُ ثَانِيَةً لِأُرَاجِعَ دُرُوسِي، ثُمَّ أَنَامُ مُبَكَّرَةً لِأَسْتَيْقِظَ نَشِيطَةً فِي الصَّبَّاحِ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро ба дафтратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

بَارِغَاشْتَان (يَعُودُ) عَادَ

طَعَامُ الْعَدَاءِ хӯроки нисфирӯзӣ

اِسْتِرَاحَ (يَسْتَرِيحُ) истироҳат кардан

أُرَاجِعُ دُرُوسِي дарсхоямро такрор мекунам

لِلْيَوْمِ الْتَالِيِ барои рӯзи оянда

طَعَامُ الْعِشَاءِ хӯроки шом

يَنَامُ (يَنَامُ) хоб рафтан

اِسْتَيْقَظَ (يَسْتَيْقِظُ) аз хоб бедор шудан

نَشِيْطَةً рӯҳбаланд, бардам(она)

Машки 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

مَاذَا قَالَتْ سَنَاءُ لَصَدِيقَتِهَا؟

مَاذَا تَعْمَلُ صَفَاءُ بَعْدَ رُجُوعِهَا مِنَ الْمَدْرَسَةِ؟

لِمَاذَا تَنَامُ صَفَاءُ مُبَكَّرَةً؟

مَتَى أَنْتَ تُرَاجِعُ دُرُوسَكَ؟

ДАРСИ 11

Машқи 1. Тасрифи феъли **تَكَلَّمَ**-ро дар замони ҳозира-оянда такрор кунед:

Машқи 2. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

أَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. نَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. فِي
دَرْسِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ نَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ كَثِيرًا. فِي دَرْسِ
اللُّغَةِ الرُّوسِيَّةِ نَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الرُّوسِيَّةِ. فِي دَرْسِ اللُّغَةِ
التَّاجِيكِيَّةِ نَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ التَّاجِيكِيَّةِ. بَأَيِّ لُغَةٍ تَتَكَلَّمُونَ فِي
دَرْسِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟ هَلْ تَتَكَلَّمُونَ فِي دَرْسِ اللُّغَةِ الرُّوسِيَّةِ
بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ؟ لَا، نَتَكَلَّمُ فِي دَرْسِ اللُّغَةِ الرُّوسِيَّةِ بِاللُّغَةِ
الرُّوسِيَّةِ. نَتَكَلَّمُ بِاللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي دَرْسِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ.

ДАРСИ 12

Машқи 1. Феъли **تَكَلَّمَ** -ро истифода бурда, ҷумлаҳо созад.

Машқи 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

ما هذه؟ هل هذه غُرْفَةُ الدَّرَاسَةِ؟ ماذا يُوجَدُ
 عَلَى الحَائِطِ؟ هل هذه خَرِيطَةُ البُلْدَانِ العَرَبِيَّةِ؟ هل هذا
 دَرَسُ اللُّغَةِ العَرَبِيَّةِ؟ هل تَتَكَلَّمُونَ فِي المَدْرَسَةِ بِاللُّغَةِ
 العَرَبِيَّةِ؟ هل تَتَكَلَّمُ فِي البَيْتِ بِاللُّغَةِ العَرَبِيَّةِ؟

Машки 3. *Чумлаҳои зеринро ба арабӣ тарҷума кунед:*

Ин дарси забони арабӣ аст. Мо ба забони арабӣ гап мезанем. Рафиқи ман ба забони арабӣ нағз гап мезанад. Хоҳари ман ҳам ба забони арабӣ гап мезанад. Бародари ман ба забони русӣ гап мезанад.

ДАРСИ 13

Машки 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтаратон нависед:*

فِي الأُسْبُوعِ سَبْعَةَ أَيَّامٍ: يَوْمُ الأَحَدِ وَيَوْمُ الأَثْنَيْنِ
 وَيَوْمُ الأَثَلَاثاءِ وَيَوْمُ الأَرْبَعاءِ وَيَوْمُ الأَخْمِيسِ وَيَوْمُ الأَجْمَعَةِ
 وَيَوْمُ السَّبْتِ. نَدْرُسُ مِنْ يَوْمِ الأَثْنَيْنِ سِتَّةَ أَيَّامٍ وَبَعْدَ
 ذَلِكَ نَسْتَرِيحُ فِي يَوْمِ الأَحَدِ. فِي أَيَّامِ الأَحَدِ كَالعَادَةِ نُسَافِرُ
 إِلَى ضَوَاحِي المَدِينَةِ وَنَتَنَزَّهُ هُنَاكَ وَنَرْجِعُ إِلَى المَدِينَةِ فِي

الْمَسَاءِ. الْيَوْمَ يَوْمَ الْثَلَاثَاءِ. عِنْدَنَا أَرْبَعَةُ دُرُوسٍ. وَهِيَ:
دَرْسُ الْلُغَةِ الْعَرَبِيَّةِ وَدَرْسُ الْلُغَةِ الرَّوْسِيَّةِ وَدَرْسُ الْحِسَابِ
وَ دَرْسُ الرَّسْمِ.

Машқи 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

كَالْعَادَةِ аз рӯи одат

ضَوَاحِي الْمَدِينَةِ атрофи шаҳр

نَسْتَرِيحُ истироҳат мекунем

نَرْجِعُ бармегардем

نَتَنَزَّهُ сайру гашт мекунем

ДАРСИ 14

Машқи 1. Феъли **ذَهَبَ** -ро дар замони гузашта ва ҳозира-оянда тасриф кунед.

Машқи 2. Ҷумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

فِي يَوْمِ الْأَحَدِ ذَهَبْتُ مَعَ رَفِيقِي إِلَى حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ.
هَلْ تَذْهَبُ مَعَنَا إِلَى دَارِ السِّنِّمَا؟ لَا، أَنَا أَذْهَبُ إِلَى
الْمَسْرَحِ. مَعَ مَنْ تَذْهَبُ إِلَى الْمَسْرَحِ؟ أَذْهَبُ إِلَى الْمَسْرَحِ
مَعَ وَالِدَيَّ. وَهَلْ تَذْهَبُ غَدًا إِلَى الْمُتَحَفِّ؟ لَا، أَنَا
مَشْغُولٌ غَدًا. هَلْ ذَهَبْتَ إِلَى الْمَعْرِضِ الصَّنَاعِيِّ أَمْسَ؟
نَعَمْ، ذَهَبْتُ أَمْسَ إِلَى الْمَعْرِضِ الصَّنَاعِيِّ.

ДАРСИ 15

Машки 1. *Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Рӯзи якшанбе мо ба осорхона меравем.

Рӯзи душанбе мо чор дарс дорем.

Дирӯз мо ба кинотеатр рафтем.

Рӯзи якшанбе мо ба боғи ҳайвонот рафтем.

Пагоҳ мо ба осорхона меравем.

Рӯзи сешанбе мо ба китобхона меравем.

Оё ту рӯзи якшанбе ба боғи маданият ва истироҳат рафтӣ? Оре, рӯзи якшанбе ман ба боғи маданият ва истироҳат рафтам.

Машки 2. *Дар бораи рӯзи истироҳататон нақл кунед.*

ДАРСИ 16

Машиқ 1. Матнҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед. Ҷавоби чистонҳоро ёbed.

ذَيْلِي قَصِيرٌ وَجَسْمِي كَبِيرٌ وَرَقَبَتِي طَوِيلَةٌ أَسِيرٌ
مَسَافَاتٍ بَعِيدَةٍ مِنْ غَيْرِ مَلَلٍ كَمَا أَصْبِرُ الْجُوعَ وَالْعَطَشَ
أَيَّامًا كَثِيرَةً مِنْ غَيْرِ تَعَبٍ. يُسَمُّونَنِي "سَفِينَةَ الصَّحْرَاءِ".
شَكَلُهَا جَمِيلٌ، وَعَنْقُهَا طَوِيلٌ، وَجِلْدُهَا مُخَطَّطٌ مِثْلَ
جِلْدِ النَّمْرِ وَيَدَاهَا أَطْوَلُ مِنْ رِجْلَيْهَا، تَلْتَقِطُ الْأَشْجَارَ
الْعَالِيَةَ بِسُهُولَةٍ وَتَرَاهَا فِي حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ ظَرِيفَةً لَطِيفَةً.
فَمَا هِيَ؟

Машиқ 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

ذَيْلٌ дум

رَقَبَةٌ гардан

يَسِيرٌ (سار) роҳ меравад

مِنْ غَيْرِ مَلَلٍ монда нашуда

أَصْبِرُ (صَبْرٌ) сабр мекунам

جُوعٌ гуруснагӣ

عَطَشٌ تашнагӣ

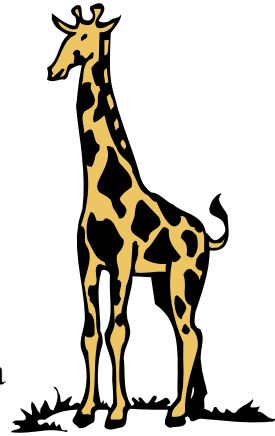
مِنْ غَيْرِ تَعَبٍ монда нашуда

سَفِينَةٌ киштӣ

جِلْدٌ пӯст

مُخَطَّطٌ нақшу нигор карда шуда

تَلْتَقُطُ (التَّقَطُّ) меғундорад, қадаш мерасад

ДАРСИ 17

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед.
Онро ба дафтаратон нависед.

هَذِهِ غُرْفَةٌ كَبِيرَةٌ. هَذِهِ غُرْفَةُ زَيْنَبَ. زَيْنَبُ الْيَوْمَ مَرِيضَةٌ

وَمَا ذَهَبَتْ الْيَوْمَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ. هِيَ نَائِمَةٌ فِي السَّرِيرِ.

سَرِيرُهَا قُرْبَ النَّافِذَةِ. زَارَتْهَا صَدِيقَاتُهَا بَعْدَ الدُّرُوسِ.

وَجِئْنَ بِزُهْرٍ لَهَا. تَقُولُ زَيْنَبُ لَهُنَّ

- شُكْرًا لَكُنَّ ، يَا صَدِيقَاتِي!

تُحِبُّ الصَّدِيقَاتُ:

- لَا شُكْرَ عَلَى الْوَاجِبِ!

Машқи 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

جَنَّ بَزْهُورٍ онҳо (ч.з.) гул оварданд

(أَجَابَ) يُجِيبُ ҷавоб медиҳад

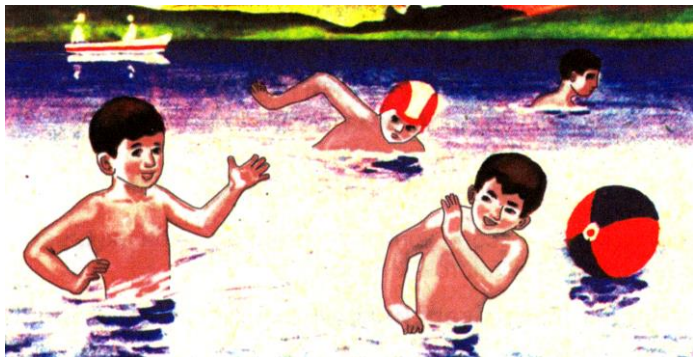
لا شُكْرَ عَلَى الْوَأَجِبِ намеарзад

Машқи 3. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Имрӯз Зайнаб ғоиб аст. Зайнаб касал аст. Вай дирӯз оби хунук хӯрдааст. Имрӯз ҳарораташ баланд аст. Духтур ба Зайнаб дору дод.

ДАРСИ 18

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

صَدِيقِي

يَدْرُسُ فِي صَفْنَا تَلْمِيذٌ. إِسْمُهُ أَعْظَمٌ. هُوَ صَدِيقِي.
نَلْعَبُ مَعَهُ فِي الْحَدِيقَةِ وَنَسَبِحُ مَعَهُ فِي الْمَسْبَحِ. يَدْرُسُ
أَعْظَمٌ جَيِّدًا جَدًّا وَ يُسَاعِدُ أَصْدِقَاءَهُ. أَعْظَمُ صَدِيقٌ جَيِّدٌ.

Машқи 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

مَنْ هُوَ اَعْظَمُ؟
فِي اَيِّ صَفٍّ يَدْرُسُ اَعْظَمُ؟
كَيْفَ يَدْرُسُ اَعْظَمُ؟
هَلْ يُسَاعِدُ اَعْظَمُ اَصْدِقَاءَهُ؟
هَلْ اَعْظَمُ صَدِيقٌ جَيِّدٌ؟

Машқи 3. Дар бораи рафиқи худ нақл кунед.

ДАРСИ 19

Машқи 1. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Оё ту рафиқи наздик дорӣ? Оё ту ба рафиқат мактуб навишти? Оё ту дарси навро фаҳмидӣ? Оре, ман дарси навро нағз фаҳмидам.

Машқи 2. Зарбулмасали зеринро аз ёд кунед:

حَافِظٌ عَلَى الصَّدِيقِ وَكَوْنُهُ فِي الْحَرِيقِ

Машқи 3. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

حَافِظٌ (عَلَى) химоя кардан

وَكَوْنُهُ ҳатто

حَرِيقٌ сӯхтор

شَرُّ الْبِلَادِ бадтарин мамлакат

مَكَانٌ макон, ҷой

ДАРСҲОИ 20-21

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро ба дафтарадон нависед.

الْحَقْلُ

الْفَلَاحُ يُحْرَثُ الْأَرْضَ بِالْمِحْرَاثِ. الْفَلَاحُونَ
يَعِيشُونَ فِي الْقَرْيَةِ. الْفَلَاحُ يَرْعَى الْغَنَمَ وَيَزْرَعُ
الْأَرْضَ. لِلْفَلَاحِ ثَوْرٌ وَبَقْرَةٌ وَحِمَارٌ وَجَمَلٌ. الثَّوْرُ
يُجْرُ الْمِحْرَاثَ. يَنْثُرُ الْفَلَاحُ السَّمَادَ فِي الْأَرْضِ.
السَّمَادُ يَنْفَعُ الزَّرْعَ وَيُقَوِّي الْأَرْضَ.

Машқи 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

حَرَثَ (يَحْرُثُ) шудгор кардан

رَعَى (يُرْعَى) чарондан

مِحْرَاتٌ сипор

سَمَادٌ пору, нурӣ

نَشَرَ (يَنْشُرُ) пошидан

قَوَى (يُقَوِّي) боқувват кардан

ثَوْرٌ барзагов

جَرَّ (يَجْرُ) кашола кардан; кашидан

Машки 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

أَيْنَ يَعْيشُ الْفَلَّاحُونَ؟

مَاذَا يَفْعَلُ الْفَلَّاحُ بِالْمِحْرَاتِ؟

ماذا يَصْنَعُ الْفَلَّاحُ فِي الْحَقْلِ ؟
ما هِيَ الْحَيَوَانَاتُ الْنَافِعَةُ لِلْفَلَّاحِ ؟
لِمَاذَا يَنْثُرُ الْفَلَّاحُ السَّمَادَ فِي الْأَرْضِ ؟

ДАРСҲОИ 22-23

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الفواكه

لَنَا حَدِيقَةٌ وَاسِعَةٌ جَمِيلَةٌ. فِيهَا أَشْجَارٌ كَثِيرَةٌ مُثْمِرَةٌ.
فِي حَدِيقَتِنَا أَشْجَارُ الْبُرْتَقَالِ وَالْيُوسُفِيِّ وَاللَّيْمُونِ وَالْخَوْخِ
وَالرُّمَّانِ وَالْتَّفَاحِ وَالْعِنَبِ وَالْكَرَزِ وَالْتَّيْنِ وَالْمِشْمِشِ

وَالْمُنْجُو وَالسَّفْرَجَلِ. لِحَدِيقَتِنَا بُسْتَانِي نَشِيطٌ، يَحْرُسُهَا
 وَيُرْوِيهَا، وَيُقَلِّمُ أَشْجَارَهَا.
 أَحَبُّ أَكْلِ الْفَاكِهَةِ الطَّازِجَةِ، لِأَنَّهَا لَذِيذَةُ الطَّعْمِ.
 أَحَبُّ أَيْضًا أَكْلِ الْفَوَاكِهِ الْمُجَفَّفَةِ النَّظِيفَةِ كَالَّتَيْنِ
 وَالْمَشْمِشِ وَالزَّيْبِ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

أَشْجَارٌ مُثْمِرَةٌ дарахтони мевадиханда

بُرْتُقَالٌ афлесун

مَنْجُو манго

حَرَسٌ (يَحْرُسُ) посбонӣ кардан

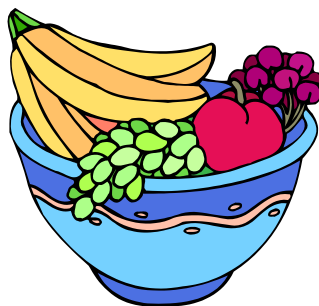
رَوَى (يُرْوِي) обёрӣ кардан

قَلَمٌ (يُقَلِّمُ) каламча кардан, шохҳои зиёдати
 дарахтро буридан

طَازِجٌ тоза, нав

مُجَفَّفٌ хушк

زَيْبٌ мавиз

ДАРСИ 24

Машқи 1. *Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Мо боғи калон дорем. Дар боғ дарахтони мевадор бисёр аст. Мо себ, нок, ангур, шафтолу, анор, олу ва гелос мечинем. Ин себи ширин аст.

Ин шафтолу сурх аст.

Ана ангур, нок, анор ва олуболу. Ман ангур ва шафтолуру дӯст медорам.

Машқи 2. *Ба расмҳо нигоҳ карда ҳикоя тартиб диҳед.*

ДАРСҲОИ 25-27

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

قَرِينَتُنَا
أَسْكُنُ فِي قَرْيَةٍ كَبِيرَةٍ. قَرِينَتُنَا وَقَعَةٌ عَلَى سَاحِلِ النَّهْرِ
الْكَبِيرِ وَالْجَمِيلِ. فِي قَرِينَتُنَا كَثِيرٌ مِنَ الْبُيُوتِ الْجَمِيلَةِ
وَالْجَدِيدَةِ وَمَدْرَسَاتِنِ وَالْمَسْتَشْفَى وَدَارُ الثَّقَافَةِ وَدَارُ
السِّيَمَا وَعِدَّةُ مَخَازِنِ وَرَوْضَةُ الْأَطْفَالِ.
وَفِي الْقَرْيَةِ حَدِيقَةُ الْفَوَاكِهِ. وَهِيَ كَبِيرَةٌ جَدًّا.
وَهُنَاكَ كَثِيرٌ مِنَ التُّفَاحِ وَالْبُرْقُوقِ وَالْكَمَثْرِ
وَالْكَرَزِ وَالْفَوَاكِهِ الْأُخْرَى.

وَفِي حُقُولِ الْقَرْيَةِ يُزْرَعُ الْقُطْنُ وَالْقَمْحُ
 وَالشَّعِيرُ وَالذُّرَّةُ وَالْجُودَارُ الْخ.
 وَفِي الْقَرْيَةِ مَبْقَلَةٌ. يُزْرَعُ فِيهَا الْبَنْدُورَةُ (طَمَاطِمٌ)
 وَالْخِيَارُ وَالْكَرْتَبُ (مَلْفُوفٌ)
 وَالْبَصَلُ وَالْجَزْرُ وَالْفِجْلُ وَالْبَنْجَرُ (الشَّمَنْدَرُ)
 وَالثُّومُ.
 يَجْمَعُ الْفَلَاحُونَ الْمَحْصُولَ وَيُسَاعِدُهُمُ التَّلَامِيذُ.
 فِي الْقَرْيَةِ كَثِيرٌ مِنَ السِّيَّارَاتِ وَالْجَرَّارَاتِ
 وَقَاطِفَاتِ الْقُطْنِ.
 وَفِي عِزْبَةِ الْمَوَاشِيِّ كَثِيرٌ مِنَ الْمَوَاشِيِّ وَالْبَقَرِ.
 وَيَعْمَلُ فِي قَرْيَتِنَا عَدَدٌ كَبِيرٌ مِنَ الْأَطِبَّاءِ
 وَالْمُهَنْدِسِينَ الزَّرَاعِيِّينَ وَالْمُعَلِّمِينَ.

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

قَمَحٌ гандум

جَوْدَارٌ чавдор

ذِرَّةٌ чуворимакка

كَمَثْرَى нок

شَمَامٌ харбуза

بَطِيخٌ тарбуз

شَعِيرٌ чав

خِيَارٌ бодиринг

جَزْرٌ сабзи

بَنْدُورَةٌ، طَمَاطِمٌ помидор

فِجْلٌ шалғамча

بَنْجَرٌ، شَمَنْدَرٌ лаблабу

كَرْنَبٌ، مَلْفُوفٌ карам

بَصَلٌ пиёз

ثُومٌ сир, саримсоқ

سَاحِلُ النَّهْرِ соҳили дарё

دَارُ الثَّقَافَةِ хонаи маданият

دارُ السَّيِّمَا кинотеатр

رَوْضَةُ الْأَطْفَالِ боғчаи бачагон

قَاطِفَاتُ الْقُطْنِ мошинҳои пахтачинӣ

عِزْبَةُ الْمَوَاشِي фермаи чорводорӣ

مُهَنْدِسٌ زِرَاعِي агроном

Машқи 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

أَيْنَ تَسْكُنُ؟

أَيْنَ تَقَعُ قَرْيَتُكُمْ؟

هَلْ فِي قَرْيَتِكُمْ كَثِيرٌ مِنَ الْبُيُوتِ الْجَمِيلَةِ؟

مَاذَا مِنَ الْفَوَاحِيهِ يُوجَدُ فِي حَدِيقَةِ الْقَرْيَةِ؟

هَلْ يُزْرَعُ الْقُطْنُ فِي حُقُولِ الْقَرْيَةِ؟

Машқи 4. Дар бораи қишлоқи худ нақл кунед.

Машқи 5. Дар бораи полизи худ нақл кунед.

ДАРСИ 28

Машқи 1. Матнҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед. Ҷавоби чистонҳоро гӯед:

مَنْ أَنَا؟

مُخَطَّطٌ بِالْأَخْضَرِ

لَوْنِي جَمِيلٌ أَصْفَرٌ

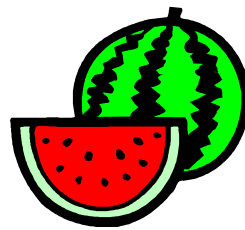
وَالْمِيمُ فِي النَّهَائِهِ
قَدْ تَفْتَحُ الشَّهِيَّةَ

الشَّيْنُ فِي الْبَدَائِهِ
رَائِحَتِي ذَكِيَّةَ

وَمَنْ أُخْتِي؟

أَدْخُلْ وَصَافِحْ أُخْتِي
وَطَعْمَهَا كَالسُّكَّرِ
وَالْحَاءُ فِي النَّهَائِهِ
لِرَائِحِ وَغَادِي
خُذْهَا عَلَى السَّكِينِ

إِنْ زُرْتَنِي فِي بَيْتِي
جَمِيلَةً مُدَوَّرَةً
أَلْبَاءُ فِي الْبَدَائِهِ
بِيَّاعُهَا يُنَادِي
يَا حُلُوءَةَ كَالْتَيْنِ

Машқи 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

مُخَطَّطٌ нақшу нигор кардашуда

رَائِحَةٌ бӯй

شَهِيَّةٌ иштиҳо

ذَكِيَّةٌ хушбӯй, муаттар

صَافِحٌ бо даст салом кардан

بِئَاغُ фурӯшанда

يُنَادِي даъват мекунад

لِرَائِحِ وَغَادِي ба ҳар як раҳгузар

تَيْنِ анчир

خُذُ гир

ДАРСИ 29

Машқи 1. Шеъри зеринро аз ёд кунед:

مَنْ أَنَا؟

فِي الْحَظِيرَةِ أَعِيشُ

ثَوْبِي مِنَ الرَّيشِ

تَرَانِي بِجَنَاحَيْنِ

أَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ

جِسْمِي صَغِيرٌ

أَجْرِي وَأَطِيرُ

أَنَا مَشْهُورٌ بِالصِّيَاحِ

تَسْمَعُنِي كُلَّ صَبَاحٍ
أَوَّلُ صَوْتِي (دال)
وَآخِرُ أَسْمِي (كاف)
فَمَنْ أَنَا؟
(دِيك)

Машқи 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед:

حَظِيرَةٌ девор, панчара; молхона

أَعِيشُ зиндагӣ мекунам

ثَوْبٌ либос

رِيشٌ пар

جَنَاحٌ қанот

أَجْرِي мегардам

رَجُلٌ пой

أَمْشِي роҳ мегардам

أَطِيرُ парвоз мекунам

صِيَاْحُ фарёд, бонг

ДАРСҲОИ 30-31

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

غِذَائِي

فِي الصَّبَاحِ أَتَنَاوَلُ طَعَامَ الْفُطُورِ، وَيَكُونُ مِنْ غِذَاءِ
سَهْلِ الْهَضْمِ كَالْخُبْزِ الْجَافِّ وَاللَّبَنِ وَالْجُبْنِ الْجَيِّدِ
وَالْبَيْضِ.

وَفِي الظُّهْرِ أَتَنَاوَلُ طَعَامَ الْعَدَاءِ وَيَكُونُ غَالِبًا مِنْ
الْخُبْزِ وَالْخُضْرِ وَاللَّحْمِ الْمَسْلُوقِ وَالْأَرْزِ وَشَيْءٍ مِنْ
الْحَلْوَى وَالْفَاكِهَةِ النَّاضِجَةِ.

وَفِي الْمَسَاءِ أَتَنَاوَلُ طَعَامَ الْعِشَاءِ، وَالْأَفْضَلُ أَنْ يَكُونَ
سَهْلَ الْهَضْمِ كَطَعَامِ الصَّبَاحِ.
أَنَا أَعْسَلُ يَدَيَّ دَائِمًا قَبْلَ الْأَكْلِ وَبَعْدَهُ وَأَمْضَغُ
الطَّعَامَ جَيِّدًا وَأَنْظِفُ أَسْنَانِي.

Машки 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

غِذَاءٌ хӯрок, физо

سَهْلٌ أَلْهَضْمُ зудҳазм

خَبِزٌ جَافٌ нони хушк, қоқ

جَبِينٌ панир

لَحْمٌ مَسْلُوقٌ гӯшти пухта

فَاكِهَةٌ نَاضِجَةٌ меваи пухтагӣ

أَمْضَغُ الطَّعَامِ таомро мехоям

أَنْظِفُ أَسْنَانِي дандонҳоямро тоза мекунам

Машқи 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

هَلْ تَغْسِلُ يَدَيْكَ قَبْلَ الْأَكْلِ وَبَعْدَهُ؟

هَلْ تُنْظِفُ أَسْنَانَكَ؟

مَاذَا تَأْكُلُ صَبَاحًا؟

مَاذَا تَأْكُلُ فِي الظُّهْرِ؟

مَاذَا تَأْكُلُ فِي الْمَسَاءِ؟

Машқи 4. Нақл кунед, ки нагоҳӣ чӣ меҳӯред.

ماشکی 5. *Нақл кунед, ки дар оиҳонаи мактаб чӣ мехӯред.*

ДАРСИ 32

ماشکی 1. *Матни зеринро хонед ва ба дафтартон нависед:*

دُوشَنبَه

مَدِينَةُ دُوشَنبَه عَاصِمَةُ جُمهُورِيَّةِ تَاجِيكِيسْتَانِ.
دُوشَنبَه مَدِينَةٌ جَمِيلَةٌ. هِيَ أَجْمَلُ مَدِينَةٍ فِي آسِيَا الْوُسْطَى.
فِي دُوشَنبَه كَثِيرٌ مِنَ الْبُيُوتِ الْعَالِيَةِ الْعَصْرِيَّةِ وَالشُّوَارِعِ
الْوَاسِعَةِ وَالْحَدَائِقِ الْجَمِيلَةِ. فِي شُورَاعِ دُوشَنبَه وَمِيَادِينِهَا
كَثِيرٌ مِنَ الْأَشْجَارِ الشَّاهِقَةِ وَالْجَمِيلَةِ. هُنَا مَيْدَانٌ كَبِيرٌ
وَجَمِيلٌ.

فِي مَدِينَةِ دُوشَنبَه عِدَّةُ مَصَانِعٍ وَمَعَامِلٍ وَدُورِ السِّيْمَا
وَحَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ وَالْمَتَاحِفِ وَدُورِ الْآثَارِ وَالْجَامِعَةِ
وَالْمَعَاهِدِ وَالْمَدَارِسِ.

Машки 2. Калимаҳо ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

عَاصِمَةٌ пойтахт

أَجْمَلُ مَدِينَةٍ зеботарин шаҳр

كَثِيرٌ مِنَ الْبُيُوتِ الْعَالِيَةِ الْعَصْرِيَّةِ хонаҳои баланди
ҳозиразамони зиёд

آسِيَا الْوُسْطَى Осиеи Миёна

كَثِيرٌ مِنَ الْأَشْجَارِ الشَّاهِقَةِ дарахтҳои баланди
бисёр

عِدَّةٌ якчанд

(مَتَّاحِفٌ) осорхона (музей)

(دُورُ الْآثَارِ) осорхона

الْجَامِعَةُ донишгоҳ

(مَعَاهِدٌ) донишкада

ДАРСИ 33

Машки 1. Муколамаи зеринро хонед ва тарҷума кунед :

رُسْتَمُ:

– أَيَنْ تَسْكُنُ، يَا أَحْمَدُ؟

أَحْمَدُ:

- أَسْكُنُ فِي تَاجِيكِسْتَانَ.

رُسْتَمُ:

- مَا هِيَ عَاصِمَةُ تَاجِيكِسْتَانَ؟

أَحْمَدُ:

- عَاصِمَةُ تَاجِيكِسْتَانَ هِيَ مَدِينَةُ دُوشَنبَه.

رُسْتَمُ:

- مَاذَا تَقُولُ فِي زِرَاعَةِ تَاجِيكِسْتَانَ؟

أَحْمَدُ:

- يُزْرَعُ فِي حُقُولِ تَاجِيكِسْتَانَ الْقَطْنُ وَالْقَمْحُ وَالذُّرَّةُ.

وَيُزْرَعُ فِي الْحَدَائِقِ الْعِنْبُ وَفَوَاكِهُ لَذِيذَةٌ أُخْرَى.

Машки 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

أَيْنَ تَسْكُنُ؟

فِي أَيِّ شَارِعٍ تَسْكُنُ؟

أَيُّ مَدِينَةٍ هِيَ عَاصِمَةُ تَاجِيكِسْتَانَ؟

هَلْ مَدِينَةُ دُوشَنبَه كَبِيرَةٌ وَجَمِيلَةٌ؟

هَلْ فِي دُوشَنبَه كَثِيرٌ مِّنَ الْبُيُوتِ الْعَالِيَةِ؟
مَا أَسْمُ هَذَا الْمَيْدَانِ؟
هَلْ هَذَا الْمَيْدَانُ كَبِيرٌ وَجَمِيلٌ؟
هَلْ تُوجَدُ فِي دُوشَنبَه حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ؟

ДАРСИ 34

Машқи 1. *Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Шаҳри Душанбе пойтахти Ҷумҳурии Тоҷикистон аст. Кӯча ва майдонҳои Душанбе васеъ ва зебоанд. Дар Душанбе мактабҳои миёна, донишқадаҳо ва донишгоҳҳо бисёр аст. Дар Душанбе якчанд театр ва кинотеатр ҳаст. Дар канори дарёи Душанбе боғи ҳайвонот ҷой гирифтааст. Ман дар мактаби миёна мехонам. Мактаби мо дар соҳили дарёи Душанбе ҷой гирифтааст.

Машқи 2. Дар бораи шаҳратон ба забони арабӣ нақл кунед.

ДАРСИ 35

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

دِمَشْقُ

دِمَشْقُ أَكْظَمُ مَدِينَةٍ فِي آسِيَا الْغَرْبِيَّةِ. إِنَّ الْعَرَبَ
يُسَمُّونَ دِمَشْقَ جَنَّةَ الدُّنْيَا. فِيهَا مَنَاظِرٌ بَدِيعَةٌ وَحَدَائِقُ
جَمِيلَةٌ وَأَثَارٌ قَدِيمَةٌ. وَفِيهَا نَهْرٌ طَوِيلٌ، إِسْمُهُ بَرَدَى.

Машқи 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

دِمَشْقُ آسیаи Ғарбӣ

يُسَمُّونَ меноманд

جَنَّةَ الدُّنْيَا чаннати дунё

مَنَاظِرٌ (маназир) манзара

بَدِيعٌ ачиб

بَرَدَى Барада (номи дарё)

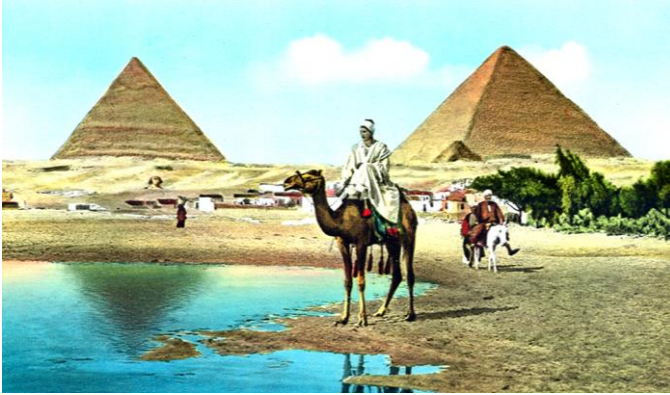
ДАРСИ 36

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

بَلَدَتِي

بَلَدَتِي فِي ضَوَاحِي الْقَاهِرَةِ تُحِيطُ بِهَا الْمَزَارِعُ
وَالْحُقُولُ وَتُرْسِنُهَا الْأَشْجَارُ وَالنَّخِيلُ. بِقُرْبِهَا يَجْرِي مَاءٌ

أَلنِيلِ، فَيَجْعَلُ مَنظَرَهَا جَمِيلًا، وَهَوَاءَهَا عَلِيلاً. فِيهَا
 دَجَاجٌ وَبَطٌّ وَحَمَامٌ كَثِيرٌ، وَبَقَرٌ وَجَمَالٌ وَحَمِيرٌ.
 فِي حُقُولِهَا يُزْرَعُ الْقَمَحُ وَالشَّعِيرُ وَفِي بَسَاتِينِهَا يُوجَدُ
 الْعِنَبُ وَالَّتِينُ.

Машиқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

بَلَدَةٌ шаҳрча, макон

ضَاحِيَةٌ (ضَوَاحٍ) канор

أَحَاطٌ (يُحِيطُ) ихота мекунад

مَزْرَعَةٌ (مَزَارِعٌ) замини қорам, шудгор, киштзор

زَيْنٌ (يُزِينُ) зинат медиҳад

نَخِيلٌ дарахтони хурмо

النَّيْلُ Нил (номи дарё)

يَجْعَلُ مَنَظَرَهَا جَمِيلاً وَهَوَاءَهَا عَلِيلاً

манзараашро зебо ва ҳавояшро тоза мекунад

عَلِيلاً тоза (дар бораи ҳаво, шамол)

بَطٌّ (بُطُوٌّ) мурғобӣ

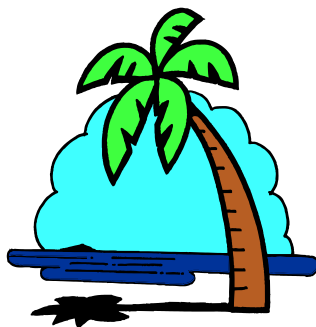
حَمَامٌ кабу́тар

حِمَارٌ (حَمِيرٌ) хар

يُؤَخَذُ гирифта мешавад

تَيْنٌ анчир

عَوَّامٌ шиновар

ДАРСИ 37

Машқи 1 . Матни зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Ман дӯсте дорам. Номаш Аҳмад аст. Вай дар шаҳри Димишқ зиндагӣ мекунад.

Чанд рӯз пеш ман аз Аҳмад мактуб гирифтам. Аҳмад дар мактуби худ дар бораи шаҳрашон нақл мекунад. Димишқ шаҳри калон ва зебост. Он пойтахти Ҷумҳурии Арабии Сурия мебошад.

Дар он кӯчаҳои васеъ ва калон, майдонҳои боғҳои зебо бисёранд. Дар Димишқ осорхонаҳо, ҷойҳои таърихӣ ва осори қадима зиёданд.

Машқи 2. Зарбулмасали зеринро аз ёд кунед:

فَرَحُ الْبَطِّ عَوَّامٌ

ДАРСИ 38

Машқи 1. Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Муаллим ба синф даромад. Талаба ҷумлаи арабиро хонд.

Муаллим талабаро пурсид. Аҳмад ба дарс тайёр аст. Дари синф кушода аст.

Машқи 2. Зарбулмасалҳои зеринро тарҷума ва аз ёд кунед:

فِي الْإِعَادَةِ إِفَادَةٌ
الدَّارِسُ يَغْلِبُ الْفَارِسَ
الْعِلْمُ لِكُلِّ زَمَنٍ لَهُ قِيَمَةٌ وَتَمَنُّ

Машқи 3. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

إِعَادَةٌ такрор

إِفَادَةٌ фоида

دَارِسٌ дарсхон, хонанда

يَغْلِبُ ғалаба мекунад

فَارِسٌ савора

ثَمَنٌ нарх, арзиш

قِيَمَةٌ қимат, арзиш

ДАРСИ 39

ФЕЪЛИ АМР (فِعْلُ الْأَمْرِ)

Феъли амр аз феъли замони ҳозира-оянда бо иваз кардани префикси «йа» ба «и» ё «у» ва афтидани садоноки ҳарфи охирин сохта мешавад:

كَتَبَ ← يَكْتُبُ ← اُكْتُبُ ← اُكْتُبُوا

جَلَسَ ← يَجْلِسُ ← اجْلِسْ ← اجْلِسِي ← اجْلِسُوا

دَخَلَ ← يَدْخُلُ ← ادْخُلْ ← ادْخُلِي ← ادْخُلُوا

ذَهَبَ ← يَذْهَبُ ← اذْهَبْ ← اذْهَبِي ← اذْهَبُوا

Сиғаи амрии феълҳои **أَخَذَ** «гирифтан», **أَكَلَ**

(хӯрдан), **أَمَرَ** (фармон додан) бо шаклҳои **خَذَ**

(гир), **كُلَّ** (хӯр), **مَرَّ** (фармон деҳ) сохта мешавад.

Сиғаи амрии феълҳои **قَالَ** (гуфтан) ва **قَامَ** (хестан)

шаклҳои **قُلْ** (ч.з. **قُولِي**) ва **قُمْ** (ч. з. **قُومِي**) дорад.

Машқи 1. Чумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

إِقْرَأِ الدَّرْسَ! اذْهَبْ إِلَى الْمَدْرَسَةِ! اذْهَبِي إِلَى الْبَيْتِ!
إِغْسِلْ وَجْهَكَ! إِقْرَأْ هَذِهِ الْجُمْلَةَ! إِقْرَأِي هَذِهِ الْجُمْلَةَ!

إِسْرَعِي يَا لَيْلِي! أَنْظُرِي إِلَى هَذِهِ الصُّورَةِ! إِفْتَحِ الْبَابَ يَا
أَحْمَدُ! ادْخُلُوا الْعُرْفَةَ! إِسْمَعُوا! أُكْتُبُوا!

Машқи 2. Чумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:

Ҳикояро хонед. Чумларо нависед. Забони арабиро нағз омӯzed. Дафтаратро гир. Ба назди лавҳа баро. Дароед. Бо диққат гӯш кунед. Машқро хонед. Аз хоб хезед ва дасту рӯятонро шӯед! Шинед ва ношто кунед.

ДАРСИ 40

НИДО

Барои мурочиат дар забони арабӣ ҳиссачаҳои нидо **يا** ва **أَيُّهَا** (ч.з. **أَيْتِهَآ**) истифода мешаванд.

Исми баъд аз ҳиссачаи **يا** омадагӣ, ки онро ба арабӣ «мунодо» ва ба тоҷикӣ «мухотаб» меноманд, на артикл қабул мекунад на танвин: **يا أَسْتَاذُ!** - муаллим!

يا حَسَنُ! - Ҳой, Ҳасан!

Агар исми баъд аз ҳиссачаи **يا** омада дар ҳолати изофӣ бошад, он вақт ин исм мансуб шуда меояд:

يا رَفِيقِنَا! – Эй, рафиқи мо!

يا عَبْدَ اللَّهِ! – Эй, Абдулло!

Баъд аз ҳиссаҷа **أيتها** (أيها) **عش** исми муайян истифода

мешавад:

أيها الرفيق! – Эй, рафиқ!

أيها المعلمة! Эй, муаллима!

Машқи 1. Қумлаҳои зеринро хонед ва тарҷума кунед:

يا مُحَمَّدُ! هَلْ تَذْهَبُ مَعِي إِلَى الْمَكْتَبَةِ الْيَوْمَ؟ لا، يا
رَفِيقِي، لا أَذْهَبُ الْيَوْمَ إِلَى الْمَكْتَبَةِ مَعَكَ. أَنَا مَشْغُولٌ
الْيَوْمَ. يا فاطمة! هَلْ كَتَبْتَ مَقَالََةً لِجَرِيدَةِ الْحَائِطِ؟ نَعَمْ، يا
زَيْنَبُ، قَدْ كَتَبْتُ مَقَالََةً عَنِ الْبُلْدَانِ الْعَرَبِيَّةِ. أَكْتُبُ
دُرُوسَكَ، يا حُسَيْنُ، وَبَعْدَ ذَلِكَ نَذْهَبُ لِمَزِيَارَةِ رَفِيقِنَا
الْمَرِيضِ

ДАРСҲОИ 41-42

ФЕЪЛИ МАНСУБ

Баъд аз феълхое, ки имконият, хошиш, зарурат ва маъноҳои дигари модалӣ доранд, ҳиссачаҳои **أَنْ ، لِ**

لِ ، لَأَنَّ ، حَتَّى «ки, то ки, то он вақте ки» меоянд ва феъли баъд аз худ омадаро мансуб мекунад. Феъли мансуб аз феъли замони ҳозира-оянда бо иваз кардани анҷомаи **—** ба **—** сохта мешавад.

Нуни охири дар баъзе шаклҳо партофта мешавад:

أُرِيدُ أَنْ أَذْهَبَ إِلَى الْمَكْتَبَةِ

Ман ба китобхона рафтан мехоҳам (Ман мехоҳам, ки ба китобхона равам).

Машқи 1. Тасрифи феъли **أَرَادَ** –ро дар замони гузашта ва ҳозира-оянда аз ёд кунед.

Тасрифи феъли **أَرَادَ** “*хостан*” дар замони гузашта

Шахс чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	(أَنَا) أَرَدْتُ ман хостам	(نَحْنُ) أَرَدْنَا мо хостем

II ч.м.	أَنْتِ أَرَدْتَ ту хостӣ	أَنْتُمْ أَرَدْتُمْ шумо хостед
II ч.з.	أَنْتِ أَرَدْتَ ту хостӣ	أَنْتُنَّ أَرَدْتُنَّ шумо хостед
III ч.м.	هُوَ أَرَادَ вай хост	هُمُ أَرَادُوا онҳо хостанд
III ч.з.	هِيَ أَرَادَتْ вай хост	هُنَّ أَرَدْنَ онҳо хостанд

Тасрифи феъли **أَرَادَ** дар замони ҳозира-оянда

Шахс, чинс	Танҳо	Ҷамъ
I	أَنَا أُرِيدُ ман мехоҳам	نَحْنُ نُرِيدُ мо мехоҳем
II ч.м.	أَنْتِ تُرِيدُ ту мехоҳӣ	أَنْتُمْ تُرِيدُونَ шумо мехоҳед
II ч.з.	أَنْتِ تُرِيدِينَ ту мехоҳӣ	أَنْتُنَّ تُرَدْنَ шумо мехоҳед
III ч.м.	هُوَ يُرِيدُ вай мехоҳад	هُمُ يُرِيدُونَ онҳо мехоҳанд

III қ.з.	(هَي) تُرِيدُ вай мехоҳад	(هُنَّ) يُرِدْنَ онҳо мехоҳанд
----------	------------------------------	-----------------------------------

Машқи 2. *Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Ман ба кино рафтан мехоҳам.

Оё ту мехоҳӣ, ки ҳамроҳи ман ба кино равӣ?

Оре, ман мехоҳам, ки ҳамроҳи ту ба кино равам.

Вай мехоҳад, ки ба чануби ҷумҳурӣ сафар кунад.

Дирӯз Рустам хост, ки ба майдони варзиш равад.

Нодира хост, ки дарро кушояд.

Рафиқи ман хост, ки аз китобхона китоби навро гирад.

Ман мехоҳам, ки ба Баҳром мактуб нависам.

ДАРСИ 43

Машқи 1. *Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:*

حَيْلَةُ الْفَأْرِ

رَأَى فَاْرًا جَرَّةً فِيهَا عَسَلٌ. فَأَرَادَ أَنْ يَأْكُلَ مِنْهُ. وَلَمَّا

لَمْ يَقْدِرْ عَلَى الْوُصُولِ إِلَيْهِ خَشِيَ الْغَرَقَ فِيهِ صَارَ يُدْلِي

ذَنْبَهُ الطَّوِيلَ فِي الْجَرَّةِ وَيَعْمِسُهُ فِي الْعَسَلِ، ثُمَّ يُخْرِجُهُ

وَيَلْحَسُ مَا بِهِ. وَاسْتَمَرَ عَلَى ذَلِكَ حَتَّى شَبِعَ.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

فَارٌ муш

جَرَّةٌ кӯза

عَسَلٌ асал

لَمْ يَقْدِرْ عَلَى الْوُصُولِ إِلَيْهِ ба вай расида

НАТАВОНИСТ

خَشِيَةَ الْعَرَقِ فِيهِ аз тарси ғарқ шудан

صَارَ يُدْلي ذَنْبَهُ فِي الْجَرَّةِ думашро ба кӯза андохтан

ГИРИФТ

(يَغْمِسُ) غَمَسَ ғўтондан

(يَلْحَسُ) لَحَسَ лесидан

اسْتَمَرَ давом додан

حَتَّى то ки

شَبَعَ сер шудан

ДАРСҲОИ 44-45

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед, онро ба дафтаратон нависед:

تَخَلَّفَ تَلْمِيذٌ يَوْمًا عَنِ الْمَدْرَسَةِ. وَذَهَبَ لِيَلْعَبَ.
فَقَابَلَ فِي الطَّرِيقِ كَلْبًا يَجْرِي. فَأَرَادَ أَنْ يَلْعَبَ مَعَهُ،
فَتَرَكَهُ الْكَلْبُ وَذَهَبَ لِيَحْرُسَ الْغَنَمَ. ثُمَّ نَظَرَ عُصْفُورًا
عَلَى شَجَرَةٍ. فَأَرَادَ أَنْ يَلْعَبَ مَعَهَا، فَلَمْ تَلْتَفِتْ إِلَيْهِ
وَاشْتَعَلَتْ بِعَمَلِ عُشِّهَا. ثُمَّ رَأَى نَحْلَةً فَوْقَ زَهْرَةٍ. فَطَلَبَ
أَنْ يَلْعَبَ مَعَهَا فَلَمْ تَنْظُرْ إِلَيْهِ. وَطَارَتْ إِلَى الْحَلِيَّةِ لِعَمَلِ
الْعَسَلِ. وَلَمَّا رَأَى التَّلْمِيذُ أَنَّ كُلَّ حَيْوَانٍ مُجِدُّ فِي شُغْلِهِ،
مُواظِبٌ عَلَى عَمَلِهِ، خَجَلَ وَنَدِمَ وَعَزَمَ عَلَى الْأَنْ يَتَخَلَّفَ
عَنْ مَدْرَسَتِهِ مَرَّةً أُخْرَى.

Машқи 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва аз ёд кунед:

تَخَلَّفَ (ба мактаб) нарафт

لِيَحْرُسَ الْغَنَمَ то ки гӯсфандҳоро посбонӣ кунад

عُصْفُورٌ гунҷишк

لَمْ تَلْتَفِتْ إِلَيْهِ ба вай диққат надод

عُشٌّ лона

نَحْلَةٌ занбӯри асал

خَلِيَّةٌ хонаи занбӯри асал

مُجَدُّ бочидду чаҳд

مُؤَاطِبٌ машғул

مَلُولٌ зиқшуда

لَيْسَ нест

Машқи 3. Зарбулмасали зеринро хонед ва ба дафтаратон нависед. Онро тарҷума ва аз ёд кунед:

لَيْسَ لِلْمَلُولِ صَدِيقٌ

ДАРСИ 46

ФЕЪЛИ МАЧЗУМ

Феъли баъд аз ҳиссаҷаи инкории **لَمْ** омадаро феъли маҷзум меноманд. Феъли маҷзум аз феълҳои мансуб ба воситаи иваз кардани анҷомаи — ба — сохта мешавад: **لَمْ يَكْتُبْ** вай нанавишт.

Барои манъ кардани амал феъли мачзум бо ҳиссаҷаи инкории **لا** ба қор бурда мешавад:

لا تَكْتُبُ *Нанавис!*

لا تَقْرَأُ *Нахон!*

Машқи 1. *Ҷумлаҳои зеринро хонед ва аз ёд кунед:*

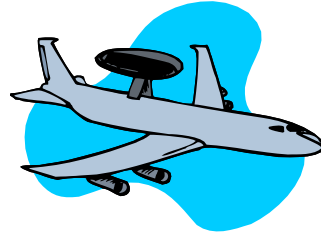
كَيْفَ تُعْنِي بِكِتَابِكَ.
أَوَّلًا: لَا تَضَعُ قَلَمًا بَيْنَ صَفَحَاتِ كِتَابِكَ.
ثَانِيًا: لَا تُمَسِّكُ كِتَابَكَ إِذَا كَانَتْ أَصَابِعُكَ مَبْلُوءَةً.
ثَالِثًا: لَا تَأْكُلُ وَأَنْتَ تَقْرَأُ.
رَابِعًا: لَا تَضَعُ كِتَابَكَ عَلَى الْأَرْضِ أَوْ عَلَى مَائِدَةِ
الطَّعَامِ
خَامِسًا: لَا تَكْتُبُ أَوْ تُصَوِّرُ شَيْئًا عَلَيْهِ.

ДАРСИ 47

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

بِما نُسَافِرُ

نَحْنُ نُسَافِرُ مِنْ بَلَدٍ إِلَى بَلَدٍ آخَرَ بِالْقِطَارِ أَوِ السَّيَّارَةِ
وَيُمْكِنُ أَنْ نُسَافِرَ بِالطَّائِرَةِ وَيُمْكِنُ أَنْ نُسَافِرَ بِالسَّفِينَةِ.

السَّفِينَةُ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ وَالطَّائِرَةُ تَطِيرُ فِي الْفِضَاءِ. أَمَّا
الْقِطَارُ وَالسَّيَّارَةُ فَهُمَا يَسِيرَانِ فِي الْبَرِّ وَيَقْطَعَانِ الْمَسَافَاتِ
الْبَعِيدَةَ.

وَالْقِطَارُ يَسِيرُ عَلَى سِكَّةٍ حَدِيدِيَّةٍ خَاصَّةٍ. أَمَّا السَّيَّارَةُ
فَهِيَ تَسِيرُ عَلَى الطَّرِيقِ الْمُعَبَّدَةِ، نَرَكِبُ السَّفِينَةَ فِي الْبَحْرِ.
نَرَكِبُ الطَّائِرَةَ لِنَطِيرَ فِي الْجَوِّ وَنَرَكِبُ الْقِطَارَ أَوِ السَّيَّارَةَ
لِنَسَافِرَ فِي الْبَرِّ.

Машқи 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

قَطَارٌ қатора

طَائِرَةٌ ҳавопаймо, тайёра

سَفِينَةٌ кишкӣ

جَرَى (يَجْرِي) гаштан

فَضَاءٌ фазо

طَارَ (يَطِيرُ) парвоз кардан

سَارَ (يَسِيرُ) сайр кардан, гаштан

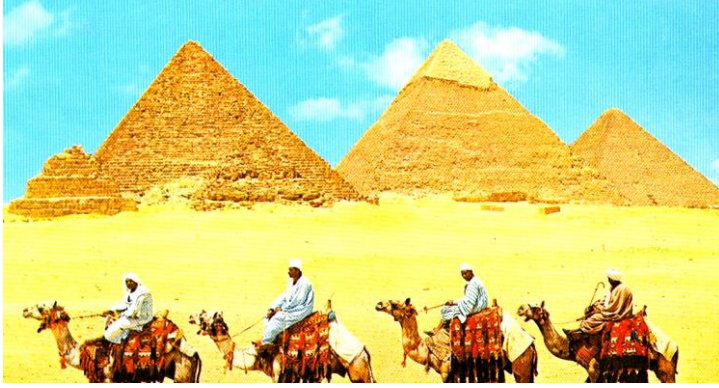
قَطَعَ буридан

سِكَّةٌ حَدِيدِيَّةٌ роҳи оҳан

جَوٌّ ҳаво

بُرٌّ хушкӣ

طَرِيقٌ роҳ

ДАРСИ 48

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

القطارُ

يَسِيرُ الْقِطَارُ عَلَى قُضْبَانٍ مِنَ الْحَدِيدِ وَيَمْشِي بِالْبُخَارِ
وَهُوَ سَرِيعٌ جَدًّا. يَرْكَبُ فِيهِ النَّاسُ وَيَنْتَقِلُونَ مِنْ بَلَدٍ إِلَى
بَلَدٍ وَيَنْتَقِلُونَ بِهِ الْبَضَائِعَ وَالْحَيَوَانَاتِ وَالْخَضَرَ وَالْأَفَاكِهِةَ.
وَهُوَ يُوفِّرُ لَنَا الْوَقْتَ وَيُرِيحُنَا فِي السَّفَرِ.

Машқи 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед:

قَضْبَانٌ хатти роҳи оҳан

حَدِيدٌ оҳан

يَنْتَقِلُونَ аз ҷое ба ҷое мегузаранд

بِضَاعَةٍ (بِضَائِعُ) мол

يُوفِّرُ لَنَا الْوَقْتَ вақти моро сарфа мекунад

يُرِيحُنَا فِي السَّفَرِ дар сафар бароямон роҳат меоварад

ДАРСИ 49

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

تَجَنَّبَ خَطَرَ الْمُرُورِ فِي الشَّوَارِعِ
فِيَجِبُ عَلَيْكَ يَا بُنَيَّ أَلَّا تَسِيرَ فِي أَيِّ شَارِعٍ إِلَّا إِذَا
تَأَكَّدْتَ أَنَّهُ خَالٍ مِنَ الْعَرَبَاتِ وَالسِّيَّارَاتِ، لِتَنَجُوَ مِنَ
الْأَخْطَارِ.

Машқи 2. Калима ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед:

(أَخْطَارٌ) хатар

مُرُورٌ гузаштан

يَجِبُ عَلَيْكَ Ту бояд...

يا بُنَيَّ писарам

أَلَا то ки на...

إِلَّا ба ғайр аз

إِذَا агар

تَأَكَّدَ боварӣ ҳосил кардан

خَالٍ холи

(يَنْجُو) نَجَا начот ёфтан

أَضْوَاءُ الْمُرُورِ чароғи раҳнамо

وَقَايَةٌ пешгирӣ, эҳтиёт

عِلَاجٌ муолича

Машки 3. Зарбулмасали зеринро тарҷума ва аз ёд кунед:

الْوَقَايَةُ خَيْرٌ مِنَ الْعِلَاجِ

ДАРСИ 50

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

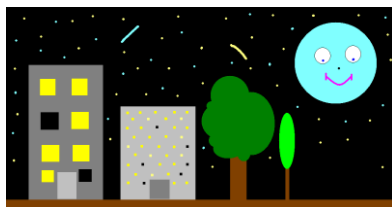
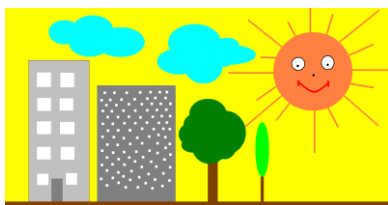
اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ

إِذَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ طَلَعَ النَّهَارُ، فَتَغَرَّدُ الطُّيُورُ

وَتَخْرُجُ مِنَ عُشَائِهَا لِلْبَحْثِ عَنْ قُوَّتِهَا، وَيَذْهَبُ النَّاسُ

إِلَى عَمَلِهِمْ وَالتَّلْمِيذُ إِلَى مَدْرَسَتِهِ، وَالْفَلَاحُ إِلَى حَقْلِهِ،
وَالصَّانِعُ إِلَى مَصْنَعِهِ وَالتَّاجِرُ إِلَى مَحَلِّ تِجَارَتِهِ. فَإِذَا أَتَى
اللَّيْلُ عَادَ كُلُّ وَاحِدٍ إِلَى بَيْتِهِ لِيُرِيحَ نَفْسَهُ مِنْ تَعَبِ الْعَمَلِ
بِالنَّهَارِ.

Машқи 2. *Калима ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва аз ёд кунед:*

طَلَعَ баромадан

نَهَارٌ рӯз

تَغَرَّدَ (غَرَدَ) месарояд

عُشَّاشٌ (عُشٌّ) лона

قُوْتٌ хӯрок

بَحَثٌ чустуҷӯ

صَانِعٌ коргар

تَاجِرٌ тоҷир, фурӯшанда

مَحَلُّ التِّجَارَةِ чойи фурӯш

لِيُرِيحَ نَفْسَهُ то ки худ истироҳат кунад

تَعَبٌ хастагӣ

ДАРСИ 51

Машқи 1. Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед.
Онро аз ёд кунед.

العُصْفُورُ الصَّغِيرُ

حَيْثَمَا شِئْتُ أَطِيرُ	أَنَا عُصْفُورٌ صَغِيرٌ
وَعَلَى الْأَرْضِ أَسِيرُ	وَعَلَى الْغُصْنِ أُغْنِي
وَفِي الْحَقْلِ أَدُورُ	أَكُلُ الْأَثْمَارَ وَالْحَبَّ
فَفِي قُرْبِي غَدِيرٌ	وَإِذَا مَا كُنْتُ عَطْشَانَ،

Машқи 2. Калимаҳои зеринро ба дафтарадон нависед ва онҳоро аз ёд кунед:

حَيْثَمَا شِئْتُ кучое ки хоҳам

يَطِيرُ (يَطِيرُ) طَارَ паридан

حَبٌّ дона

يَدُورُ (يَدُورُ) دَارَ давр задан

عَطْشَانَ ташна

غَدِيرٌ чӯйча, дарёча

ДАРСИ 52

Машқи 1. Матни зеринро ба дафтарадон нависед ва тарҷума кунед:

أَزْهَارُ الرَّبِيعِ
يُقْبَلُ الرَّبِيعُ فَيَعْتَدِلُ الْجَوُّ وَتُورِقُ الْأَشْجَارُ وَتَكْتَسِي
الْأَرْضُ بِالنَّبَاتِ، وَتَمْتَلِئُ الْحَدَائِقُ بِالرَّوْدِ وَالْفُلِّ وَالنَّرْجِسِ
وغيرها مِنَ الْأَزْهَارِ الْجَمِيلَةِ
وَالنَّاسُ يُحِبُّونَ الرَّبِيعَ وَيَخْرُجُونَ فِيهِ إِلَى الْحَدَائِقِ
وَالْبَسَاتِينِ لِيَتَمَتَّعَ بِجَمَالِهَا.

Машқи 2. Калимаҳои зеринро ба дафтарадон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

يُقْبَلُ меояд

يَعْتَدِلُ муътадил мешавад

تُورِقُ бо баргҳо пӯшонда мешавад

تَكْتَسِي پӯшонда мешавад

نَبَات гиёҳ, рустани, набот

تَمْتَلِي پур мешавад

فَل гули ёсумани арабӣ

نَرْجِس гули нарғис

يَتَمَتَّع (تَمَتَّع) лаззат бурдан

ДАРСИ 53

Машки 1. Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед:

الْبَلْبُلُ

فِي قَفْصٍ مِنْ ذَهَبٍ
حُلُوٌّ طَوِيلٌ أَلْذَنْبِ
بِكُلِّ لَحْنٍ مُطْرَبٍ
مِنْ مَأْكَلٍ أَوْ مَشْرَبٍ
بِدُونِ أَدْنَى سَبَبٍ
لَا تُشْتَرَى بِالذَّهَبِ

قَدْ كَانَ عِنْدِي بُلْبُلٌ
ظَرِيفٌ شَكْلٌ رِيْشُهُ
وَكَانَ يَشْدُو دَائِمًا
وَلَمْ أَكُنْ أَمْنَعُهُ
فَفَرَّ مِنِّي وَنَأَى
وَقَالَ لِي: حُرَيْتِي

Машқи 2. Калима ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед . Онҳоро аз ёд кунед:

قَفَصٌ қафас

ذَهَبٌ тилло, зар

رِيشٌ пар, қанот

طَوِيلُ الذَّنَبِ думдароз

حُلُوٌ зебо

لَمْ أَكُنْ أَمْنَعَهُ ман манъ намекардам

كَانَ يَشْدُو месароид, суруд мехонд

مُطْرَبٌ мутриб, навозанда

لَحْنٌ оҳанг, лаҳн

فَرٌّ гурехт

نَأَى дур шуд

بِدُونِ أَدْنَى سَبَبٍ бе ягон сабаб

حُرِّيَّتِي озодиам

لَا تُشْتَرَى харида намешавад

ДАРСИ 54

Машки 1. Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед:

الْوَرْدَةُ

أَنَا أَمِيرُ الزَّهْرِ أَنَا عَلِيُّ الْقَدْرِ
رَائِحَتِي زَكِيَّةٌ وَصُحْبَتِي هَنِيئَةٌ
شَوْكَتِي قَوِيَّةٌ أَحْمِي مِنَ الْأَذِيَّةِ
تَزْدَانُ بِي الْمَجَالِسُ لِأَنَّي مُؤَانِسٌ
إِنْ كُنْتُ وَسَطَ بَاقِهِ أَكْسَبَتْهَا رَشَاقَهُ
أَوْجَعْتُ فِي زَهْرِيَّةٍ أَحْدَقْتُ الْبَرِيَّةِ

Машки 2. Калимаҳо ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед:

عَلِيٌّ الْقَدْرِ баландкадр
زَكِيَّةٌ тоза
أَحْمِي ман ҳимоя мекунам

أَذِيَّةٌ^ر нохушӣ, ногуворӣ

تَزْدَانُ^ر оро дода мешавад

مُؤَانِسٌ^ر ҳамсуҳбат, дӯст

بَرِيَّةٌ^ر беайбӣ, бегуноҳӣ

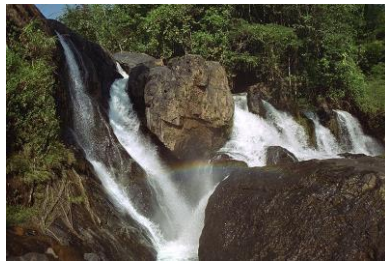
أَحْدَقْتُ^ر ихота кард

أَكْسَبْتُ^ر ҳамроҳ (илова) мекунад

رَشَاقَةٌ^ر зебой, назокат

ДАРСИ 55

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الماءُ

يَنْزِلُ الْمَاءُ مِنَ السَّمَاءِ، وَيَجْرِي فِي الْأَنْهَارِ وَيَنْبَعُ مِنَ
الْعُيُونِ وَالْآبَارِ.

نَشْرَبُ الْمَاءَ الْعَذْبَ وَنُسْقِي مِنْهُ الْحَيَّوَانَ وَالزَّرْعَ
وَنُنظِّفُ بِهِ جُسُومَنَا وَمَلَابِسَنَا.

وَلَا نَشْرَبُ مَاءَ الْبَحَارِ الْمِلْحِ وَلَا نُسْقِي مِنْهُ الْحَيَوَانَ،
وَلَا الزَّرْعَ، وَلَا نُنْظِفُ بِهِ جُسُومَنَا وَمَلَابِسَنَا.
إِشْرَبِ الْمَاءَ الْعَذْبَ النَّقِيَّ وَلَا تَشْرَبِ الْمَاءَ الْوَسِخَ، وَلَا
تَسْتَحِمَّ فِي الْمَاءِ الرَّاكِدِ!

Машки 2. Калимаҳо ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед:

ماء^{۲۸} об

جَرَى (يَجْرِي) чорӣ шудан

نَبَعَ (يَنْبَعُ) сарчашма гирифтан, сар шудан

عَيْنٌ (عِيُونٌ) чашма

بئرٌ (آبَارٌ) чоҳ,

الماءُ العَذْبُ оби ширин

نُظِفَ (يُنْظَفُ) тоза мекунад

جَسْمٌ (جُسُومٌ) бадан

وَسِخٌ ифлос, чиркин

اسْتَحَمَّ (يَسْتَحِمُّ) оббозӣ кардан

الماءُ الرَّاكِدُ кӯлмак, оби истода

ДАРСИ 56

Машқи 1. Шеъри зеринро хонед ва тарҷума кунед. Онро аз ёд кунед:

أُمِّي

أَنْتِ لَحْنٌ فِي لِسَانِي	أَنْتِ رَمَزٌ لِلْحَنَانِ
لَسْتُ أَحْصِي فَضْلَ أُمِّي	أَنْتِ حُبٌّ فِي حَنَانِ
مُشْرِقٌ فِينَا سَعِيدٌ	كُلُّ يَوْمٍ مِنْكَ عِيدٌ
نُورُهُ مِنْ وَجْهِ أُمِّي	ضاحِكٌ حُلُوٌّ جَدِيدٌ
كُلُّ خَيْرٍ أَجْتَنِيهِ	كُلُّ مَجْدٍ أَبْتَنِيهِ
كُلُّهُ مِنْ فَضْلِ أُمِّي	كُلُّ فَوْزٍ أَرْتَجِيهِ

Машқи 2. Калимаҳои зеринро ба дафтаратон нависед. Онҳоро аз ёд кунед.

رَمَزٌ рамз
حَنَانٌ меҳрубонӣ
لَحْنٌ оҳанг, наво
جَنَانٌ дил
مُشْرِقٌ дурахшон
ضاحِكٌ хандон

حَلْوٌ شирин

نُورٌ нур, шуоъ

مَجْدٌ шаън, шуҳрат

أَبْتَنِيهِ месозам ўро

أَجْتَنِيهِ чамъ мекунам ўро

فَوْزٌ зафар, барор

أَرْتَجِيهِ орзу мекунам ўро

فَضْلٌ хизмати шоиста

لَسْتُ أَحْصِي хисоб карда наметавонам

ДАРСИ 57

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

جُمْهُورِيَّةُ تَاجِيكِسْتَانِ
تَقَعُ جُمْهُورِيَّةُ تَاجِيكِسْتَانِ فِي آسِيَا الْوُسْطَى. وَتَحُدُّ
تَاجِيكِسْتَانُ بِالصِّينِ شَرْقًا وَجُمْهُورِيَّةِ أَفْغَانِسْتَانِ جَنُوبًا

وَبِجُمْهُورِيَّةِ أُوزْبَكِيسْتَانِ وَجُمْهُورِيَّةِ قِيرْغِيزِيسْتَانِ غَرْبًا
وَشِمَالًا.

إِنَّ تَاجِكِيسْتَانَ بَلَدٌ جَبَلِيٌّ. فِيهَا كَثِيرٌ مِنَ الثَّرَوَاتِ
الطَّبِيعِيَّةِ. يَشْتِغَلُ سُكَّانُ تَاجِكِيسْتَانَ بِزِرَاعَةِ الْقُطْنِ
وَالْقَمْحِ وَالرُّزِّ وَالشَّعِيرِ وَالذَّرَّةِ وَالنَّخْضَرَوَاتِ. فِي
تَاجِكِيسْتَانَ كَثِيرٌ مِنَ الْبَسَاتِينِ وَالْكَرُومِ.
يَشْتِغَلُ سُكَّانُ تَاجِكِيسْتَانَ كَذَلِكَ بِتَرْبِيَةِ الْمَوَاشِي
وَدُودَةِ الْقَزِّ.

فِي تَاجِكِيسْتَانَ كَثِيرٌ مِنَ الْمَصَانِعِ وَالْمَعَامِلِ الْمُخْتَلِفَةِ.

Машқи 2. *Калимаҳо ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:*

تَقَعُ (وَقَع) воқеъ гардидааст

تَحَدُّ (حَدَّ) ҳамхудуд мебошад

شَرْقًا аз тарафи шарк

غَرْبًا аз тарафи ғарб

جَنُوبًا аз тарафи ҷануб

شِمَالًا аз тарафи шимол

جَبَلِيٌّ кӯҳӣ

الثَّرَوَاتُ الطَّبِيعِيَّةُ бойигариҳои табиӣ

اِسْتَعْمَلَ (اِسْتَعْمَلَ) машғул мебошад

رِزٌّ биринч

ذَرَّةٌ ҷуворимакка

خَضِرَوَاتٌ сабзавот

كَرْمٌ (كَرْوَمٌ) токзор

تَرْبِيَّةُ الْمَوَاشِي чорводорӣ

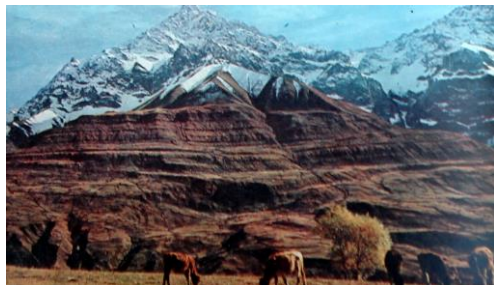
تَرْبِيَّةُ دُوْدَةِ الْقَزِّ кирмакпарварӣ

ДАРСИ 58

Машки 1. *Ҷумлаҳои зеринро ба забони арабӣ тарҷума кунед:*

Тоҷикистон аз тарафи шарқ бо Ҷумҳурии Халқии Хитой ҳамҳудуд мебошад. Тоҷикистон мамлакати кӯҳӣ мебошад. Дар Тоҷикистон боғҳо ва токзорҳо бисёранд. Дар Тоҷикистон шахрҳои калон ва зебо бисёр аст. Пойтахти Тоҷикистон шаҳри Душанбе аст. Дар водиҳои Вахш ва Ҳисор пахтаи бисёр мерӯяд. Дар тирамоҳ мо пахта ҷамъоварӣ мекунем.

Машки 2. Дар бораи Тоҷикистон нақл кунед.

ДАРСИ 59

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الوَطَنُ الْعَرَبِيُّ
يَمْتَدُّ الْوَطَنُ الْعَرَبِيُّ مِنَ الْخَلِيجِ الْعَرَبِيِّ إِلَى الْمَحِيطِ
الْأَطْلَسِيِّ. وَهَذَا الْوَطَنُ الْعَرَبِيُّ يَضُمُّ أَقْطَارًا عَرَبِيَّةً.
وَالْعَرَبُ جَمِيعًا لَهُمْ تَارِيخٌ وَاحِدٌ فِي الْمَاضِي وَالْحَاضِرِ
وَالْمُسْتَقْبَلِ.

Машқи 2. Калима ва ибораҳои зеринро ба дафтаратон нависед ва аз ёд кунед:

يَمْتَدُّ тӯл мекашад

الْخَلِيجُ الْعَرَبِيُّ халиҷи Араб

الْمَحِيطُ الْأَطْلَسِيُّ уқёнуси Атлантик

يَضُمُّ дар бар мегирад

(أَقْطَارًا) قَطْرٌ мамлакат, кишвар

дар гузашта *في الماضي*

дар вақти ҳозира *في الحاضر*

дар оянда *في المُستقبل*

ДАРСИ 60

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

جَزِيرَةُ الْعَرَبِ
بِلَادُ الْعَرَبِ أَوْ جَزِيرَةُ الْعَرَبِ هِيَ أَرْضٌ فِي الْجَنُوبِ
الْعَرَبِيِّ مِنْ قَارَةِ آسِيَا. هِيَ وَاسِعَةٌ جَدًّا. مَسَاحَةُ جَزِيرَةِ
الْعَرَبِ رُبْعٌ أَوْ رَبْعًا تَقْرِيْبًا. هِيَ مُحَاطَةٌ بِالْبَحْرِ الْأَحْمَرِ مِنْ
الْعَرَبِ وَبِالْمَحِيْطِ الْهِنْدِيِّ مِنْ الْجَنُوبِ وَبِخَلِيْجِ الْعَجْمِ مِنْ
الشَّرْقِ.

Машки 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

جَزِيرَةُ الْعَرَبِ Нимҷазираи Арабистон
مَسَاحَةٌ масоҳат

خَلِيْجُ الْعَجْمِ халиҷи Форс
مُحَاطَةٌ ихота карда шудааст

رُبْعٌ чоряк

الْبَحْرُ الْأَحْمَرُ баҳри Сурх
المُحِيطُ الْهِنْدِيُّ укёнуси Ҳинд

ДАРСИ 61

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

مِنْ عَادَاتِ الْعَرَبِ وَأَخْلَاقِهِمُ الْقَدِيمَةِ
الطَّعَامُ: الطَّعَامُ الْغَالِبُ فِي الْبَادِيَةِ التَّمْرُ وَاللَّبَنُ
وَالْأَرْزُ وَاللَّحْمُ فِي بَعْضِ أَيَّامِ الْأُسْبُوعِ. أَمَّا فِي الْمَدَنِ
فَالطَّعَامُ الرَّئِيسِيُّ الْأَرْزُ وَاللَّحْمُ وَالسَّمَكُ فِي الْجِهَاتِ
السَّاحِلِيَّةِ وَفِي أَوَاسِطِ بِلَادِ الْعَرَبِ يُسْتَعْمَلُ الْجَرِيشُ
(الْبُرْغُلُ) بِجَانِبِ الْأَرْزِ.

Машқи 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

بَادِيَةٌ бодия, саҳро

سَمَكٌ моҳӣ

طَعَامٌ رَّئِيسِيٌّ таоми асосӣ

جَرِيشٌ ярма, ғалладона

بُرْغُلٌ ярмаи гандум

يُسْتَعْمَلُ истеъмол карда мешавад

بِجَانِبِ الْأَرْضِ дар баробари биринч

Машқи 3. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

أَيَّ طَعَامٍ يَأْكُلُ الْبَدُوُّ فِي الْغَالِبِ؟
هَلِ الطَّعَامُ الرَّئِيسِيُّ فِي الْمَدْنِ مُمْتَازٌ عَنِ الطَّعَامِ فِي
الْبَادِيَةِ؟

ДАРСИ 62

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

مَنْ عَادَاتِ الْعَرَبِ وَأَخْلَاقِهِمُ الْقَدِيمَةِ
السُّنُّ — يَحْتَرِمُ الْعَرَبُ السُّنَّ إِحْتِرَامًا كَبِيرًا:
فَالصَّغِيرُ يَحْتَرِمُ الْكَبِيرَ وَالْأَوْلَادُ يَحْتَرِمُونَ آبَاءَهُمْ فَلَا
يُدْخِنُونَ أَمَامَهُمْ وَلَا يَرْفَعُونَ صَوْتًا عَلَيْهِمْ، وَأَكْبَرُ الْإِخْوَةِ
عَادَةً يَقُومُ مَقَامَ الْأَبِ. وَعَلَى الْعُمُومِ يَحْتَرِمُ مَنْ هُوَ أَقَلُّ
سِنًا مَنْ هُوَ أَكْبَرُ مِنْهُ سِنًا.

Машқи 2. Калима ва ибораҳои зеринро аз ёд кунед:

أَكْبَرُ الْإِخْوَةِ бародари калонтарин

أَقَلُّ سِنًا аз хама хурд

يَحْتَرَمُ хурмат мекунад

سِنِّنُ синну сол

(يُدَخِّنُ) دَخِّنَ тамоку кашидан

يَقُومُ مَقَامَ الْأَبِّ ҷойи (мақоми) падарашро

мегирад

عَلَى الْعُمُومِ умуман

Машқи 3. Зарбулмасалҳои зеринро тарҷума ва аз ёд кунед:

أَدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ
مَنْ زَرَعَ الْمَعْرُوفَ حَصَدَ الشُّكْرَ
كَمَا تَزْرَعُ تَحْصُدُ

ДАРСИ 63

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

صَدَرَ الدِّينِ عَيْنِي بَطْلُ تَاجِيكِسْتَانَ وَكَاتِبُ
تَاجِيكِ مَشْهُورٌ وَمُؤَسَّسُ الْأَدَبِ التَّاجِيكِ الْمُعَاصِرِ. وَقَدْ
أَلَّفَ كَذَلِكَ عَدَدًا كَبِيرًا مِنَ الْكُتُبِ الْعِلْمِيَّةِ فِي تَارِيخِ
الْأَدَبِ التَّاجِيكِ

وَقَدْ تُرْجِمَتْ مُؤَلَّفَاتُ صَدْرِ الدِّينِ عَيْنِي إِلَى لُغَاتٍ
مُخْتَلِفَةٍ.

وَقَدْ كَانَ صَدْرُ الدِّينِ عَيْنِي حَائِزًا عَلَى الْجَائِزَةِ لِلدَّوْلَةِ
وَكَانَ كَذَلِكَ أَوَّلَ رَئِيسِ أَكَادِمِيَّةِ الْعُلُومِ لِجُمْهُورِيَّةِ
تَاجِكِيسْتَانَ.

Машки 2. Ба саволҳои зерин
ҷавоб диҳед:

مَنْ هُوَ صَدْرُ الدِّينِ عَيْنِي؟
مَاذَا أَلَّفَ صَدْرُ الدِّينِ عَيْنِي؟
هَلْ قَرَأْتَ رَوَايَاتِ صَدْرِ الدِّينِ عَيْنِي؟
تَحَدَّثَ عَنْ كَاتِبٍ أَوْ شَاعِرٍ تَاجِكِيِّ مَشْهُورٍ آخَرَ.

ДАРСИ 64

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума
кунед:

مِيرْزَا تُورْسُونُ زَادَهُ بَطْلُ تَاجِكِيسْتَانَ وَشَاعِرٌ تَاجِكِيٌّ
مَشْهُورٌ. وَقَدْ أَلَّفَ أَشْعَارًا وَقَصَائِدَ كَثِيرَةً. وَكَانَ مِيرْزَا

تُورْسُونُ زَادَهُ حَائِزًا عَلَى الْجَائِزَةِ
لِلدَّوْلَةِ وَبَطْلَ الْعَمَلِ الْإِسْتِرَاكِيِّ.

Машқи 2. Ба саволҳои зерин ҷавоб диҳед:

مَنْ هُوَ مِيرْزَا تُورْسُون زَادَه؟
ماذا أَلَّفَ مِيرْزَا تُورْسُون زَادَه؟
هَلْ قَرَأْتَ أَشْعَاراً وَقَصَائِدَ لِمِيرْزَا تُورْسُون زَادَه؟
تَحَدَّثَ عَنِ كَاتِبٍ أَوْ شَاعِرٍ تَاجِيكِيٍّ مَشْهُورٍ آخَرَ.

ДАРСИ 65

Машқи 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الدَّجَاجَةُ وَالْتَّعَلْبُ
فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ مَرَضَتْ دَجَاجَةٌ فَجَاءَ إِلَيْهَا تَعَلْبٌ
لِزِيَارَتِهَا. كَانَتْ الدَّجَاجَةُ دَاخِلَ الْقَفْصِ. بَابُ الْقَفْصِ
مُقْفَلٌ. قَالَ التَّعَلْبُ لِلدَّجَاجَةِ: أَخْبِرْنِي الْكَلْبُ أَنْكَ
مَرِيضَةٌ. أَحْضَرْتُ لَكَ دَوَاءً فِيهِ الشِّفَاءُ. قَالَتْ الدَّجَاجَةُ:
أَنَا مَرِيضَةٌ، وَيَتِمُّ شِفَائِي إِذَا بَعُدْتَ عَنِّي وَرَجَعْتَ إِلَى
جُحْرِكَ.

Машқи 2. Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:

جاء омадан

أَخْبَرَ хабар додан

أَحْضَرَ овард, ҳозир кард

دَوَاءٌ дору, даво

شِفَاءٌ даво, шифо

يَتِمُّ شِفَائِي شифо меёбам

إِذَا بَعُدْتَ عَنِّي агар дур шавӣ

رَجَعَ баргаштан

جُرِّ لона

Машки 3. Ба расм нигоҳ карда, ҳикоя тартиб диҳед.

ДАРСИ 66

Машки 1. Матни зеринро хонед ва тарҷума кунед:

الْفَلَّاحُ وَالطُّيُورُ

نَزَلَتْ الطُّيُورُ فِي يَوْمٍ عَلَى النَّحْلِ لِتَأْكُلَ الْبَلَحَ. قَالَ
الْفَلَّاحُ لِلطُّيُورِ: " لَا تَأْكُلُوا الْبَلَحَ وَهُوَ أَخْضَرُ لِأَنَّهُ يَضُرُّ.
إِنْتظِرُوا حَتَّى يَصِيرَ رُطْبًا" قَالَتِ الطُّيُورُ: "إِذَا أَنْتظَرْنَا حَتَّى
يَصِيرَ رُطْبًا فَإِنَّكَ تَجْمَعُهُ كُلَّهُ وَلَا يَبْقَى مِنْهُ شَيْءٌ لَنَا"

Машқи 2. *Калимаҳои зеринро аз ёд кунед:*

نَزَلَ фуромадан

نَخْلٌ дарахти хурмо

بَلَحٌ хурмои пухтагӣ

يَضُرُّ зарар мекунад

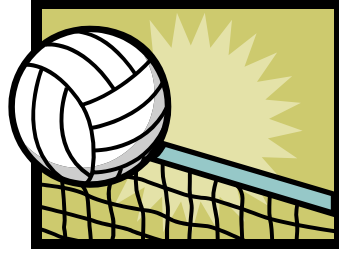
انْتَظِرُوا حَتَّىٰ يَصِيرَ رُطْبًا интизор шавед, то ки
хурмо бипазад

ДАРСҲОИ 67-68 (ТАҚРОР)

МАТНҲОИ ИЛОВАГӢ БАРОИ ХОНИШИ БЕРУНАЗСИНФӢ

نُصُوصٌ لِلْقِرَاءَةِ

مَنْ هِيَ؟
صَدِيقَتِي مُدَوَّرَةٌ
مَنْفُوحَةٌ مُكَوَّرَةٌ
ثِيَابُهَا مِنْ جِلْدٍ
لَا تَشْكِي مِنْ بَرْدٍ
فِي جَوْفِهَا هَوَاءٌ
وَلَيْسَ فِيهِ مَاءٌ
أَضْرِبُهَا فَتَهْرَبُ
لَكِنَّهَا لَا تَغْضَبُ
تُنْسَابُ فِي الْمَيْدَانِ
فِي أَرْجُلِ الْفِتْيَانِ
وَتَنْشِي كَالسَّمَكَةِ
فَتَرْتَمِي فِي الشَّبَكَةِ

عَصَافِيرِي

طِيرِي! طِيرِي! يَا عَصَافِيرِي
فَوْقَ الشَّجَرِ فَوْقَ الثَّمَرِ

طِيرِي طِيرِي
حُطِّي حُطِّي يَا عَصَافِيرِي
فَوْقَ الشَّجَرِ بَيْنَ الثَّمَرِ
حُطِّي حُطِّي

غَنِّي غَنِّي يَا عَصَافِيرِي
بَيْنَ الزَّهْرِ جَنْبَ النَّهْرِ
غَنِّي غَنِّي

هَذَا الْعُشُّ فِيهِ الْقَشُّ
نَامِي فِيهِ يَا عَصَافِيرِي

نَامِي نَامِي

طِيرِي طِيرِي هَيَّا هَيَّا
حُطِّي حُطِّي هَيَّا هَيَّا
غَنِّي غَنِّي هَيَّا هَيَّا
نَامِي نَامِي هَيَّا هَيَّا
هَيَّا هَيَّا

يَا عَصَافِيرِي

لَطِيفَةٌ

قَالَ رَجُلٌ لِصَبِيٍِّّ مِنَ الْعَرَبِ مَنْ أَبُوكَ؟ قَالَ وَوُ وَوُ لِأَنَّ
أَسْمَ أَبِيهِ كَانَ كَلْبًا.

لَطِيفَةٌ

دَقَّ رَجُلٌ عَلَى بَابٍ فَقَالَ صَاحِبُ الْبَيْتِ: - مَنْ هَذَا؟
قَالَ: - أَنَا. فَقَالَ صَاحِبُ الْبَيْتِ: - لَسْتُ أَعْرِفُ فِي
إِخْوَانِنَا أَحَدًا إِسْمُهُ أَنَا.

التُّوتُ

شَجَرَتُهُ عَالِيَةٌ كَبِيرَةٌ، أَغْصَانُهَا كَثِيرَةٌ وَأَوْرَاقُهَا
خَضْرَاءُ جَمِيلَةٌ وَثَمَرُهَا حُلْوٌ لَذِيذُ الطَّعْمِ مُخْتَلِفٌ
أَلْوَانُهُ وَيَكْثُرُ شَجَرُ التُّوتِ فِي الرِّيفِ حَوْلَ الْحُقُولِ

وَعَلَى جَوَانِبِ الطَّرِيقِ الزَّرَاعِيَّةِ وَالْفَلَاحِيِّينَ
شَجَرُ التُّوتِ وَيَعْتَنُونَ كَثِيرًا بِزِرَاعَتِهِ لِأَنَّهُمْ يَنْتَفِعُونَ
بِظِلِّهِ وَيَأْكُلُونَ مِنْ ثَمَرِهِ وَيَعْمَلُونَ مِنْ خَشْبِهِ أَدْوَاتِ
الزَّرَاعَةِ وَبَعْضَ الْأَثَاثِ وَيَتَغَذَّى دُودُ الْقَزِّ بِأَوْرَاقِهِ
لِيُخْرِجَ لَنَا الْحَرِيرَ الَّذِي نَصْنَعُ مِنْهُ أَفْخَرَ الثِّيَابِ

النَّحْلَةُ

إِنَّ النَّحْلَةَ مِنَ الْحَشْرَاتِ النّٰفِعَةِ.
فَهِيَ تُخْرِجُ لَنَا الْعَسَلَ الَّذِي
نَأْكُلُهُ. وَعَسَلُ النَّحْلِ غِذَاءٌ جَيِّدٌ مُفِيدٌ لِلْجِسْمِ. وَالنَّحْلَةُ
صَغِيرَةٌ أَجْسَمُ نَشِيطَةٌ الْحَرَكََةِ ، مُنْظَمَةٌ فِي عَمَلِهَا، مُتَعَاوَنَةٌ
مَعَ زَمِيلَاتِهَا، تَسْكُنُ فِي خَلِيَّةٍ. تَطِيرُ النَّحْلَةُ بَيْنَ الْأَزْهَارِ وَ
تَمْتَصُّ مِنْهَا الْغِذَاءَ. ثُمَّ تُخْرِجُ لَنَا عَسَلًا فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ.

ЛУҒАТИ АРАБӢ-ТОЦИКӢ

ا

أَبٌ	падар
إِبْرَةٌ	сӯзан
أَبْرِيلٌ	апрел
بَيْضَاءُ (3. أَيْضُ)	сафед
يَأْتِي (يَأْتِي) أَتَى	омадан (меояд)
آتٍ	оянда
أَثَاتٌ	лавозимот (<i>асбоб</i>)-и хона
آثَارٌ (آثَارٌ) أَثَرٌ	осор, осори гузашта
إِثْنَانٌ (3. إِثْنَانٌ)	ду
يُجِيبُ (يُجِيبُ) أَجَابَ	ҷавоб додан (ҷавоб медиҳад)
اجْتَمَعَ	чамъ шудан
اجْتَنَى	чамъоварӣ кардан, кандан
اجْتَهَادٌ	кӯшиш
أَجْمَلٌ	зеботар, зеботарин
أَجْبَى	хориҷӣ, бегона
يُحِيطُ (يُحِيطُ) أَحَاطَ	иҳота кардан
أَجْبٌ	ман дӯст медорам
احْتَرَمَ	эҳтиром кардан
أَحَدٌ	касе, ягон кас
يُحَدِّقُ (يُحَدِّقُ) أَحَدَقَ	иҳота кардан
إِحْتِفَالٌ	чашн, ид
حَمْرَاءُ (3. أَحْمَرٌ)	сурх
يُحْسِنُ (يُحْسِنُ) أَحْسَنَ	хуб кардан
أَحْسَنٌ	бехтарин
يُحْصِي (يُحْصِي) أَحْصَى	ҳисоб кардан, шумурдан

أَحْيَانًا	баъзан, гоҳо, ахёнан
(إِخْوَةٌ) أَخٌ	бародар
(إِخْوَانٌ) أَخٌ	дӯст
(أَخَوَاتٌ) أُخْتٌ	хоҳар
(يَأْخُذُ) أَخَذَ	гирифтан
(يُؤَخِّرُ) أَخَّرَ	ба таъхир андохтан
آخِرٌ	охирина
أُخْرَى. 3. آخِرٌ	дигар
(يُخْرِجُ) أَخْرَجَ	баровардан
3. أَخْضَرُ	сабз
(أَدَبٌ) أَدَبٌ	адаб, одоб
(يُدْلِي) أَدْلَى	фурувардан (<i>сатилро</i>)
أَدْوَاتٌ	асбобҳо
إِذَا	агар
إِذْنٌ	пас, дар ин ҳолат
أَذِيَّةٌ	азият, ранҷ
(يُرِيحُ) أَرَّاحٌ	роҳат додан
(يُرِيدُ) أَرَادَ	хостан
(أَرْبَعَةٌ. 3.) أَرْبَعٌ	чор
أَرْتَجَى	орзу кардан, хостан
أَرْبَعُونَ	чил
أَرْزٌ	биринҷ
(أَرْضٌ). أَرْضٌ	замин, фарш
(أَرْنَبٌ) أَرْنَبٌ	харгӯш
أَرِينِي	ба ман нишон дех
(زَرْقَاءُ. 3.) أَرْزَقُ	кабуд
(أَسْبِغُ). أَسْبِغُ	хафта
إِسْتَحَمَ	оббозӣ кардан

اِسْتَخْرَجَ	ба даст даровардан, пайдо кардан
(يَسْتَرِيحُ) اِسْتَرَاَحَ	истироҳат кардан
اِسْتَعْمَلَ	истеъмол кардан
اِسْتَلَمَ	гирифтан, дарёфт кардан
اِسْتَمَرَ	давом кардан
اِسْتَيْقَظَ	бедор шудан (кардан)
اُسُوْدٌ (اَسَدٌ)	шер
اُسْرَةٌ	оила
(يُسْتَقِي) اِسْتَقَى	обёри кардан
(اَسْمَاءٌ) اِسْمٌ	ном
اَسْمَرَةٌ 3 اَسْمَرُ	қаҳваранг
اَسْوَدٌ 3 سَوْدَاءُ	сиёҳ
اَسِيَا الوُسْطَى	Осиёи Миёна
اِشْتَرَى (يَشْتَرِي)	харидан
اِشْتَعَلَ (بِهِ)	машғул будан (ба...)
اِشْتَهَاءٌ 3 اِشْتَهَبُ	хокистарранг, хокистарӣ
(اَصْبَعٌ) اِصْبَعٌ	ангушт
اِصْطَبَارٌ	сабр
اِصْطَفَى	саф кашидан
اِصْفَرٌ 3 اَصْفَرُ	зард
(يُضَيِّفُ) اِضَافٌ	илова (изофа) кардан
(يُطِيعُ) اِطَاعٌ	итоат кардан
اِعَادَةٌ	такрор
اِعْتَبَارٌ	андеша, эътибор, диққат
اِعْتَدَلَ	муътадил шудан
اِعْتَنَى (اِعْتَنَى)	эътибор додан
اِعْتِنَاءٌ	эътибор

أَعْجَبَ	хайрон кардан, ба тааччуб овардан
أَعْظَمُ	бузургтар, бузургтарин
أَعْلَى	баландтар, баландтарин, олитарин
أَعْتَبِي	ғамхорӣ кардан
أَعِيشُ	ман зиндағӣ мекунам
أَغْسُطُسُ	август
أَغْنِيَةَ (أَغَانِي)	суруд, тарона
إِفَادَةٌ	фоида
أَفْخَرُ	аълосифат; накӯтарин
أَفْضَلُ	беҳтарин
أَفْغَانِسْتَانُ	Афғонистон
أَقَامَ (يُقِيمُ)	ташкил кардан
أَقْبَلَ (يُقْبِلُ)	омадан
اِقْتِصَادٌ	иқтисодиёт
أَقْسَمَ (يُقْسِمُ)	қасам хӯрдан
أَكْتُوبُ	октябр
اِكْتَسَبَ	ба даст овардан, ҳосил кардан
اِكْتَسَى	пӯшонда шудан
(يَأْكُلُ) أَكَلَ	хӯрдан
إِلَّا	агар не, вагарна
إِلَّا	то ки на
الآنَ	ҳозир, ҳоло
الْيَوْمَ	албом
الْتَفَتَ	диққат додан, рӯй овардан
الْتَقَطَ	ғундоштан
إِلَى آخِرِهِ. <i>ихтис.</i>	ва ғайра

الَّذِي	...ки
(يُؤَلِّفُ) أَلْفَ	таълиф кардан, навиштан
إِلَى	ба
(أُمَّهَاتُ) أُمَّ	модар
أَمَامَ	дар пеши
أَمَامِي	дар пеши ман
إِمْتَدَّ	тӯл кашидан
إِمْتِلَاءً	пур шудан
(نِسَاءً) إِمْرَأَةً	зан
أَمْسَ	дирӯз, дина
(يُمْسِكُ) أَمْسَكَ	доштан, қапидан
إِمْلَاءً	диктант
أَمِيرٌ	амир
أَنَّ	ки
إِنْ	агар
أَنَا	ман
إِنَاءً	зарф, асбоб
أَنْتَ 3. أَنْتَ	ту
إِنْتِجَ	истехсолот
إِنْتَعَشَ	сиҳат шудан, барқарор шудан
(يَنْتَفِعُ) إِنْتَفَعَ	фоида гирифтан
إِنْتَهَى	тамом шудан, ба охир расидан
إِنْسَانٌ	инсон
(يُنْشِدُ) أَنْشَدَ	суруд хондан
إِنْقَادٌ	халоскунӣ
إِنْتَقَلَ	гузаштан, интиқол ёфтан
إِهْتِمَامٌ	шавқу ҳавас

بَاهِتْمَامٍ	бо шавқу хавас
أَوْ	ё
(بُورِقٌ) أَوْرِقٌ	сабзпӯш шудан
أَوْصَانِي	ба ман тавсия дод
أَوَّلٌ	якум, аввал
أَوَّلًا	аввалан, нахустин
أَيْضًا	инчунин, ҳам
أَيْلُولٌ	сентябр
أَيْنَ	кучо, дар кучо
أَيٌّ	кадом, чӣ хел

ب

بَاءٌ	ҳарфи ب
بَائِعَةٌ	фурушанда (ҷ.з.)
(أَبْوَابٌ) بَابٌ	дар
بَابَا	бобо
بَابَا مِيلَادٍ	бобои барфӣ
بَادِيَةٌ	биёбон
بَارِدٌ	хунук, сард
(بَيْعٌ) بَاعَ	фуруҳтан
بِاقَةٌ	гулдаста
بَاكِرًا	барвақт
(أَبَارٌ) بَثْرٌ	чоҳ,
بَبْغَاءٌ	тӯтӣ
بِحَانِبٍ...	дар баробари..., дар паҳлуи
بَحْثٌ	баҳс
(بَحَارٌ) بَحْرٌ	баҳр
بُخَارٌ	бухор

بَدَأُ (يَبْدَأُ)	сар (шурӯъ) кардан
بَدَايَةٌ	ибтидо, аввал
بَدْرٌ	моҳи пурра
بَدْلَةٌ	костюм
بَدِيعٌ	боҳашамат
بَدَلٌ (يُبَدِّلُ)	дарег надоштан
بَرٌّ	хушкӣ
بُرْتُقَالٌ	афлесун, пуртуқол
بَرْدٌ	хуноқӣ
بَرَدَى	Барада (номи дарё)
بَرِيَّةٌ	беайбӣ
بُرْغُلٌ	ғалладонаи пӯстчудокарда, ярма
بُرْفُوقٌ	олу
بُيُوتَانٌ	боғ
بُيُوتَانِي	боғбон
بَشْرِيَّةٌ	башарият, одамизод
بَصْرٌ	ҳисси биной, чашм
بَصَلٌ	пиёз
بَضَائِعٌ (بِضَاعَةٌ)	мол
بَطٌّ	мурғобӣ
بَطْلٌ	қаҳрамон
بَطِيخٌ	тарбуз
بَعْدٌ	баъд аз
بَعِيدٌ	дур
بَعْضٌ	баъзе
بَقَرَاتٌ (بَقَرَةٌ)	гов
بَقِيَّةٌ (بَقِيَّةٌ)	мондан

بلا	бе
بُلْبُلٌ	булбул
بَلَحٌ	хурмои тоза
بَلَدٌ (بُلْدَانٌ، بِلَادٌ)	кишвар
بَلْدَةٌ	шаҳрча, макон
بِلْوَرَةٌ	куртача
بَلُونَاتٌ مِّنْفُوخَةٌ	пуфакҳо
بَنَاتٌ (بَنَاتٌ)	духтар
بَنْجَرٌ	лаблабу
بَنْدُورَةٌ	помидор
بَنْطَلُونٌ	шалвор, шим
بَنْفَسَجٌ	бунафша
بِنَايَةٌ	бино, иморат
بَنِي	қаҳваранг
بِيَّاعٌ	фурӯшанда (мард)
بَيْتٌ (بَيْوتٌ)	хона
بَيْضٌ (بَيْوضٌ)	тухм
بَيْعٌ	фурӯш, фурӯхтан
بَيْنٌ	байн, байни...

ت

تَاجِرٌ	тоҷир, савдогар
تَاجِيكِي	тоҷикӣ
تَأَخَّرٌ (يَتَأَخَّرُ)	дер мондан
تَأَكَّدٌ	яқин кардан, боварӣ ҳосил кардан
تَارِيخٌ	таърих
تَالٌ	оянда, зерин,
تَاسِعٌ	нуҳум

تَبَادَلُ	мубодила кардан
تَعَشَّى	хӯроки шом хӯрдан
تَعَلَّمَ	таълим гирифтган
تِجَارَةٌ	тичорат, савдогарӣ
تَحَلَّبُ	чалб шудан
تَجَوَّلُ	сайру гашт кардан, саёҳат кардан
تَحْتُ	дар таги..., дар зери..., тахти
تَحَدَّثُ	нақл кун
تَحِيَّةٌ	саломдихӣ, дуруд
تَخَلَّفَ	ҳозир нашудан, мондан, ақиб мондан
تَدْرِسُ	таълим
تَدَلَّى	овезон шудан, фуромадан
تُرَابٌ	хок
تُرَانِي	ту маро мебинӣ
تَرْبِيَةُ الْأَسْمَاكِ	моҳипарварӣ
تَرْبِيَةُ الْمَوَاشِي	чорводорӣ
تَرْتِمِي	партофта мешавад, меафтад
تُرْجِمَ	тарҷума кардан
تَرْتِيبٌ	тартиб
تَرَكُ	мондан, тарк кардан
تَسْرٌ	хурсанд кардан
تَسْعَةٌ	нуҳ
تَسْعُونَ	навад
تَضَعُ	мегузорад
تَطْوُرُ	инкишоф, таракқӣ
تَتَعَلَّمُ	ёд гирифтган, омӯхтан, таълим гирифтган

يَعْدَى (يَعْدَى)	хӯрок (ғизо) хӯрдан
نُفَّاحٌ	себ, дараhti себ
نُفَّاحَةٌ	як дона себ
يَنْفَرَجُ (يَنْفَرَجُ)	тамошо кардан
تَفْضُلٌ	марҳамат
تَقْدِيمِيَّةٌ	тараққипарварӣ, тараққихоҳӣ
تَقْرِيْبًا	тақрибан, қариб
تَقَعٌ (وَقَعٌ)	чойгир аст
يَتَكَلَّمُ (يَتَكَلَّمُ)	гап задан
تِلْكَ	он (з.)
تَلْمِيْذٌ، تَلْمِيْذَةٌ (تَلْمِيْذٌ)	хонанда, талаба
تَلْمِيْذَاتٌ (تَلْمِيْذَاتٌ)	хонанда, толиба
تَمَّ	тамом шудан
تَمَتُّصٌ (إِمْتَصَّ)	мечаббад
يَتَمَتَّعُ (يَتَمَتَّعُ)	лаззат бурдан
تَمْرٌ	хурмо
تَمْرِيْنٌ	машқ
تِمْسَاحٌ	тимсоҳ
يَتَنَاوَلُ (يَتَنَاوَلُ)	хӯрдан, тановул кардан
تَنْثِيْ (اِنْتَنِيْ)	кач мешавад, акиб мегардад
يَتَنَزَّهُ (يَتَنَزَّهُ)	сайр мекунад, гардиш мекунад
تَنْسَابٌ (اِنْسَابٌ)	мерезад
تَهْنِئَةٌ	табрик
تُوْتٌ	тут, дараhti тут
تَوْجَدٌ	мавҷуд аст
تِيْنٌ	анчир

ث

ثَالِثٌ	сеюм
ثَامِنٌ	ҳаштум
ثَانٍ	дуюм
ثَانِيًا	сонӣ, дуом
ثَانِيَةً	бори дуом, такроран
ثُرُوءٌ (ثُرُوءَاتٌ)	бойигарӣ, сарват
ثَعْلَبٌ (ثَعْلَابٌ)	рӯбоҳ
ثَقَافَةٌ	маданият
ثَلَاثَةٌ ۴.3. ثَلَاثٌ	се
ثَلَاثُونَ	сӣ
ثُلُثٌ	сеяк
ثُلُوجٌ (ثُلُوجٌ)	барф
ثُمَّ	баъд аз он, сонӣ
ثَمَانٍ	ҳашт
ثَمَانُونَ	ҳаштод
ثَمَرٌ (أَثْمَارٌ)	мева, самар
ثَمَنٌ	нарх
ثِيَابٌ (ثِيَابٌ)	либос
نُورٌ	барзагов
نُومٌ	сир, сирпиёз

ج

جَاءٌ (يَجِيئُ)	омадан
جَافٌ	хушк
جَانِبٌ	канор, лаб
جَاكِيتَةٌ	пичак

(جامعات) جامِعَة*	донишгоҳ
(جاء. نزل) جِئْنَا*	омаданд онҳо (з.)
(جبال) جِبَالٌ*	кӯҳ
جَبَلِيٌّ*	кӯҳӣ, кӯҳистонӣ
جَبْنٌ*	панир
(أحجار) جُحْرٌ*	лона, сӯроҳ, хона
جَدٌّ*	чидду чаҳд (кӯшиш)кардан
جَدٌّ*	бобо
جَدَّةٌ*	модаркалон
جَدًّا*	бисёр
(جدران) جِدَارٌ*	девор,
جَدِيدٌ*	нав
جَرٌّ*	кашола кардан
جَرَّةٌ*	кӯза
جَرَّارَةٌ*	трактор
(أجراس) جَرَسٌ*	занг
(جرائد) جَرِيدَةٌ*	рӯзнома
(يَجري) جَرَى*	давидан
جَرِيشٌ*	ғалладонаи пӯшташ
جَزْرٌ*	чудокарда, ярма
جَزِيرَةٌ الْعَرَبِ*	сабзӣ
جِسْمٌ*	нимчазираи Арабистон
(يجعل) جَعَلَ*	тан, ҷисм
جُغْرَافِيَا*	кардан, сохтан
جُلْدٌ*	чуғрофия
(يجلس) جَلَسَ*	чарм, пӯст
جَلِيسٌ*	нишастан
	ҳамсуҳбат, ҳамнишин

جَمَالٌ	зебой
يَجْمَعُ (جَمَعٌ)	чамъоварӣ кардан
جَمَلٌ (جَمَالٌ)	шутур
جُمْلَةٌ	чумла
جُمْهُورِيَّةٌ	чумхурӣ
جَمِيعٌ	ҳама
جَمِيلٌ	зебо, хушрӯ
جَنَاحٌ	қанот
جَنَانٌ	дил
جَنَّةٌ	боғ
الْجَنَّةُ	чаннат, биҳишт
جَنْبٌ	дар паҳлуи...
جَنُوبٌ	чануб
جُنُوبًا	аз тарафи чануб
جَهَةٌ	тараф
جُهُودٌ	кӯшиш
جَهْلٌ	нодонӣ
(أَجْوَاءٌ) جَوٌّ	ҳаво
جَوَابٌ	ҷавоб
جَوْدَارٌ	ҷавдор
جُوعٌ	гуруснагӣ
(أَجْوَابٌ) جَوْفٌ	дарун
جَيِّدٌ	хуб, нағз
جَيْشٌ	артиш

ح

حَائِزٌ عَلَى الْجَائِزَةِ لِلدَّوْلَةِ

дорандаи мукофоти
давлатӣ

حَيْطَانٌ (حَائِطٌ)	девор
حَاجَةٌ (حَاجَاتٌ)	кор, хочат, зарурат
حَارٌّ	гарм, гармчӯшон
حَاصِلٌ	ҳосил, маҳсул
يُحَافِظُ عَلَيَّ (حَافِظٌ عَلَيَّ)	ҳимоя кардан
حُبٌّ	муҳаббат, ишқ
حَبٌّ	дона
حَتَّى	хатто
حُجْرَةٌ	хона
يَحُدُّ (حُدٌّ)	ҳамхудуд будан
يُحَدِّثُ (حَدَّثٌ)	нақл кардан
حَلِيدٌ	оҳан
حَدِيْقَةٌ	боғ
حِذَاءٌ	пойафзол
حَرَارَةٌ	гармӣ
يَحْرُثُ (حَرَثٌ)	шудгор кардан
يَحْرُسُ (حَرَسٌ)	посбонӣ кардан
حَرَكَاتٌ (حَرَكَةٌ)	ҳаракат
حَرِيرٌ	шоҳӣ, абрешим
حَرْفٌ	харф
حَرِيَّةٌ	озодӣ
حَرِيْقٌ	сӯхтор
حِسَابٌ	ҳисоб, математика
يَحْسُنُ (حَسَنٌ)	хуб будан
حَسَنٌ	хуб, нағз
حَشْرَاتٌ	ҳашарот
يَحْصُدُ (حَصْدٌ)	даравидан

(يُحْصَلُ) حَصَلَ عَلَى

(يَحْضُرُ) حَضَرَ

(يَحْضُرُ) حَضَرَ

حَطَّ

حَظِيرَةٌ

(يَحْفَظُ) حَفِظَ

حَفْلَةٌ

حَفْلَةٌ رَأْسِ السَّنَةِ

حَفْلَةٌ مُوسِيقِيَّةٌ

(حُقُولٌ) حَقْلٌ

حِكَايَةٌ

(يَحْلِبُ) حَلَبَ

حُلُوٌّ

حَلْوَى

(حَمِيرٌ) حَمَارٌ

حَمَامٌ

حَمَلٌ

حَنَانٌ

حَوَاسٌ

حَوْضٌ

حَوْلٌ

حَيْثَمَا

حِيلَةٌ

(حَيَّوَانَاتٌ) حَيَّوَانٌ

ба даст овардан

ҳозир будан, ҳузур доштан

овардан, ҳозир кардан

гузоштан, поён фуromaдан

девор; оғил

аз ёд кардан

ҷашн

ҷашни Соли нав

консерт

саҳро, дашт, киштзор

ҳикоя

дӯшидан (шир)

ширин

ҳалво

хар

кабӯтар

барра

меҳрубонӣ, дилсӯзӣ

ҳиссиёт, эҳсос

ҳавз, обанбор

дар гирди...

дар ҳар ҷое бошад

ҳила

ҳайвон

خ

харфи «хе»

холӣ

خَاءٌ

خَالٌ

خاص	махсус, хос
خامس	панчум
خبر	хабар
خبز	нон
خبز جاف	нони хушк
(يَخَجَلُ) خَجَل	хиҷолат кашидан
(أَخَذَ. نِيغ.) خَذ	гир
(خَرَاطُ) خَرِيطَة	харита
خَرِيف	тирамоҳ
خِرَانَة	чевон
خَشَبَة	чӯб, кундачӯб
خَشَبِي	чӯбин
خُضَار	кабудӣ, сабзавот
خُضْرَة	кабудӣ, сабзавот
(خَضْرَاءُ. 3.) أَخْضَر	сабз
خَط	хат
خَطَر	хатар
خُف	пойафзол, мӯза
خَفِيف	сабук
خِلَال	дар давоми, дар муддати
خَلَص	халос кардан
(أَخْلَاقُ) خُلُق	ахлоқ
(خَلَايَا) خَلِيَّة	куттии занбӯри асал
خَلِيَج	халич
الْخَلِيَجُ الْعَرَبِي	халичи Араб
خَمْسَة. 5. 3. خَمْس	панҷ
خَمْسُون	панҷоҳ
خَوْخ	шафтолу

خيار*
خير*

бодиринг
беҳтарин

د

دائماً

доимо, ҳамеша

يَدُورُ (دَارُ)

давр задан

دَارٌ

хона

دَارُ الثَّقَافَةِ

хонаи маданият

دَارُ السِّيْمَا

кинотеатр

دَارِسٌ

хонанда, дарсхон, талаба

دُبٌّ

хирс

دَجَاحَةٌ

мурғ; мокиён

يُدَخِّنُ (دَخَنَ)

тамоку кашидан

يَدْخُلُ (دَخَلَ)

даромадан

دُرٌّ

гавҳар

دَرَبٌ

роҳ

دَرَجَةٌ

баҳо

دِرَاسِيٌّ

таҳсилӣ

دُرَّاعَةٌ

нимтана

يَدْرُسُ (دَرَسَ)

омӯхтан, дарс хондан

دُرُوسٌ (دَرَسَ)

дарс

دِرَاسِيٌّ

таълимӣ

سَنَةٌ دِرَاسِيَّةٌ

соли таҳсил

دِسْمِيرٌ

декабр

دَفْتَرٌ

дафтар

دَفْتَرُ الْوَأَجِبَاتِ وَالْعَلَامَاتِ

рӯзнома(-и мактабӣ)

يَدُقُّ (دَقَّ)

тақ-тақ кардан, задан
(занг)

دُكَّانٌ	дукон
(يَدُلُّ) دَلٌّ	нишон додан
دِهْلِيْزٌ	дахлез, роҳрав
دَوَاءٌ	даво
دُوْدُ الْقَنْزِ	кирмак
دُونٌ	бе..., бидуни...
دِيكٌ	хурӯс
دِيوَانٌ	девон

ذ

ذَنْبٌ	гург
(يَذُوْقُ) ذَاقَ	чашидан
ذُبَابٌ	магас
ذُرَّةٌ	чуворимакка
ذِكْرِيٌّ	хотир, ёд
ذِكِّيَّةٌ	закӣ, муаттар, хушбӯ.
ذَلِكَ	он
ذَنْبٌ	дум
(يَذْهَبُ) ذَهَبَ	рафтан
ذَهَبٌ	тилло
ذَوْقٌ	ҳисси зоиқа, таъм
ذَيْلٌ	дум

ر

رَأْسٌ	сар
(رَأَى) رَأَى	дидан
رَائِحٌ وَغَادٍ	рахгузар
رَائِحَةٌ	бӯй

رابعٌ	чорум
(يُرَاجِعُ) رَاجِعٌ	аз нав баргаштан (ба чизе), маслиҳат пурсидан, такрор кардан
رَاحَةٌ	роҳат
رَادِيُو	радио
رَاعٍ	чӯпон
رَاكِبٌ	савора
رَاكِدٌ	кӯлмак, оби истода
رَبْعٌ	чоряк
رَبِيعٌ	баҳор
(رَبِيعِي) رَبِيعِي	тарбия (парвариш кардан)
(يُرْجَعُ) رَجَعٌ	баргаштан
رَجَالِي	мардона
(أَرْجُلٌ) رِجْلٌ	по, пой
رُجُوعٌ	баргаштан
رَحْبٌ	васеъ
(رِحَالَةٌ) رِحْلَةٌ	саёҳат
(يُرَدُّ) رَدٌّ	ҷавоб гардондан
رَزٌّ	биринч
(يُرَسَّمُ) رَسْمٌ	расм кашидан
رَسَامٌ	рассом
رَشَاقَةٌ	зебой, назокат
رُطْبٌ	хурмои тар
(يُرَعَى) رَعَى	чаронидан
رَغِيْفٌ	нон
رَفٌّ	раф
(يُرَفَعُ) رَفَعٌ	бардоштан
رَفِيقٌ	рафик

رَقَبَةٌ

(يَرْقُبُ) رَقِصَ

رَقِصَ

(يَرْكَبُ) رَكِبَ

(يَرْكُضُ) رَكَضَ

رُمَادِيٌّ

رُمانٌ

رَمَزٌ

رِوَايَةٌ

رُوسِيٌّ

(رِيَاضٌ) رَوْضَةٌ

رَوْضَةُ الْأَطْفَالِ

(يَرُوي) رَوَى

رِيَاضَةٌ

رِيَاضِيٌّ

رِيشٌ

(أَرِيْفٌ) رِيفٌ

гардан

ракс кардан

рақс

савор шудан

давидан, тохтан

хокистарранг

анор

рамз

ҳикоя, нақл, ривоят

русӣ

боғ

боғчаи бачагон

обёрӣ кардан

варзиш, тарбияи бадан

варзишгар

пар

деҳа, қишлоқ

ز

(يَزورُ) زَارٌ

زَائِرٌ

زَيْدٌ

زَيْبٌ

زُجَّاجٌ

زِرٌّ

زُرْتُ

(يَزْرَعُ) زَرَاعٌ

زِرَاعَةٌ

зиёрат кардан; омада

рафтан

зиёраткунанда

равғани маска

мавиз

шиша, оина

тугма

ман зиёрат кардам

коридан, коштан

зироат, кишт

زِرَاعَةُ الْقُطْنِ	пахтакорӣ
زَكِيٌّ	тоза
زَمِيلٌ	ҳамкор
زَمَانٌ	замон
زَمَنٌ	замон
زَهْرٌ (زُهُورٌ، أَزْهَارٌ). زَهْرٌ	гул
زِيَادَةٌ	зиёдӣ
زِيَارَةٌ	омадурафт
زَيْتٌ	равған
زَيْنٌ (يَزِينُ) زَيْنٌ	оро (зинат) додан

س

يَسْأَلُ (يَسْأَلُ) سَأَلَ	пурсидан, савол додан
سُؤَالٌ	савол
سَائِقُ الْجَرَّارَةِ	тракторчӣ, тракторрон
سَاعٍ	ҳафтум
سَاحَةٌ	майдон
سَاحِلٌ	соҳил, лаб, канор
سَادِسٌ	шашум
سَارٌ (يَسِيرُ) سَارٌ	роҳ гаштан, рафтан
سَاعَةٌ	соат
يُسَاعِدُ (يُسَاعِدُ) سَاعَدَ	ёри додан
يُسَافِرُ (يُسَافِرُ) سَافَرَ	сафар кардан
سَاكِنٌ (سُكَّانٌ) سَاكِنٌ	сокин
سَبَبٌ	сабаб
سِيَّاحَةٌ	шиноварӣ, оббозӣ

سَيْتَمِيرٌ	сентябр
(يَسِيحُ) سِيحٌ	шино кардан
سَبْعَةٌ 4.3 سَبْعٌ	хафт
سَعُونَ	хафтод
سَبْرَةٌ	лавҳа
سَيْتٌ	шаш
سَيْتُونَ	шаст
سَيْتَارَةٌ	парда
سَيِّجَاتٌ	дафтари ёддоштҳо
سِيحَابٌ	абр
(يَسْرُ) سَرٌّ	хурсанд шудан
سُرْعَةٌ	суръат
سَرِيرٌ	кат, тахт
(سُطُورٌ) سَطْرٌ	сатр
سَعِيدٌ	хушбахт
سَقَرَجَلٌ	биҳӣ
سُفُوحُ الْجَبَلِ	доманаи кӯҳ
سَفِينَةٌ	киштӣ
سَقْفٌ	сақф, шифт
سَيْكَةٌ	роҳ
سُكَّرٌ	шакар, қанд
(يَسْكُنُ) سَكَنٌ	зиндагӣ кардан, сокин шудан
سَيِّكِيْنٌ	корд
سَلَّمَ عَلَى	салом додан
سَلَامٌ	сулҳ, осоиштагӣ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ	ассалому алайкум
سَلِمٌ	сулҳ

سَلِيمٌ	солим , сиҳат
سَمَاءٌ	осмон
سَمَادٌ	пору
يَسْمَعُ (يَسْمَعُ)	шунидан, гӯш кардан
أَسْمَاكُ (أَسْمَاكُ)	моҳӣ
سَجِيرٌ	ҳамсуҳбат
يُسَمِّي (يُسَمِّي)	ном гузоштан
أَسْنَانٌ (أَسْنَانٌ)	дандон
سَنَوَاتٌ (سَنَوَاتٌ)	сол
سُهُولٌ (سُهُولٌ)	ҳамворӣ
سَهْلٌ	осон
سُهُولَةٌ	осонӣ
سَهْلُ الْهَضْمِ	осонҳазм
سُوقٌ	бозор
سَيَّارَةٌ (سَيَّارَاتٌ)	мошин
سِينَمَا	кино, синамо

ش

يَشَاءُ (يَشَاءُ)	хостан
شَابٌ	ҷавон
شَوَارِعُ (شَوَارِعُ)	кӯча
يُشَاهِدُ (يُشَاهِدُ)	тамошо кардан
شَاهِقٌ	баланд
شَايٌ	чой
شَبَابٌ	ҷавонон
شَبَاكٌ	тиреза
يَشِيعُ (يَشِيعُ)	сер шудан
شَبَكَةٌ	тӯр, шабака

شِئَاءٌ	ЗИМИСТОН
شَيْئِي	ЗИМИСТОНӢ
(أَشْجَارٌ) شَجَرَةٌ	ДАРАХТ
شَرٌّ	БАДӢ
(يَشْرَبُ) شَرِبَ	НӢШИДАН
(يَشْرَحُ) شَرَحَ	ШАРҲ ДОДАН, ФАҲМОНДАН
شَرْقًا	АЗ ТАРАФИ ШАРҚ
شَرِيظَةٌ	ТАСМА; НАВОР
شَعْبِي	ХАЛҚӢ
(أَشْعَارٌ) شَعْرٌ	ШЕЪР
شِعَارٌ	ШИОР
شَعِيرٌ	ЧАВ
شُغْلٌ	ШУҒЛ
شِفَاءٌ	ШИФО
(يَشُقُّ) شَقَّ	ШИКОҒ КАРДАН
(يَشْكُرُ) شَكَرَ	ТАШАККУР ГУФТАН
شُكْرًا	ТАШАККУР
لَا شُكْرَ عَلَى الْوَاجِبِ	НАМЕАРЗАД
شَكْلٌ	ШАКЛ
(يَشْكُو) شَكَا	ШИКОЯТ КАРДАН
شَمٌّ	БӢ КАШИДАН
شِمَالًا	АЗ ТАРАФИ ШИМОЛ
شَمَامٌ	ХАРБУЗА
شَمْسٌ	ОҒТОБ
شَمْنَدَرٌ	ЛАБЛАБУ
(أَشْهَرُ) شَهْرٌ	МОҲ
شَوْكَةٌ	ХОР; ЧАНГОЛ
شَيْءٌ	ЧИЗ

ص

(أَصْحَابٌ) صَاحِبٌ

(يَصِيرُ) صَارَ

صَانِعٌ

صَبَاحٌ

صَبَاحًا

(يَصِيرُ) صَبَّرَ

(صَبِيَانٌ) صَبِيٌّ

(يَصِحُّ) صَحَّ

صَحِيحٌ

صُدَاعٌ

(صُدُورٌ) صَدَّرَ

صَدَاقَةٌ

صَدِيقٌ

صَدِيقَةٌ

صَعْبٌ

صَغِيرٌ

صَفٌّ

صَفْحَةٌ

(يَصْنَعُ) صَنَّ

صِنَاعَةٌ

صَوْتٌ

(يَصُورُ) صَوَّرَ

(صُورٌ) صُورَةٌ

صُوصٌ

صُوفٌ

соҳиб

сар шудан, кардан

коргар

пагоҳӣ, субҳ

пагоҳӣ

сабр кардан

писар

росту дуруст будан

дуруст, сахех

дарди сар

сари дил, қафаси сина

дӯсти

дӯст

дугона

душвор, мушкил

хурд, майда

синф

саҳифа

истеҳсол кардан, сохтан

саноат

овоз

расм кашидан, тасвир

кардан

сурат, расм

чӯча

пашм

صَوَانٌ

صِيَّاحٌ

صَيْفٌ

صَيْفِيٌّ

чевон

чеғзанӣ, фарёд

тобистон

тобистонӣ

ض

ضَاحِكٌ

(ضَوَّاحٌ) ضَاحِيَةٌ

ضِحْكٌ

ضَخْمٌ

(يَضُرُّ) ضَرٌّ

(يَضْرِبُ) ضَرْبٌ

(ضَفَّادٌ) ضَفْدَعَةٌ

(يَضُمُّ) ضَمٌّ

(أَضْوَاءٌ) ضَوْءٌ

أَضْوَاءُ الْمُرُورِ

ضَيْقٌ

хандида истода, хандон

атроф, гирду атроф

ханда

калон, бузург

зарар расонидан

задан

қурбоққа

зам кардан, изофа кардан

чароғ, рӯшноӣ, нур

чароғи раҳнамо

танг

ط

(يَطِيرُ) طَارٌ

طَائِرٌ

طَائِرَةٌ

طَارِحٌ

طَائِفَةٌ

طَاوِلَةٌ

طَاوُسٌ

(طَبَّاشِيرٌ) طَبَّاشِيرَةٌ

طَبَقٌ

طَبَقَةٌ

паридан

паранда

ҳавопаймо, тайёра

тоза, нав

тоқӣ

миз

товус

бӯр

табақ

ошёна, табақа

طَبْلٌ	табл, нақора
(أَطْبَاءُ) طَبِيبٌ	табиб, духтур
طَبِيعَةٌ	табиат
(طُرُقٌ). طَرِيقٌ	роҳ
طَعَامٌ	хӯрок, таом
طَعَامُ الْفُطُورِ	ноништа
طَعَامُ الْغَدَاءِ	хӯроки нисфирӯзӣ
طَعَامُ الْعِشَاءِ	хӯроки шом
طَعْمٌ	таъм
(أَطْفَالٌ) طِفْلٌ	кӯдак, бача
طُفُولَةٌ	бачагӣ, кӯдакӣ
طَقْسٌ	ҳаво, обу ҳаво
(طَلَائِعُ) طَلِيعِيٌّ	пешрав, пешгард, пешоҳанг
(يَطُولُ) طَالَ	дароз шудан
طَوِيلٌ	дароз
(يَطِيبُ) طَابَ	хуб будан
(يَطِيرُ) طَارَ	парвоз кардан, паридан
(طُيُورٌ) طَيْرٌ	паранда

ظ

ظَبِيٌّ	оҳу
ظَرِيفٌ	зариф, нозук, нафис, пок
ظِلٌّ	соя
(يَظْهَرُ) ظَهَرَ	зоҳир шудан
ظَهْرٌ	пешин, нисфирӯзӣ
بَعْدَ الظُّهْرِ	баъди пешин
قَبْلَ الظُّهْرِ	пеш аз пешин

ع

عائلة*	оила
يَعِيشُ (عاش)	зиндагӣ кардан
عاشِر*	дахум
عاصِمَة*	пойтахт
عالم*	олим
(عالية. 3) عال	баланд
(أعوام) عام	сол
كُلَّ عامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ!	Соли наватон муборак!
عامِل*	коргар
عامِلَة*	коргарзан
عَدَّة*	якчанд
عَدَد*	адад, шумор
عداوة*	душманӣ, адоват
عَذَب*	ширин
(عَرَبَات) عَرَبِيَّة*	ароба (мошина)
عَرَبِيٌّ*	арабӣ
عَرِيض*	васеъ
عَرَبِيَّةُ المَواشِي	фермаи чорводорӣ
عَرَفَ عَلَى	навохтан
عَرَفَ عَلَى الكَمَمان	ғижак навохтан
عَرِيض*	азиз, меҳрубон
عَسَل*	асал
(عُشاش) عَش*	лона
عَشْرَة. 3. b/عَشْر*	дах
عِشْرُونَ	бист
عَصْرِيٌّ*	ҳозиразамон

(عَصَافِيرُ) عُصْفُورٌ*	гунчишк
عَطَشٌ*	ташнагӣ
عَطْشَانٌ*	ташна
عَطْلَةٌ صَيْفِيَّةٌ*	таътили тобистона
عَظِيمٌ*	бузург, азим
عَقْلٌ*	ақл, хирад
عِلَاجٌ*	муолиҷа, табобат
عِلَامَةٌ*	баҳо, аломат
عِلْمٌ*	илм
عِلْمُ النَّبَاتِ*	илми наботот, ботаника
عِلْمِيٌّ*	илмӣ
عِلْمٌ*	парчам, байрак
عَلَى*	дар болои...
عَلِيلٌ*	форам, салқин
عَمٌّ*	амак
عُمُرٌ*	умр
(يَعْمَلُ) عَمَلٌ*	кор кардан, сохтан
عَمَلٌ*	кор, амал
عَلَى الْعُمُومِ*	умуман
عَمِيْقٌ*	чуқур, амиқ, жарф
عَنْ*	дар бораи...
عِنَبٌ*	ангур
عُنُقٌ*	гардан
عِنْدَ*	дар, дар назди...
(يَعْنِي) عَنَى*	дар назар доштан
عَوَآمٌ*	шиновар, оббоз
(أَعْيَادٌ) عَيْدٌ*	ид
(عُيُونٌ) عَيْنٌ*	чашм

غ

غَائِبٌ	ғоиб
غَائِبَةٌ	беша
غَالِبًا، فِي الْغَالِبِ	бисёртар, ғолибан
غَدَا	фардо, пагоҳ
غَدِيرٌ	чўйча, нахрча
غِذَاءٌ	ғизо, хўрок
غَرَبًا	аз тарафи ғарб
غَرَسَ (يَغْرِسُ)	шинондан (дарахт ё гулро)
غُرْفَةٌ (غُرْفٌ)	хона, хучра
يَغْسِلُ (غَسَلَ)	шустан
غُشِيَّ عَلَيْهِ	вай беҳуш шуд
أَغْصَانٌ (غُصْنٌ)	шохи дарахт
يَغْضَبُ (غَضِبَ)	қаҳр қардан, дар ғазаб шудан
غِطَاءٌ	болопӯш, сарпӯш
يَغْلِبُ (غَلَبَ)	ғалаба қардан
أَغْنَامٌ (غَنَمٌ)	гўсфанд
يُعْنِي (عَنَى)	суруд хондан
عَنِيَّ (عَنَى)	ғанӣ, бой
عِنَاءٌ	суруд
يُعِيرُ (عِيرَ)	дигаргун қардан, тағйир додан
عَيْرُهَا	ғайраҳо

ف

فَ ва (пайвандак)

فَارٌّ	муш
فَائِدَةٌ	фоида
فَارِسٌ	савора
فَوَاكِهَةٌ (فَوَاكِهَةٌ)	мева
فِبرَايِرُ	феврал
يَفْتَحُ (يَفْتَحُ) فَتْحَ	кушодан
فَتِيَانٌ (فَتِيَانٌ) فَتَى	чавонмард
فَتَاةٌ	духтар
فِجْلٌ	турб, шалғамча
فَخَّارٌ	бисёр фахркунанда
يَفْرُ (يَفْرُ) فَرَّ	гурехтан
فَرْجِيْنِي	ба ман нишон дех
فَرْخٌ	чӯча
فَسَاتِيْنٌ (فَسَاتِيْنٌ) فُسْتَانٌ	курта
يَفْسِدُ (يَفْسِدُ) فَسَدٌ	вайрон кардан
فَضْلٌ	синф, синфхона
فُصُولٌ (فُصُولٌ) فَضْلٌ	фасли сол
فَضَاءٌ	фазо
فَضْلٌ	фазл, хирад
مِنْ فَضْلِكَ	марҳамат карда..., лутфан
فُطُوْرٌ	ношто, хӯроки субҳона
فَقَطٌ	фақат, танҳо
فُلٌ	ёсумани арабӣ
فَلَاحٌ (فَلَاحٌ) فَلَاحٌ	деҳқон
فِنَاجِنٌ (فِنَاجِنٌ) فِنَاجِنٌ	пиёла
يَفْهَمُ (يَفْهَمُ) فَهْمٌ	фаҳмидан
فَوْزٌ	зафар, барор

فَوْقَ

فِي

فَيْلٌ

дар болои...

дар (пешоянд)

фил

ق

قَابَلٌ

قَارَةَ آسِيَا

قَاطِنَةُ الْقَطَنِ

قَاعَةٌ

قَالَ (يَقُولُ)

قُلْ (نِيح. قَالَ)

قَامَ (يَقُومُ)

قَامَ بِرِحْلَةٍ

قَبْلَ

قَدَّ

قَدَرَ (يَقْدِرُ)

عَلِيُّ الْقَدْرِ

قَدِيمٌ

يَقْرَأُ (يَقْرَأُ)

قُرْبٌ

قَرِيبٌ

أَفْرَادٌ قُرْدٌ

قَرْيَةٌ

قَشٌّ

قِصَصٌ (قِصَّةٌ)

يَقْصُرُ (يَقْصُرُ)

قَصِيرٌ

пешвоз гирифтан, рӯбарӯ
шудан

қитъаи Осиё

мошини пахтачинӣ

толор

гуфтан

бигӯй

хестан

ба саёҳат баромадан

пеш аз

аллақай

тавонистан, қудрат
доштан

баландқадр

куҳна, қадим

хондан

дар назди

наздик

маймун, бўзина

деҳа, қишлоқ, қария

қоҳ, паҳол

ҳикоя, нақл

қӯтоҳ шудан

қӯтоҳ

قُضِبَانُ (قَضَيْبٌ)	хатт (-и роҳи оҳан)
قَضَى (يَقْضِي)	гузарондан
قَطَارٌ	қатора (поезд)
قَطْرٌ	мамлакат
قَطْفٌ (يَقْطِفُ)	кандан (-и гул, мева ва ғ)
قَطْنٌ	пахта
قَفْرٌ (يَقْفِرُ)	чаҳидан
قَفْصٌ	қафас
قَفْلٌ (يَقْفُلُ)	кулф кардан
قُفْلٌ (أَقْفَالٌ)	кулф
قَلٌّ	кам будан
قَلِيلٌ	кам
قَلَّةٌ	камӣ
قَلَمٌ (يُقَلِّمُ)	бурида кӯтоҳ кардан
قَلَامٌ (أَقْلَامٌ)	қалам
قَمٌّ (نِج. قَامٌ)	бихез (аз ҷой)
قَمَحٌ	гандум
قَامُوسٌ	луғат
قَمِيصَانٌ (قَمِيصٌ)	курта
قَهْوَةٌ	қаҳва
قُوْتٌ	хӯрок
قَوَالٌ (أَقْوَالٌ)	сухан, калима, гап
قَوَى (يُقَوِّي)	боқувват кардан
قَوِيٌّ	боқувват
قَيْلٌ	гуфта шуд
قِيَمَةٌ	қимат, арзиш, нарх

ك

ك

мисли, монанди

كَالْعَادَةِ	одатан, чун одат
كَأَوَّلِ	какао
كَبِيرٌ	калон
كَامِلٌ	комил
كَتَبَ (يَكْتُبُ)	навиштан
كِتَابَةٌ	навиштан(и)
كُتُبٌ (كُتِبَ) كِتَابٌ	китоб
كَاتِبٌ	нависанда
كَثْرَةٌ	бисёри
كَثِيرٌ	бисёр
كَذَلِكَ	инчунин
كُرَّةٌ	тӯб
كُرَّةُ السَّلَّةِ	баскетбол
الْكُرَّةُ الطَّائِرَةُ	волейбол
كُرَّةُ الْقَدَمِ	футбол
كُرَّرَ (يُكْرَرُ) كَرَّرَ	такрор кардан
كُرَّرَ	олуболу
كُرْسِيٌّ (كُرْسِيُّ)	курсӣ
كُرْمٌ (كُرْمٌ)	токи ангур
كُرْنَبٌ	карам
كَسَا (يَكْسُو) كِسَا	пӯшидан (-и либос)
كُلُّ شَيْءٍ	ҳар чи
كُلُّ صَبَاحٍ	ҳар пагоҳӣ
كُلُّ عَامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ!	Соли наватон муборак!
كُلُّ يَوْمٍ	ҳар рӯз
كَلْبٌ (كِلَابٌ)	сағ
كَلامٌ	сухан
كَلِمَةٌ	калима

كَمْ	чанд, чӣ қадар
كَمَا	монанди он ки
كَمَاثَانٌ	ғижак
كُمُورِي	нок, мурӯд
كُوبٌ	истакон, стакан
كَانَ (يَكُونُ)	будан
كَيْسٌ (أَكْيَاسٌ)	халта
كَيْفَ	чӣ тавр, чӣ хел

ل

لِ	то ки (<i>бо феъл</i>)
لَا	не
لَأَنَّ	барои он ки
لَيَسُّ (يَلْبَسُ)	пӯшидан
لِيَاسٌ	либос
لَيْنٌ	шир
لَذِيذٌ	бомаза, лазиз
لِسَانٌ	забон
لَطِيفٌ	хушбӯй; нозук
لَطِيفَةٌ	латифа
لِحَافٌ	болопӯш
لَحْمٌ	гӯшт
لَحْنٌ	оҳанг
لَعِبٌ (يَلْعَبُ)	бозӣ кардан
لَعَابٌ (أَلْعَابٌ)	бозӣ
أَلْعَابٌ رِيَاضِيَّةٌ	бозиҳои варзишӣ
لُعْبَةٌ (لُعْبٌ)	бозича, зоча, лӯхтак
لُعَّةٌ	забон

اللُّغَةُ التَّاجِيكِيَّةُ

اللُّغَةُ الرُّوسِيَّةُ

اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ

(يَلْقَى) لَقِيَ

لَكِنَّ

لَمَسْ

لَكِنِّي

لَهُ

(أَلَوَاحُ) لَوْحٌ

(أَلَوَانٌ) لَوْنٌ

لِي

لَيْسَ

لَسْتُ أَعْرِفُ

لَيْلَةٌ

لَيْمُونٌ

забони тоҷикӣ

забони русӣ

забони арабӣ

вомехӯрад

вале, лекин

ҳисси ломиса

лекин ман

вай (ҷ.м.) дорад

тахта

ранг

ман дорам

нест

ман намедонам

шаб

лимӯ

م

ما

ماءٌ

مائِدَةٌ

ماذا

(مَوَادُّ) مَادَّةٌ

чӣ; он чизе ки

об

миз, дастархон

чӣ

фанн (-и таълимӣ)

المَوَادُّ الدَّرَاسِيَّةُ، المَوَادُّ المَدْرَسِيَّةُ

مارسٌ

(مَاضِيَةٌ 3.) مَاضٍ

مَآكِنَةٌ

ماما

фанҳои таълимӣ

март

гузашта

мошина (дастгоҳ)

модар, оча

ماهير*	моҳир
مأيو*	май
مؤانس*	дӯст, ҳамсухбат
مؤسس*	асосгузор, муассис
مؤلفات*	асарҳо
مبلول*	тар
مبارك*	муборак
مبكرة*	бармаҳал, барвақт
مبائلة (مبايل)*	полиз
مباني (مبان)*	иморат
مجالس (مجالس)*	маҷлис
متاحف (متاحف)*	осорхона
أمثال (أمثال)*	зарбулмасал
متعدد*	сершумор
مجتهد*	боғайрат
مجد*	шаън, шараф, шуҳрат,
مجذ*	маҷд, шукӯҳ
محفف*	кӯшишқунанда
محفف*	хушк, қок
مجللة*	маҷалла (журнал)
محاظ*	ихоташуда
محببة*	муҳаббат
مخراث*	сипор
محصول*	маҳсул
مخطبة*	истгоҳ
محفظة*	чузьдон (<i>портфел</i>)
محل*	қой,
محيط*	укёнус

المَحِيطُ الأَطْلَسِيُّ	укёнуси Атлантик
مُخْتَلِفٌ	гуногун
(مَحَازِنٌ) مَحَازِنٌ	дукон
مُخَطَّطٌ	нақшу нигор карда
مَدْرَسَةٌ	шуда
مُدْفَعَةٌ	мактаб
مُدَوَّرٌ	гарм, гармкунанда
(مُدُنٌ) مَدِينَةٌ	гирд, доирашакл,
(يَمْرٌ) مَرٌّ	мудаввар
لأوَّلِ مَرَّةٍ	шахр
مَرَّةً	гузаштан, гузар кардан,
مِرْآةٌ	бори якум
مُرَادٌ	мард
مُرِّيٌّ	оина
(يَمْرَضٌ) مَرِضٌ	Мурод, (<i>исми хос</i>)
مَرِيضٌ	мураббо
مُرْدَانٌ	касал шудан
(مَزَارِعٌ) مَزْرَعَةٌ	касал, бемор
مَسَاءٌ	орододашуда
مَسَاحَةٌ	шудгор, ферма
مَسَاحَةٌ	шабона, бегоҳӣ
مُسَافِرٌ	хаткӯркунак
مَسِيحٌ	масоҳат
مُسْتَشْفَى	мусофир
مُسْتَقْبَلٌ	ҳавзи оббозӣ
(مَسَارِحٌ) مَسْرَحٌ	беморхона, шифохона
مُسْرَعًا	оянда
	театр
	тез,зуд

مَسْرُورٌ	хурсанд
مِسْطَرَةٌ	хаткашак
(يَمْسِكُ) مَسَكٌ	бо даст доштан
مَسْلُوقٌ	бирён
مُشْرِقٌ	дурахшон
مَشْغُولٌ	банд, машғул
مِشْمِشٌ	зардолу
مَشْهُورٌ	машхур, шуҳратнок
(يَمْشِي) مَشْيٌ	роҳ гаштан, пиёда
مِصْبَاحٌ	гаштан
(مَصْنَعٌ) مَصْنَعٌ	чароғ
مَصْنُوعٌ	корхона (завод)
(يَمْضِعُ) مَضْغٌ	сохташуда,
(يَمْضِي) مَضْيٌ	истехсолшуда
مَطْبِخٌ	хоидан
مَطْرٌ	гузарондан
مُطْرَبٌ	ошхона
مِطْرَقَةٌ	борон
مَعَ	мутриб, навозанда
مُعَاصِرٌ	болға
مَعْبَدٌ	бо, ҳамроҳи...
مُعْتَدِلٌ	муосир
مَعْرِضٌ	асфалтпӯш
مَعْرُوفٌ	муътадил
مُعَسِّكُرُ الْأَطْفَالِ الطَّلَانِعِ	намоишгоҳ
مِعْطَفٌ	некӣ, нек, хайр
	фароғатгоҳи хонандагон
	палто

مُعَلِّمٌ*	омӯзгор, муаллим
مُعَلِّمَةٌ*	омӯзгор, муаллима
مَعْمَلٌ (مَعَامِلٌ)*	корхона, коргоҳ
مَعْنَى (مَعَانٍ)*	маъно
مَعْنَاهُ*	маънои он
مَعْهَدٌ*	донишкада (институт)
مَقْهُومٌ*	фаҳмо
مُقَيَّدٌ*	фоидабахш, фоиданок
مَقَالَةٌ*	мақола
مَقَامٌ*	мақом
مَقَاعِدُ (مَقَاعِدُ)*	чойи нишаст
مَقْفُولٌ*	баста, маҳкам
مُقْفَلٌ*	баста, куфлкарда
مِقْلَمَةٌ*	қаламдон
مَكَانٌ*	ҷой
مَكْتَبٌ*	мизи хатнависӣ
مَكْتُوبٌ*	мактуб
مَكْوَرٌ*	курашакл
مَلَلٌ (مِنْ غَيْرِ مَلَلٍ)*	монда нашуда
مَلْبَسٌ (مَلَابِسٌ)*	либос
مَلْعَبٌ*	варзишгоҳ,
مِلْعَقَةٌ*	чумча, қошуқ
مَلْفُوفٌ*	карам
مَلُولٌ*	ранчур
مَلَوْنٌ*	ранга

مُتَّارٌ*	фаркнок
مُمْتَعٌ*	шавқовар
مِمْسَحَةٌ*	латга
مَمْلَكَةٌ*	шоҳигарӣ
مَنْ	кӣ?
مِنْ	аз
مَنْزِلٌ (مَنْزِلٌ)*	манзил, хона
مَنْظَرٌ*	манзара
مُنَظَّمٌ*	муназзам, ботартиб
مَنْفُوحٌ*	пур аз ҳаво
مُهَنْدِسٌ زِرَاعِيٌّ*	агроном
مَوْتٌ*	марг
مَوْسِمٌ*	мавсим
مَوَاشٍ*	чорво
مُؤَاطِبٌ*	машғул
مَوَاضِعٌ (مَوَاضِعٌ)*	чой, мавзеъ
مَوْضُوعَاتٌ (مَوْضُوعَاتٌ)*	мавзӯъ
مِيَادِينٌ (مِيَادِينٌ)*	майдон

ن

نَامٌ (نَامٌ)	хоб рафтан
نَامِي	хоб рав (ч.з.)
نَائِمٌ*	хобида, хобрафта
نَأَى	дур шудан
نَادِرٌ*	камёб
نِيَادِي (نِيَادِي) نَادَى	чеғ задан
نَاسٌ*	мардум
نَاضِجٌ*	пухтагӣ (<i>мева</i>)
نَافِذَةٌ*	тиреза

نَافِعٌ	фоиданок
نَبَاتٌ (نَبَاتٌ)	сабзидан, рӯйидан
نَبَاتٌ	рустанӣ
نَبْعٌ (نَبْعٌ)	сарчашма гирифтан
نَتَحَدَّثُ	мо суҳбат мекунем
نَثْرٌ (نَثْرٌ)	пошидан
نَجَّارٌ	дуредгар
نَجْحٌ (نَجْحٌ)	муваффақ шудан
نَجْمٌ	ситора
نَجْوٌ (نَجْوٌ)	наҷот додан
نَحْسَبُ	мо ҳисоб мекунем
نَحْلَةٌ	занбӯри асал
نَرْجِسٌ	гули наргис
(رَأَى. نِج) نَرَى	мо мебинем
نَزَعٌ (نَزَعٌ)	кашидан, берун кардан
نَزَلٌ (نَزَلٌ)	фуромадан
نَسِيٌ (نَسِيٌ)	фаромӯш кардан
نَشْدٌ (نَشْدٌ)	сароидан
نَشِيدٌ	суруд
نَشِيطٌ (نَشِيطٌ)	фаъол будан
نَشِيطٌ	фаъол
نَصٌ (نُصُوصٌ) نَصٌ	матн
نَصْفٌ	нисф, ним
نَظَارَةٌ	айнак
نِظَامٌ	тартиб, низом
نَظَرٌ (نَظَرٌ)	нигоҳ кардан
نَظْفٌ (نَظْفٌ)	тоза кардан
نَظِيفٌ	тоза

نُظْمٌ (يُنْظَمُ)	ба тартиб даровардан
نِعَامَةٌ	шутурмурғ
نَعِجَةٌ	гӯсфанд
نَعْلٌ	пойафзол
نَعَمٌ	оре
نَفْسٌ	чон, рӯҳ
نَفْعٌ	фоида овардан
نُقْلٌ (يُنْقَلُ)	кашондан, интиқол
نَقْلَ الْمَاءِ	додан
نَقْلَ النَّصِّ	об кашондан
نَقِيٌّ	матнро тарчума кардан
(أَنْمَارٌ) نَمْرٌ	тоза
(نَهْرٌ) نَهَارٌ	бабр
نَهَايَةٌ	рӯз
(أَنْهَارٌ) نَهْرٌ	охир, интиҳо
نَهْضٌ (يُنْهَضُ)	дарё
نُورٌ	хестан
(أَنْوَاعٌ) نَوْعٌ	нур, рӯшноӣ
نُوفَمْبَرٌ	навъ, хел
نَوْمٌ	ноябр
	хоб

۵

هَادِيٌّ	ором
هَجَمَ عَلَيْهِ	ба вай хучум (хамла)
هَدَايَا هَدِيَّةٌ	кард
هَذَا	ҳадя, тухфа
هَذِهِ	ин(ҷ.м.)
	ин (ҷ.з.)

هَرَّةٌ 4.3. هِرُّ

(يَهْرَبُ) هَرَبَ

هَضْمٌ

هُمَّ

هُنَّ

هُنَا

هُنَاكَ

هُوَ

هَوَاءٌ

هِيَ

هَيَّا هَيَّا

гурба

гурехтан, гурехта рафтан

ҳазм

онҳо (ҷ.м.)

онҳо (ҷ.з.)

ин чо

дар он чо

вай (ҷ.м.)

ҳаво

вай(ҷ.з.)

тезтар, ба пеш!

و

ва (пайвандак)

вазифа

вазифаи хонагӣ

як

водӣ

васеъ, фарох

фаровон

воқеъ

падар

меҳи чӯбин

хайр, алвидоъ

дар паси...

дард кардан

дандонҳоям дард

мекунад

рӯ, чеҳра, симо

وَ

(وَاجِبَاتٌ) وَاجِبٌ

وَاجِبَاتٌ مَنْزِلِيَّةٌ

وَاحِدٌ

(أَوْدِيَّةٌ) وَاوِيٌّ

وَاسِعٌ

وَافِرٌ

وَاقِعٌ

وَإِلْدٌ

وَتَدٌ

وَدَاعًا

وَرَاءَ

(يُوجَعُ) وَجَعٌ

وَجَعَتِ أَسْنَانِي

(وُجُوهُ) وَجْهٌ

وَدٌّ	дӯстӣ
وَرَاءَ	дар пушти, дар ақиби
وَرْدَةٌ	гули садбарг
(أَوْرَاقٌ) وَرَقٌ	барг, варақ
وَسَادَةٌ	болишт
وَسِخٌ	ифлос, чиркин
وَسَطٌ	васат, миёна, мобайн
أَسِيَا الْوَسْطَى	Осиёи Миёна
وُصُولٌ	расидан
يَضَعُ (وَضَعٌ)	гузоштан
(أَوْطَانٌ) وَطَنٌ	ватан
وَعْدٌ	ваъда
وَفَاءٌ	вафо
(يُوفِرُ) وَفَرٌ	таъмин кардан
وَفَايَةٌ	эҳтиёт, пешгири
وَقْتُ	вақт
(يَقَعُ) وَقَعٌ	чой гирифтан, воқеъ
(يَقِفُ) وَقْفٌ	будан
وُلْدٌ	истодан
وَلَدٌ	таваллуд шудан
	писарбача

ى

يا	э, эй
يَاسْمِينٌ	ёсуман
(أَكَلَ) يَأْكُلُ	вай хӯрок мехӯрад
يَتَجَهُّ	равона мешавад
يَتَغَدَّى	вай (ч.м.) хӯрок мехӯрад
(أَجَابَ) يُجِيبُ	ҷавоб медиҳад

يُحِبُّ	дӯст медорад
يُحْسِنُ (أَحْسَنَ) السَّيَّحَةَ	нағз шино мекунад
(أَخْرَجَ) يُخْرِجُ	мебарорад
(أَيَادٍ) يَدٌ	даст
يَرْضِيهِ	ӯро розӣ мекунад
يَسَارٌ	чап
مِنَ الْيَسَارِ	аз чап
يَسْرٌ	хурсанд мешавад
يَنَازِرُ	январ
يَنْتَفِعُ بِهِ	истифода мекунад
يُوجَدُ	мавҷуд аст
يُوسُفُ أَفْنَدِيٌّ	мандарин
يُؤَيُّو	июл
(أَيَّامٌ) يَوْمٌ	рӯз
اليَوْمِ	имрӯз
يَوْمًا	рӯзе
كُلِّ يَوْمٍ	хар рӯз
يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ	душанбе
يَوْمَ الْاِحْدِ	якшанбе
يَوْمَ الْارْبَعَاءِ	чоршанбе
يَوْمَ الْاِثْنَاءِ	сешанбе
يَوْمَ الْجُمُعَةِ	ҷумъа
يَوْمَ الْخَمِيسِ	панҷшанбе
يَوْمَ الرَّاحَةِ	рӯзи истироҳат
يَوْمَ السَّبْتِ	шанбе
يُؤَيُّو	июн

ЛУҒАТИ ТОҶИҚӢ - АРАБӢ

А

август	أَغُسْتُسُ
автобуси калони мусофиркашонӣ	حَافِلَةٌ
агроном	مُهَنْدِسٌ زَرَاعِيٌّ
адабиёт	(آدَابٌ) آدَبٌ
адад	عَدَدٌ
аз	مِنْ
аз ёд кардан	حَفِظَ
аллакай	قَدْ
албом	أَلْبُومٌ
амак	عَمٌّ
ангур	عِنَبٌ
анор	رُمَانٌ
апрел	أَبْرِيلٌ
арабӣ	عَرَبِيٌّ
артиш	جَيْشٌ
асарҳо	مُؤَلَّفَاتٌ
атроф (-и шаҳр)	ضَاحِيَةٌ
ақл	عَقْلٌ

Б

бабр	نَمْرٌ
байн, байни	بَيْنَ
байрақ	(أَعْلَامٌ) عَلَمٌ
баланд	عَالِيَةٌ 4.3. عالٍ

барвақт	بَاكِرًا
баргаштан	رَجَعَ
барзагов	ثَوْرٌ
бародар	إِخْوَةٌ أَخٌ
барои он ки	لَأَنَّ
барф	تَلَجٌ
баскетбол	كُرَّةُ السَّلَّةِ
баста	مَقْفُولٌ
бача	(أَوْلَادٌ) وَكَلْدٌ
бачагӣ	طُفُولَةٌ
баҳо	(عَلَامَاتٌ) عِلْمِيَّةٌ
бахор	رَبِيعٌ
бахр	(بِحَارٌ) بَحْرٌ
беша	غَابَةٌ
беҳтарин	الْأَفْضَلُ
бино	بِنَايَةٌ
биринч	أَوَّلٌ، رِئْسٌ
бисёр	كَثِيرٌ
бисёртар	غَالِبًا
бобо	جَدٌّ
бобои барфӣ,	بَابَا مِيلَادِ
бодиринг	حَيْارٌ
бозӣ	(أَلْعَابٌ) لَعِبٌ
бозӣ кардан	لَعِبَ
болаззат	لَذِيذٌ
болишт	وَسَادَةٌ

болои, дар болои...	فَوْقَ
болопӯш	غِطَاءٌ، لِحَافٌ
бори аввал	لأَوَّلِ مَرَّةٍ
боғ	بُسْتَانٌ، حَدِيقَةٌ
боғи ҳайвонот	حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ
боғчаи бачагон	رَوْضَةُ الْأَطْفَالِ
боғайрат	مُحْتَهَدٌ
будан	(يَكُونُ) كَانَ
бузург	عَظِيمٌ
булбул	بُلْبُلٌ
бунафша	بَنْفَسَجٌ
бӯр	طَبَاشِيرُ (طَبَاشِيرَةٌ)

В

вазифаи хонагӣ	وَاجِبَاتٌ مَنْزِلِيَّةٌ
вай	هِيَ 4,3. هُوَ
варак	وَرَقٌ
вақт	وَقْتُ
васеъ	وَاسِعٌ، رَحْبٌ، عَرِيضٌ
ватан	وَطَنٌ
вафо	وَفَاءٌ
водӣ	(أَوْدِيَّةٌ) وَادٍ
волейбол	الْكُرَةُ الطَّائِرَةُ
воқеъ	وَاقِعٌ
воқеъ гардидааст	تَقَعُ

Г

гандум	فَمَحٌ
гап задан	تَكَلَّمَ

гардан	رَقِيَّةٌ
гарм	حَارٌّ، مُدْفِعٌ
гармӣ	حَرَارَةٌ
гирифтан	أَخَذَ
гир	خُذْ
гови дӯшоӣ	بَقْرَةٌ
гоҳ-гоҳ	أَحْيَانًا
гузарондан	فَضَى
гузашта	مَاضٍ
соли гузашта	سَنَةٌ مَاضِيَةٌ
гузоштан	وَضَعَ (يَضَعُ)
гул	وَرْدٌ، زَهْرٌ (زُهُورٌ)
гули садбарг	وَرْدَةٌ
гуногун	مُخْتَلِفٌ
гурба	هَرَبٌ
гӯсфанд	نَعْجَةٌ
гуфтан	يَقُولُ (قَالَ)
гӯш	(أَذَانٌ) أُذُنٌ
гӯш мекунад	يَسْمَعُ
гӯшт	لَحْمٌ

F

ғайра ва ҳоказо	إِلْحَاقٌ
ғижак	كَمَانٌ
ғоиб	غَائِبٌ
ғоз	وَزٌّ

Д

давидан	(بِرَكْضٍ) رَكْضَ
давлат	دَوْلَةٌ
дар	(أَبْوَابٍ) بَابٌ
дар (пешоянд)	فِي
дар дасти	عِنْدَ
дар атрофи, дар гирди	حَوْلَ
дар болои	عَلَى
дар бораи	عَنْ
дар вақти	حِلَالٍ
дар назди	قُرْبٍ، جَنْبَ
дар пеши...	أَمَامَ
дар пушти...	وَرَاءَ
дар зери, дар таҳти...	تَحْتَ
дарахт	شَجَرَةٌ
дарди сар	صُدَاعٌ
дард кардан	وَجَعَ
дароз	طَوِيلٌ
даромадан	دَخَلَ
дарё	(أَنْهَارٍ) نَهْرٌ
даст	(أَيْدِي) يَدٌ
дафтар	(دَفَائِرُ) دَفْتَرٌ
даҳ	عَشْرٌ
даҳум	عَاشِرٌ
девон	دِيْوَانٌ
девор	جِدَارٌ، حَائِطٌ
декабр	دِسْمَبَرٌ

деҳқон	فَلَّاحٌ
дигар	أُخْرَى. 3. آخِرُ
дидан	(يَرَى) رَأَى
мо мебинем	نَرَى
диктант	إِمْلَاءٌ
дина, дирӯз	أَمْسٍ
доимо	دَائِمًا
доманаи кӯх	سَفْحُ الْجَبَلِ
донишкада	مَعْهَدٌ
ду	إِثْنَانٍ. 3. اِثْنَانٍ
дур(р)	دُرٌّ
духтар	بِنْتٌ، فَتَاةٌ
духтур	طَبِيبٌ
душанбе	يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ
душвор	صَعَبٌ
дуюм	ثَانِيَةً. 3. ثَانٍ
дукон	ذُكَّانٌ
дӯст	صَدِيقٌ
дӯстӣ	وُدٌّ، صَدَاقَةٌ

Ё

ёри додан	سَاعَدَ
ёсуман	يَاسَعِينَ
ёсумани арабӣ	فُلٌّ

З

забон	لُغَةٌ
-------	--------

забони тоҷикӣ	اللُّغَةُ التَّاجِيكِيَّةُ
забони русӣ	اللُّغَةُ الرُّوسِيَّةُ
забони арабӣ	اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ
замин	أَرْضٌ
зан	امْرَأَةٌ
занг зад	دَقُّ الْجَرَسِ
занг	جَرَسٌ
зард	صَفْرَاءُ 3. أَصْفَرٌ
зебо	جَمِيلٌ
зеботар	أَجْمَلٌ
зебу зинат додашуда	مُزْدَانٌ
зимистон	شِتَاءٌ
зимистонӣ	شَتَوِيٌّ
зиндагӣ кардан	سَكَنَ
зироат	زِرَاعَةٌ
зоча, лӯхтак	لُعْبَةٌ
зоғ	عُرَابٌ

И

ибтидо	بِدَايَةٌ
ид	(أَعْيَادٌ) عِيدٌ
иди ботантана	حَفْلَةٌ، إِحْتِفَالٌ
иди Соли нав	حَفْلَةُ رَأْسِ السَّنَةِ
илм	عِلْمٌ
илмӣ	عِلْمِيٌّ
ин	هذه 3. هذا
инкишоф	تَطَوُّرٌ
инсоният	بَشَرِيَّةٌ

инчунин	أَيْضًا، كَذَلِكَ
истироҳат кардан	إِسْتِرَاحَ
иштиҳо	شَهِيَّةٌ
июл	يُولِيُو
июн	يُونِيُو

К

кабуд	زَرْفَاءُ 3. أَزْرَقُ
кабудӣ	خُضْرٌ
кадом	أَيُّ
какао	كَاكَاؤُ
кайфу сафо кардан	تَمَتَّعَ
калима	كَلِمَةٌ
каллапӯш	قَبْعَةٌ
калон	كَبِيرٌ، ضَخْمٌ
кам	قَلِيلٌ
кандан	حَفَرَ
карам	كُرْبٌ، مَلْفُوفٌ
кардан	جَعَلَ
касал шудан	مَرِضَ
касал	مَرِيضٌ
касалхона	مُسْتَشْفَى
кат	سَرِيرٌ
кашондан	نَقَلَ
...ки	الَّذِي
кино	سِينَمَا
кинотеатр	دَارُ السِّنَمَا

китоб	(كُتُبٌ) كِتَابٌ
китобхона	مَكْتَبَةٌ
кишвар	مَمْلَكَةٌ، بَلَدٌ
киштӣ	سَفِينَةٌ
концерт	حَفْلَةٌ مُوسِيقِيَّةٌ
кор кардан	عَمِلَ
кор	(أَعْمَالٌ) عَمَلٌ
коргар	عَامِلٌ
коргарзан	عَامِلَةٌ
корд	سِكِّينٌ
коридан	زَرَاعٌ
костум	بَدَلَةٌ
курсӣ	(كُرَاسِيٌّ) كُرْسِيٌّ
курта	فَمِيصٌ
кучо, дар кучо	أَيِّنَ
кӯдак	طِفْلٌ
кӯдакӣ	طُفُولَةٌ
кӯтоҳ	قَصِيرٌ
кӯча	شَارِعٌ
кӯшиш	جُهُودٌ
кӯҳ	جَبَلٌ
куҳна	قَلِيمٌ

Қ

қалам	قَلَمٌ
қаламдон	مِقْلَمَةٌ
қанд	سُكَّرٌ

қахва	قَهْوَةٌ
қахваранг	سَمْرَاءُ 3. أَسْمَرٌ
қишлоқ	قَرْيَةٌ
қошуқ	مِلْعَقَةٌ
қуфл	قَفْلٌ

Л

лаблабу	شَمَنْدَرٌ
лаблабуи сурх	بَنْجَرٌ
лампа	مِصْبَاحٌ
лекин	لَكِنَّ
либос	مَلْبَسٌ، فُسْتَانٌ
луғат	قَامُوسٌ
лӯхтак	لُعْبَةٌ

М

мавзӯъ	مَوْضُوعٌ
мавсим	مَوْسِمٌ
мавҷуд аст	يُوجَدُ
магас	ذُبَابٌ
май	مَائِي
майдон	مَيْدَانٌ، سَاحَةٌ
маймун	قِرْدٌ
мактаб	مَدْرَسَةٌ
мактуб	مَكْتُوبٌ
ман	أَنَا
манзара	مَنْظَرٌ

манзил	مَنْزِلٌ
мард	رَجُلٌ
март	مَارِسٌ
марҳамат, лутфан	مِنْ فَضْلِكَ، تَفَضَّلْ
матн	نَصٌّ
махсус	خَاصٌّ
машғул будан	اشْتَغَلَ بِهِ
машқ	تَمْرِينٌ
машхур	مَشْهُورٌ
мачалла	مَجَلَّةٌ
махсул	مَحْصُولٌ
мева	فَاكِهَةٌ
миз	طَاوِلَةٌ، مَائِدَةٌ
мизи хатнависӣ	مَكْتَبٌ
модар	أُمٌّ
модаркалон	جَدَّةٌ
мошин	سَيَّارَةٌ
мошини пахтачинӣ	قَاطِنَةُ الْقُطْنِ
моҳ	شَهْرٌ
муаллим	مُعَلِّمٌ
муаллима	مُعَلِّمَةٌ
мубодила кардан	تَبَادَلَ
мураббо	مُرَبِّىٌّ
мурғ	دَجَاجَةٌ
муътадил	مُعْتَدِلٌ
муҳаббат	حُبٌّ، مَحَبَّةٌ، وَدٌّ

муҳандис

مُهَنْدِسٌ

Н

нав

حَدِيدٌ

навиштан

كَتَبَ

нависанда

كَاتِبٌ

навохтан

عَزَفَ عَلَيَّ

наздик

قَرِيبٌ

назди..., дар назди

قُرْبٌ

намоишгоҳ

مَعْرُضٌ

намеарзад

لَا شُكْرَ عَلَيَّ الْوَاجِبِ

нағз дидан

أَحَبَّ

нақл кун

تَحَدَّثَ

нигоҳ кардан

نَظَرَ

ним

نَصَفَ

нимтана

دُرَاعَةٌ

нишастан

جَلَسَ

нишон деҳ ба ман

(أَرِنِي) فَرِّجْنِي

ном

إِسْمٌ

нон

خَبِزْ، رَغِيفٌ

нони хушк

خَبِزْ جَافٌ

ноябр

نُوفَمْبَرٌ

нӯшидан

شَرِبَ (a)

нуҳ

تَسَعَّ

нуҳум

تَسَعَّ

О

одатан

كَالْعَادَةِ

оила	عائلة*
оина	مِرَاة*
октябр	أَكْتُوبَرُ*
олу	بَرْفُوقُ*
олуболу	كَرَزُ*
омадан	جاءَ، أَتَى*
омада рафтан	(يَزُورُ) زَارَ*
омадурафт	زِيَارَةٌ*
омӯхтан	دَرَسَ*
он чо	هُنَاكَ*
оре	نَعَمَ*
Осиёи Миёна	آسِيَا الْوُسْطَى*
осмон	سَمَاءُ*
осон	سَهْلٌ*
осори таърихӣ	آثَارُ*
осорхона	مَتْحَفٌ*
ошхона	مَطْبُخٌ*
оҳу	ظَنِي*

П

пагоҳ	غَدًّا*
пагоҳӣ	صَبَاحًا*
падар	بَابَا، وَالِدٌ، أَبٌ*
падару модар	وَالِدَانِ*
палто	مِعْطَفٌ*
панир	جُبْنٌ*
панч	خَمْسٌ*

панчум	خامِسٌ*
панчшанбе	يَوْمُ الْأَرْبَعَاءِ*
парда	سِتَارَةٌ*
паранда	(طُيُورٌ) طَيْرٌ*
парта	تَحْتَهُ، مَقْعَدٌ*
паст	مُنْخَفِضٌ*
пахта	قُطْنٌ*
пашм	صُوفٌ*
пеш аз	قَبْلَ*
пешин	ظَهْرٌ*
пешрав, пешгард	طَلِيعِيٌّ*
пиёз	بَصَلٌ*
пиёла	فِتْجَانٌ*
писар	وَلَدٌ*
пиҷак	جَاكِيَّتَةٌ*
пойафзол	حِذَاءٌ*
пойтахт	عَاصِمَةٌ*
полиз	مَيْقَلَةٌ*
помидор	بَنْدُورَةٌ، طَمَاطِيمٌ*
пуфак	بَلُونَاتٌ مَّنْفُوحَةٌ*
пӯшидан (-и либос)	لَيْسَ، كَسَا*

P

равона мешавад	يَسَّجُهُ*
равған	زَيْتٌ*
равғани маска	زُبْدَةٌ*
радио	رَادِيُوٌ*

рамз	شِعَارٌ*
рангин	مُلُونٌ*
расм кашидан	(يَرْسُمُ) رَسَمَ*
рустанӣ	نَبَاتٌ*
раф	رَفٌّ*
рафик	رَفِيقٌ*
рафтан	ذَهَبَ*
рақс кардан	(يَرْقُصُ) رَقَّصَ*
раҳмат	شُكْرًا*
роҳ (рах)	دَرْبٌ*
русӣ	رُوسِيٌّ*
рӯбоҳ	تَعَلَّبٌ*
рӯз	يَوْمٌ، نَهَارٌ*
рӯзи истироҳат	يَوْمُ الرَّاحَةِ*
рӯзнома	(جَرَائِدُ) جَرِيدَةٌ*
рӯзнома (-и мактабӣ)	دَفْتَرُ الْوَأَجِبَاتِ وَالْعَلَامَاتِ*

С

сабз	خَضْرَاءٌ. 3. أَخْضَرُ*
сабзӣ	جَزْرٌ*
сабук	خَفِيفٌ*
савол	سُؤَالٌ*
савол додан	(يَسْأَلُ) سَأَلَ*
сағ	كَلْبٌ*
саёҳат	رِحْلَةٌ*
саёҳат кардан	تَنَزَّرَ*
сайр кардан	تَجَوَّلَ*

салом	تَحِيَّةٌ
саноат	صِنَاعَةٌ
салом додан	سَلَّمَ عَلَيَّ
сар	رَأْسٌ
сар кардан	بَدَأَ
сафар кардан	(يُسَافِرُ) سَافَرَ
сафед	بَيَضَاءٌ. 3. أَبْيَضٌ
сақф	سَقْفٌ
саҳифа	صَفْحَةٌ
се	ثَلَاثَةٌ. 3. ثَلَاثٌ
себ	تُفَاحٌ
сентябр	أَيْلُولٌ
сероб	وَأَفْرُ الْمِيَاهِ
сешанбе	يَوْمُ الثَّلَاثَاءِ
сеюм	ثَالِثٌ
сеяк	ثُلْثٌ
сиёҳ	سَوْدَاءٌ. 3. أَسْوَدٌ
синамо	سِينَمَا
синну солаш	عُمُرُهُ
синф	صَفٌّ، حُجْرَةُ الدِّرَاسَةِ، فَصْلٌ
сир	تَوْمٌ
ситора	نَجْمٌ
сиҳат будан	صَحَّ
сиҳат шудан	إِنْتَعَشَ
соат	سَاعَةٌ
сокин	سَاكِنٌ

сол	عَامٌ، سَنَةٌ
Соли наватон муборак!	كُلُّ عَامٍ وَأَنْتُمْ بِخَيْرٍ!
солим	سَلِيمٌ
соя	ظِلٌّ
соҳил	سَاحِلٌ
сулҳ	سَيْلٌ
сурат	صُورَةٌ
суруд хондан	غَنَى، نَشَدَ
суруд	(أَغَانِ) أُغْنِيَةٌ
сурх	حَمْرَاءُ. 3. أَحْمَرٌ
суҳбат кардан	تَحَدَّثَ

T

табак	طَبَقٌ
табл	طَبْلٌ
табиат	طَبِيعَةٌ
табрик	تَهْنِئَةٌ
таваллуд ёфтан	وُلِدَ
такрор кардан	كَرَّرَ
талаба	(تَلَامِيذُ، تَلَامِيذَةٌ) تَلْمِيذٌ
тамошо кардан	شَاهَدَ، تَفَرَّجَ
тан	جَسْمٌ
тарбуз	بَطِيخٌ
тартиб	تَرْتِيبٌ، نِظَامٌ
тарҷума кардан	نَقَلَ، تَرَجَّمَ
тасма	شَرِيطَةٌ
тахта	لَوْحٌ، سُبُورَةٌ

ташкил кардан	نَظَّمَ، أَقَامَ
таълимӣ	دِرَاسِيٌّ
таълиф кардан	أَلَّفَ
таърих	تَأْرِيخٌ
таътил	عُطْلَةٌ
театр	مَسْرَحٌ
тимсоҳ	تِمْسَاحٌ
тинҷӣ	سَلَامٌ
тирамоҳ	خَرِيفٌ
тиреза	نَافِذَةٌ
тобистон	صَيْفٌ
товус	طَاوُوسٌ
тоза кардан	نَظَّفَ
тоза	نَظِيفٌ، نَقِيٌّ
толиба	(تَلْمِيذَاتٌ) تَلْمِيذَةٌ
толор	قَاعَةٌ
ток (-и ангур)	كُرْمٌ (كُرْمٌ)
точикӣ	تَاجِيكِيٌّ
трактор	جَرَارَةٌ
тракторчӣ	سَائِقُ الْجَرَارَةِ
ту	أَنْتَ. 3. أَنْتَ
тугма	زِرٌّ
тухм	بَيْضٌ
тӯб	كُرَّةٌ
тӯти	بَبْغَاءٌ

У

узр
умед
уқоб

عُذْرٌ
أَمَدٌ
عُقَابٌ

Ф

фабрика
фанн (-и таълимӣ)
фасли сол
фаъол будан
фақат
фаҳмидан
фаҳмо
фаҳмондан
феврал
фермаи чорво
фил
фоида
фоидабахш
фуромадан
фурӯшандазан
футбол

مَعْمَلٌ
مَادَّةٌ مَدْرَسِيَّةٌ
فَصْلُ السَّنَةِ
نَشِطٌ
فَقْطٌ
فَهْمٌ
مَفْهُومٌ
شَرَحَ
فَبْرَآئِرُ
عَزَبَةُ الْمَوَاشِي
فَيْلٌ
فَائِدَةٌ
مُفِيدٌ
نَزَلَ
بَائِعَةٌ
كُرَّةُ الْقَدَمِ

Х

хабар
ханда кардан
халта
халқӣ

خَبْرٌ
ضَحِكَ
كَيْسٌ
شُعْبِيٌّ

хар	حِمَارٌ*
харбуза	شَمَامٌ*
харгӯш	أَرْبٌ*
харидан	يَشْتَرِي (يَشْتَرِي)
харита	خَرِيْطَةٌ*
хаткашак	مِسْطَرَةٌ*
хаткӯркунак	مَسَاحَةٌ*
хеле	جَدًّا
хестан	نَهْضَ
хирс	دُبٌّ
хоб	نَوْمٌ*
хоидан	مَضَعٌ
хок	تُرَابٌ*
хокистарранг	أَشْهَبُ رُمَادِيٌّ
хона	حُجْرَةٌ غُرْفَةٌ*
хонаи маданият	دَارُ التَّقَاةِ
хондан	قَرَأَ
хориҷӣ	أَجَنَّبِيٌّ
хотир	ذِكْرِي
хоҳар	(أَخَوَاتٍ) أُخْتُ
хуб, нағз	حَسَنٌ جَيِّدٌ*
хунук	بَارِدٌ
хурсанд	مَسْرُورٌ*
хурсанд мекунад	يُسِرُّ
хӯрдан	أَكَلَ، تَنَاوَلَ
хӯрок	أَكْلٌ، طَعَامٌ

хуроки нисфирӯзӣ
хӯроки шабона

طَعَامُ الْعَدَاءِ
طَعَامُ الْعِشَاءِ

X

ҳаво
ҳаво, обу ҳаво
ҳадя
ҳама
ҳамворӣ
ҳанӯз
ҳар кадом
ҳар рӯз
ҳар чӣ
ҳафт
ҳафта
ҳафтум
ҳашт
ҳаштум
ҳикоя
ҳисоб кардан
ҳисоб
ҳозир

جَوٌّ، هَوَاءٌ
طَقْسٌ
(هَدَايَا) هَدِيَّةٌ
جَمِيعٌ
(سُهول) سَهْلٌ
بَعْدُ
كُلُّ
كُلُّ يَوْمٍ
كُلُّ شَيْءٍ
سَبْعَةٌ. 3 سَبْعٌ
أُسْبُوعٌ
سَابِعٌ
ثَمَانٍ
ثَامِنٌ
حِكَايَةٌ
(يَحْسُبُ) حَسَبٌ
حِسَابٌ
الْآنَ

Ч

чанд
чап
аз чап
чароғ

كَمْ
يَسَارٌ
مِنَ الْيَسَارِ
مِصْبَاحٌ

чї тавр, чї хел	كَيْفَ
чор	أَرْبَعَةٌ 3. أَرْبَعٌ
чорво	مَوَاشِيٌ (مَاشِيَةٌ)
чорводорї	تَرْبِيَةُ الْمَوَاشِي
чорум	رَابِعٌ
чоршанбе	يَوْمُ الْأَرْبَعَاءِ
чоряк	رُبْعٌ
чой	شَاءٌ
чукур	عَمِيقٌ
чӯбин	حَسْبِيٌّ
чӯча	فَرْخٌ، صَوْصٌ

Ч

чав	شَعِيرٌ
чавдор	جَوْدَارٌ
чавоб медахад	يُجِيبُ، يَرُدُّ
чавон	شَابٌ
чавонон	شَبَابٌ
чамъ кардан	(يَجْمَعُ) جَمَعَ
чаҳидан	(يَقْفِزُ) قَفَزَ
чевон	خِزَانَةٌ
чой	مَوْضِعٌ
чуворимакка	ذُرَّةٌ
чумла	جُمْلَةٌ
чумъа	يَوْمُ الْجُمُعَةِ
чӯра	صَلْدِيقٌ

Ш

шаб	لَيْلَةٌ
шабона	مَسَاءٌ
шавқовар	مُمْتَعٌ
шакар	سُكَّرٌ
шалғамча	فِجْلٌ
шанбе	يَوْمَ السَّبْتِ
шафтолу	خَوْخٌ
шаш	سَيْتَةٌ 3. سَيْتٌ
шашум	سَادِسٌ
шаҳр	مَدِينَةٌ
шер	أَسَدٌ
шеър	(أَشْعَارٌ) شِعْرٌ
шим	بَتَّالُونَ
шино кардан	سَبَّحٌ
шино	سِيَّاحَةٌ
шинондан(-и дарахт, гул)	عَرَسٌ
шиор	شِعَارٌ
шиша	زُجَّاجٌ
шир	لَبَنٌ
шоир	شَاعِرٌ
шоҳй	حَرِيرٌ
шумора	عَدَدٌ
шутурмурғ	نَعَامَةٌ
шунидан	(يَسْمَعُ) سَمِعَ
шустан	(يَغْسِلُ) غَسَلَ

январ

як

якум

Я

يَنَّايرُ

واحدَةٌ 3. واحدٌ

أَوَّلُ

МУНДАРИҶА

СИНФИ ПАНЧУМ

Тасрифи феъли ذَهَبَ дар замони ҳозира-оянда.....	10
Тасрифи феъли كَانَ дар замони гузашта.....	14
Тасрифи феъли دَخَلَ дар замони ҳозира-оянда.....	17
Тасрифи феъли جَلَسَ дар замони ҳозира-оянда.....	18
Тасрифи феъли كَتَبَ дар замони гузашта.....	20
Тасрифи феъли كَتَبَ дар замони ҳозира-оянда.....	20
Тасрифи феъли قَالَ дар замони гузашта.....	22
Тасрифи феъли قَالَ дар замони ҳозира-оянда.....	23
Шумораи дутоғӣ.....	24
Чамъи шикаста (جَمْعُ التَّكْسِيرِ).....	26
Чамъи солим (الجَمْعُ السَّالِمُ).....	27
Пайвандакҳои وَ، ثُمَّ، ف، أَوْ.....	33
Шумораҳои миқдорӣ аз 11 то 19.....	34
Шумораҳои даҳӣ.....	36
Чумлаи феъли (الجُمْلَةُ الفِعْلِيَّةُ).....	37
Тасрифи феъли تَكَلَّمَ дар замони ҳозира-оянда.....	48
Ифодаи вақт.....	52
Тасрифи феъли لَيْسَ дар замони гузашта.....	60
Тасрифи феъли لَيْسَ дар замони ҳозира-оянда.....	60
Исмҳои чинси мардона ва занона (такрор).....	66

СИНФИ ШАШУМ

Тасрифи феъли سَافَرَ дар замони гузашта.....	76
Тасрифи феъли سَافَرَ дар замони ҳозира-оянда.....	76
Тасрифи феъли أَحَبَّ дар замони ҳозира-оянда.....	80
Феъли амр (فِعْلُ الأَمْرِ).....	113
Нидо.....	114
Феъли мансуб.....	116
Тасрифи феъли أَرَادَ дар замони гузашта.....	116
Тасрифи феъли أَرَادَ дар замони ҳозира-оянда.....	117
Феъли маҷзум.....	121
Матнҳои иловагӣ барои хониши беруназсинфӣ.....	149
Луғати арабӣ-тоҷикӣ.....	153
Луғати тоҷикӣ-арабӣ.....	199

ФИЯ ИСАЕВА, ХАЛИМ МУЪМИНОВ

ЗАБОНИ АРАБӢ

اللُّغَةُ الْعَرَبِيَّةُ

Муҳаррир	Юлдош Шерматов
Муҳаррири техникӣ	Қобилҷон Саъдуллоев
Рассом	Розиқова Азиза
Тарроҳ	Иқбол Сатторов

Ба матбаа 13.01.2016 супорида шуд.
Ба чоп 03.05.2016 иҷозат дода шуд. Коғози офсет.
Чопи офсет. Андоза 60x90 1/16. Ҷузъи чопӣ 14
Адади нашр 5000 нусха.
Супориши № 04/2016

Муассисаи нашриявии «Маориф»-и
Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон.
734024, ш. Душанбе, кӯчаи А. Дониш, 50
Тел.: 222-14-66. E-mail: najmiddin64@mail.ru

Дар матбааи ҶДММ «Нашри Мубориз» бо супориши
№ 06 чоп шудааст